

Krachtlijnen voor verandering en continuïteit

Witboek voor de bestuursperiode 2013-2018

DEFINITIEVE VERSIE

Goedgekeurd door de gemeenteraad op 26-04-2013

Inhoud

Inleiding	5
Missie en visie stadsbestuur	9
1. Algemene financiering	11
1.1. Gezonde stadsfinanciën	11
2. Algemeen beleid en veiligheid	13
2.1. Personeel en interne organisatie	13
2.2. Dienstverlening en digitalisering	16
2.3. Burgerzaken	18
2.4. Inspraak, participatie en gebiedsmanagement	19
2.5. Duurzaamheid	21
2.6. Internationale samenwerking	23
2.7. Diversiteit	25
2.8. Erediensten en levensbeschouwelijke overtuigingen	27
2.9. Veiligheid	29
3. Ruimte, milieu en economie	31
3.1. Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	31
3.2. Wonen	34
3.3. Mobiliteit	36
3.4. Openbare werken en waterbeheersing	40
3.5. Natuur	42
3.6. Groen en stadsreiniging	45
3.7. Landbouw	46
3.8. Lokale economie, KMO en horeca	48
3.9. Werk en sociale economie	52
4. Cultuur, vrije tijd en onderwijs	55
4.1. Cultuur	55
4.2. Evenementen	59
4.3. Toerisme en stadspromotie	62
4.4. Sport en recreatie	63
4.5. Jeugd	66
4.6. Flankerend onderwijsbeleid	70
4.7. Stedelijk basisonderwijs	72
4.8. Kunstonderwijs	73
5. Welzijn	75
5.1. Kinderopvang	75
5.2. Opvoedingsondersteuning	77
5.3. Preventie en gezondheid	79
5.4. Inburgering als stap naar integratie	81
5.5. Senioren	84
5.6. Welzijn en armoedebestrijding	86
5.7. Samenwerking met OCMW	89
Bijlage 1: financieel kader	91
Bijlage 2: afkortingenlijst	97

Inleiding

In Sint-Niklaas hebben de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2012 geleid tot ongeziene verschuivingen. Sinds de fusie-operatie van 1977 waren winst en verlies van de verschillende partijen in onze stad nooit groter dan bij de jongste gemeenteraadsverkiezingen.

Het stadsbestuur dat nu aantreedt, neemt zijn verantwoordelijkheid op in geheel andere omstandigheden dan zes en twaalf jaar geleden, namelijk in financieel, economisch en sociaal bijzonder **moeilijke tijden**. Zowel de burgers en bedrijven als het bestuur moeten het hoofd bieden aan zware uitdagingen. Net als vele andere Vlaamse centrumsteden zal ook Sint-Niklaas de tering naar de nering moeten zetten. Wij zijn ons terdege bewust van de financiële en budgettaire situatie. Het stadsbestuur heeft in 2012 reeds ernstige inspanningen gedaan om te snoeien in de werkingskosten, maar wij – en alle partijen in de gemeenteraad – wisten dat die op termijn niet zouden volstaan en dat er de komende jaren op alle terreinen zware ingrepen zouden moeten gebeuren. De voorbereiding van de stedelijke administratie met het oog op de bestuursperiode 2013-2018 drukt ons allen met de neus op de feiten: "Met ingang van 2013 [moet] minstens 6 miljoen EUR, structureel per jaar gevonden [...] worden om de financiële toestand op peil te houden." Dit betekent ongeveer 5 procent van ons werkingsbudget. Wij moeten en zullen dus **keuzes maken** en zullen deze periodiek evalueren en zonodig bijstellen omwille van wijzigende financieel-economische omstandigheden. In de bijlage achteraan dit document wordt het financieel kader meer in detail toegelicht.

Niettemin heeft het nieuwe bestuur de vaste wil om vorm te geven aan de roep om verandering bij de bevolking, maar zullen wij tegelijk ook zorgzaam opgebouwde stedelijke initiatieven die hun nut en degelijkheid hebben bewezen, verder zetten.

Voortbouwend op de belangrijke en waardevolle inspanningen die het stadsbestuur de voorbije jaren heeft geleverd inzake onder meer veiligheid, mobiliteit en sociaal beleid, wil de nieuwe meerderheid van meet af aan ook een duidelijk engagement nemen om aantal nieuwe beleidslijnen te trekken. De troeven die Sint-Niklaas als Vlaamse centrumstad onmiskenbaar heeft, willen wij beter in de verf zetten en versterken. Onze stad heeft een enorm potentieel aan burgers, bedrijven, instellingen, personeelsleden en verenigingen die bruisen van ideeën, creativiteit en werklust. Hen kansen geven, ondersteunen en betrekken, is één van de opdrachten die dit bestuur wil waarmaken. Daarnaast, en met evenveel inzet en werkkraft, willen wij de komende zes jaren ook een antwoord geven op grote uitdagingen en problemen waarmee Sint-Niklaas, net als de andere Vlaamse centrumsteden, geconfronteerd wordt: veiligheid, mobiliteit, armoede, integratie en klimaat.

Het is onze ambitie om Sint-Niklaas verder te ontwikkelen als een zorgzame, veilige, aangename, verdraagzame, milieubewuste en zelfzekere Vlaamse centrumstad, waar niemand uitgesloten wordt en die zich verbonden weet met Europa en de wereld. Om deze **visie** in de praktijk te brengen wil het bestuur zich laten leiden door een aantal beginselen, die een aandachtspunt moeten zijn doorheen alle beleidsdomeinen en –sectoren en die samen de nieuwe **missie** van het stadsbestuur uitmaken:

- Een goede **dienstverlening** als stevige basis. De stad stelt zich ten dienste van de mensen die er wonen en werken. We willen het hen zo gemakkelijk mogelijk maken. Onze diensten zijn klantvriendelijk en betrouwbaar, nemen initiatief, tonen betrokkenheid en werken oplossingsgericht.
- Een ruime **participatie** aan het beleid. De bevolking en het middenveld kunnen van bij het begin meespreken over belangrijke dossiers om samen te komen tot betere en gedragen beslissingen.
- Oog voor de **diversiteit** van de bevolking. We houden rekening met de noden van de verschillende bevolkingsgroepen én we verwachten van hen dat ze ook zelf inspanningen leveren.

- Een **duurzaam** en toekomstgericht beleid. De stad denkt vooruit door beslissingen te nemen die de volgende generaties niet belasten. Duurzaamheid heeft verschillende aspecten: ecologisch, sociaal, economisch en financieel. Op het vlak van het stadsbudget vertaalt duurzaamheid zich in efficiënt en kostenbewust besturen.

Deze overkoepelende thema's zijn de focuspunten van het bestuur. Ze zullen nauwlettend worden bewaakt en opgevolgd. Belangrijke beslissingen worden getoetst op hun overeenstemming met deze vier transversale principes.

Dit bestuur wil ook écht werk maken van het **kerntakendebat**. Door de jaren heen heeft het stadsbestuur een veelheid van taken op zich genomen. Wij moeten ons bezinnen over wat we verder willen doen en hoé we dit gaan doen. Maar wát we doen, willen we goéd doen en – waar wenselijk – in samenwerking met zoveel mogelijk partners, in de eerste plaats het OCMW, de veiligheidskorpsen en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. We willen een beleid dicht bij de bevolking, met stadsdiensten die in de buurten aanwezig zijn en die gebiedsgericht werken. De stadsorganisatie zal daaraan worden aangepast. We beseffen dat dit verstrekkende gevolgen zal hebben voor ons personeel. Het is dan ook vanzelfsprekend dat wij de aspecten van deze hervorming die betrekking hebben op het personeel grondig willen voorbereiden in nauw overleg met de vakbonden.

Het nieuwe bestuur wil een aantal duidelijke en ambitieuze accenten leggen:

1. **Veiligheid** is een basisrecht van de burger en een kerntaak van de overheid. Naast preventie blijft een kordate aanpak van overlast en criminaliteit essentieel. In een burgers nabij politiebeleid blijft de wijkinspecteur een spilfiguur als vertrouwenspersoon.
2. De honderden **verenigingen** die Sint-Niklaas rijk is, zijn belangrijk voor het sociaal weefsel in de kernstad en de deelgemeenten. Daarom verdienen zij verdere waardering en ondersteuning.
3. Het stadsbestuur wil de **samenhorigheid** in onze stad aanmoedigen en versterken door initiatieven van straat-, buurt- en wijkcomités en van de dorpsraden verder te ondersteunen en hen te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van stedelijke projecten.
4. De nadruk bij de **ruimtelijke planning** ligt op inbreidingsprojecten en een planmatige aanpak, met aandacht voor groen en speelmogelijkheden. Het woonbeleid wordt uitgebouwd op maat van de bevolking, waarin betaalbaar en kwaliteitsvol wonen meer dan ooit een cruciale rol heeft.
5. In het **mobiliteitsbeleid** streven we naar een vlotte doorstroming van het doorgaand verkeer rond de binnenstad en naar een goede bereikbaarheid van de stadskern voor wie er woont, winkelt, werkt en schoolgaat. Bijzondere aandacht wordt besteed aan veiligheid en comfort voor fietsers en voetgangers.
6. In een strategisch **economisch beleidsplan** hebben wij oog voor élke onderneming: de kleinhandel in de stads- en de elkernen en de kmo's elders in de stad. Samen met ondernemers en ondernemersorganisaties promoot het stadsbestuur Sint-Niklaas als een moderne en duurzame ontwikkelingspool voor innovatie.
7. De werking van de stedelijke **culturele instellingen** – de bibliotheek, het archief, het cultuurcentrum en het museum – wordt nog beter op elkaar afgestemd. **Evenementen** focussen op de speerpunten (Vredefeesten, Stad van de Sint, Sint-Niklaas wintert en Sint-Niklaas zomert) en het aantrekken van externe organisatoren.
8. **Sport** wordt aangemoedigd bij alle bevolkingsgroepen, onder meer door gerichte steun aan verenigingen. Nieuwe investeringen zullen kaderen in een meerjaren-sportinfrastructuurplan. Voor het recreatiepark De Ster onderzoeken we een verregaande samenwerking met de provincie.
9. Onze stad is een stad voor **jong en oud**. Door continue aandacht voor kindvriendelijkheid streven we naar het label van 'kindvriendelijke stad'. Samenwerking met andere sectoren loopt als een rode draad doorheen het jeugdbeleid. Ook voor de andere kant van de leeftijds piramide is voldoende aandacht, door een sociaal seniorenbeleid.

10. Sint-Niklaas is en blijft een **onderwijsstad**. Met 22.000 scholieren en studenten in de verschillende onderwijsinstellingen op ons grondgebied heeft de stad een belangrijke taak inzake flankerend beleid, overkoepelende maatregelen rond ouderbetrokkenheid, samenwerking en het slaan van de brug naar de arbeidsmarkt. Voor het eigen stedelijk basis- en deeltijds kunstonderwijs worden de nodige inspanningen gedaan om de hoge kwaliteit op peil te houden. Inzake **kinderopvang** en opvoedingsondersteuning wordt de regierol van de stad versterkt, waarbij de stad ook optreedt als organisator van kinderopvang om het aanbod te vervolledigen.
11. De stad wil een actief en sociaal **inburgeringsbeleid** voeren, waardoor nieuwkomers zich sneller thuis voelen. Daarbij is de kennis van het Nederlands een absolute voorwaarde voor een geslaagde integratie.
12. Samen met het OCMW en het welzijnsveld ontwikkelt het stadsbestuur een integraal **welzijnsbeleid** om van Sint-Niklaas een warme en solidaire stad te maken. Armoedebestrijding is één van de belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren. De stad en het OCMW zetten in op het verbeteren van de dienstverlening door de realisatie van een welzijnssite, op het ondersteunen van het vrijwilligerswerk en op het bevorderen van de sociale cohesie.

Deze beginselen en accenten worden uitgediept in dit **witboek**, dat voor een eerste inhoudelijke bespreking geagendeerd werd voor de gemeenteraadszitting van *vrijdag 25 januari 2013*. Daarna kregen de bevolking, het middenveld en de adviesraden de kans om aanvullingen en wijzigingen voor te stellen. De definitieve tekst wordt op *vrijdag 26 april 2013* voorgelegd aan de gemeenteraad.

Het stadsbestuur bedankt de bevolking en het middenveld voor de reacties op de ontwerp teksten. Een aantal ervan hebben geleid tot een amendement van de tekst van het witboek, een aantal andere zullen we meenemen naar de verdere uitwerking van de actieplannen in het kader van het **meerjarenplan 2014-2019**. Ook in de toekomst hebben we de steun en inzet van de bevolking en het middenveld nodig om de plannen tot een goed einde te brengen: elke burger heeft een aandeel in het welslagen ervan. We hopen dat we de volgende jaren op u kunnen blijven rekenen, zoals u op het stadsbestuur kan rekenen.

Lieven Dehandschutter
burgemeester

Missie en visie stadsbestuur

De essentie van dit witboek kan worden samengevat in de missie en de visie van het stadsbestuur. De missie is de opdracht van de gemeente, zoals die door de Vlaamse overheid en het lokale bestuur gedefinieerd is. De visie is dan de manier waarop de gemeente die wil realiseren. De missie omschrijft *wat* de gemeente moet en wil doen, de visie gaat over het *hoe*. De visie bevat de essentie van het project in het bestuursakkoord. Ze omschrijft waarin de stad het verschil wil maken, waarop ze afgerekend wenst te worden. Samen vormen de missie en de visie de basis voor de beleidsdoelstellingen die de stad nastreeft.

Hiermee rekening houdend formuleert het bestuur de missie en visie als volgt:

Missie

De stad stelt zich ten dienste van de mensen die er wonen en werken. De medewerkers zijn klantvriendelijk en betrouwbaar, nemen initiatief en tonen betrokkenheid. De stad heeft speciale aandacht voor:

- een goede *dienstverlening* als stevige basis;
- een ruime *participatie* aan het beleid;
- de *diversiteit* van de bevolking;
- een *duurzaam* en toekomstgericht beleid.

Visie

Het is onze ambitie om Sint-Niklaas verder te ontwikkelen als een zorgzame, veilige, aangename, verdraagzame, milieubewuste en zelfzekere Vlaamse centrumstad, waar niemand uitgesloten wordt en die zich verbonden weet met Europa en de wereld.

1. Algemene financiering

1.1. Gezonde stadsfinanciën

Visie

De gezondheid van de stadsfinanciën zal moeten beoordeeld worden op basis van de nieuwe decretale verplichtingen die in het kader van de beleids- en beheerscyclus (BBC) opgelegd worden. Concreet zal moeten voldaan zijn aan twee vormen van financieel evenwicht (het toestandsevenwicht en het structureel evenwicht), gekoppeld aan de voorwaarde dat er geen andere elementen mogen zijn waaruit blijkt dat het financiële evenwicht fictief is.

Uit de meerjarenplanning 2013-2015, zoals goedgekeurd door de gemeenteraad van 20 december 2012, blijkt dat beide evenwichtscriteria niet worden gehaald bij ongewijzigd beleid. Het structurele probleem is het oplopend tekort tussen de gewone inkomsten en uitgaven. Voor 2013 wordt dit tekort geraamd op ca. 6,7 miljoen EUR, om tegen 2015 op te lopen tot ca. 10,1 miljoen EUR. Het oplopende karakter van het tekort wordt verklaard door het feit dat de uitgaven een sterker stijgingspercentage vertonen dan de inkomsten.

Vorig jaar werden reeds ernstige inspanningen geleverd om de stadsfinanciën op het goede spoor te houden, met het besparingsplan dat werd goedgekeurd door de gemeenteraad van 23 maart 2012, maar ook toen werd reeds gesteld dat bijkomende structurele maatregelen nodig zouden zijn om de stadsfinanciën op langere termijn gezond te houden. Vandaag is de tijd aangebroken om op dit vlak daadwerkelijk keuzes te maken en beslissingen te nemen.

Beleidsdoelstelling

Duurzaam financieel beheer en beleid voeren op korte en lange termijn.

Actieplannen

- **Actieplan 1. De werkingskosten kritisch doorlichten.**
Het stadsbestuur engageert zich om van de werkingskosten een kritische doorlichting te maken, mede in het kader van de nieuwe budgetopmaak volgens de BBC-methodiek en op basis van de bestaande werking. De doelstelling daarbij is om in de periode 2014-2016 jaarlijks voor minstens 250.000 EUR minder uitgaven te hebben en in de periode 2017-2018 jaarlijks voor minstens 500.000 EUR.
- **Actieplan 2. Vaste enveloppe voor premies en subsidies vastleggen.**
Het stadsbestuur engageert zich om de organisaties en verenigingen die sociaal-maatschappelijk actief zijn op haar grondgebied te blijven ondersteunen via subsidiëring, en om door middel van een premiebeleid specifieke beleidsdoelstellingen te realiseren. Hiertoe wordt een jaarlijkse niet-indexeerbare 'facultatieve premie- en subsidie-enveloppe' van 2,7 miljoen EUR vrijgemaakt, te verdelen over diverse sectoren. De bestaande premies en subsidies worden op hun effectiviteit onderzocht en indien nodig hervormd, waarbij gestreefd wordt naar maximaal behoud van de financiële ondersteuning van het middenveld.

- **Actieplan 3. Strak investeringsbeleid voeren.**
 Het stadsbestuur ambieert een globaal investeringsvolume van 45 miljoen EUR in de meerjarenplanning. Het stadsbestuur engageert zich om hiervoor jaarlijks 1,5 miljoen EUR vrij te maken voor investeringen met eigen middelen. Grotere investeringen worden gefinancierd met leningen, die worden opgenomen binnen de financiële draagkracht van de stad. In de periode 2016-2019 kan dit bedrag verder verminderd worden tot 1 miljoen EUR, door per jaar 500.000 EUR aan te wenden die de verkoop van stadsgebouwen met zich meebrengt.
- **Actieplan 4. Kader vastleggen voor renteloze leningen en prefinanciering.**
 Het niveau van alle renteloze leningen die de stad heeft uitstaan, wordt bevroren op het huidige saldo en in de toekomst beperkt tot een enveloppe van 1 miljoen EUR. Nieuwe renteloze leningen worden enkel toegekend mits jaarlijkse aanpassing van het aflossingsbedrag aan de gezondheidsindex en aan marktconforme looptijden. Ze worden toegekend op basis van een op te stellen reglement.
 Daarnaast houden we een bedrag van 1,5 miljoen EUR beschikbaar voor kortlopende prefinanciering ten behoeve van de huisvestingsmaatschappijen.
- **Actieplan 5. Fiscale hervorming doorvoeren.**
 Het stadsbestuur streeft ernaar om de aanvullende belasting op de personenbelasting (8,5%) en de opcentiemen op de onroerende voorheffing (1.325) niet te verhogen.
 Het stadsbestuur ziet de start van de nieuwe bestuursperiode als een uitgelezen moment om de opportuniteit (actualiteit van de belasting, beleidsdoel van de belasting, duurzaamheidstoets...) en hoogte (benchmark ten opzichte van Vlaamse gemiddelden...) van alle andere gemeentelijke belastingen te evalueren en te onderzoeken welke wijzigingen of verschuivingen nuttig kunnen zijn. Het uitgangspunt bij de hervorming is een voor de burger en bedrijfswereld zo transparant en eenvoudig mogelijk systeem.
 Dergelijke hervorming houdt in dat van de algemene indexering van de contantbelastingen, kohierbelastingen en retributies – die in het eerste jaar van de bestuursperiode wordt vastgelegd en 18 % zal bedragen – kan afgeweken worden, mits het globaal effect van die indexering behouden blijft.
 Voor retributies is er, los van de aanpassing aan de index, zowel nood aan een meer realistische en billijke prijszetting (zodat de uitvoering ervan minstens budgetneutraal is), als aan een duidelijke reglementering die vastlegt in welk geval men welke tarieven toepast. Tevens onderzoeken we via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) hoe we tot meer sociale fiscale rechtvaardigheid kunnen komen inzake de eenmansvennootschappen.

Alle bovenvermelde actieplannen zullen periodiek geëvalueerd worden en zonodig bijgesteld aan de wijzigende financiële en economische omstandigheden.

2. Algemeen beleid en veiligheid

2.1. Personeel en interne organisatie

Visie

Doorlichtingsrapporten tonen aan dat de stad beschikt over pragmatisch ingestelde en oplossingsgerichte ambtenaren met aandacht voor procedures. Er wordt samen met de klant naar een meerwaarde gezocht. De organisatie ondersteunt de dienstverlenende medewerker ook in de manier waarop met de klant wordt omgegaan. Medewerkers voelen zich betrokken bij wat het stadsbestuur wil bereiken. Er wordt bewust gewerkt aan het bepalen en ontwikkelen van competenties. Men is zich bewust van de beperkingen inzake loopbaanmogelijkheden maar dit wordt geaccepteerd. Over het algemeen ervaren de ambtenaren hun job als stimulerende uitdaging en vinden ze dat hun dienst vrij succesvol is.

Maar de rapporten toonden ook duidelijk aan dat er moet worden ingezet op een verbeterde interne werking. Er is te weinig management, in alle geledingen van de organisatie. Aan onderpresteren wordt weinig gevolg gegeven. De organisatiedoelstellingen zijn onduidelijk, niet vertaald tot op het niveau van de diensten en er wordt te veel ad hoc gewerkt. De diensten moeten de verkokering doorbreken.

Een aantal interne veranderingen werden de afgelopen jaren 'on hold' gezet, omdat ze mee geïntegreerd zouden worden in het grote programma voor de herstructurering van de diensten. Het project geraakte niet uit de startblokken. Het is nodig om nu principiële keuzes te maken, onder meer over de herschikking van de stadsdiensten (ook in het kader van mogelijke synergieën) en de impact ervan op het patrimonium.

Bij ongewijzigd beleid stijgen de personeelsuitgaven de volgende jaren veel meer dan de inkomsten van de stad. Het personeelsbeleid zal dus ook een besparings- en rationaliseringsbeleid worden, dat gelijke tred houdt met het kerntakendebat en het optimaliseren van bepaalde vormen van dienstverlening enerzijds en met de reorganisatie van de diensten voor een betere werking anderzijds.

Het is vanzelfsprekend dat we deze hervorming grondig willen voorbereiden in nauw overleg met de vakbonden.

Beleidsdoelstelling

Werking stadsdiensten moderniseren en een stimulerend HR-beleid voeren.

Actieplannen

- **Actieplan 6. Een moderne en efficiënte organisatie uitbouwen.**
Het stadsbestuur van Sint-Niklaas gelooft in sterke en autonome lokale besturen. Met die autonomie voeren ze een beleid ten dienste van de hele gemeenschap. Efficiëntie staat centraal. Een modern ambtenarenapparaat speelt doeltreffend en snel in op de verwachtingen van de inwoners.

- **Actieplan 7. Kerntakendebat voeren voor een meer gerichte dienstverlening.**
 De tering naar de nering zetten geldt ook voor het lokale bestuur. Dat vraagt een spaarzaam beleid en duidelijke keuzes. Het stadsbestuur moet zich in financieel moeilijke tijden op de kerntaken concentreren. Ze kan niet alles oplossen.
 Door een kerntakendebat te organiseren bepaalt het stadsbestuur onder meer de prioriteiten van haar beleid en bakent zij de kerntaken af. In functie daarvan past het stadsbestuur het personeelsorganogram aan. Dit kerntakendebat zal er ook toe leiden dat sommige taken vanaf 2014 niet meer door de stedelijke diensten zullen worden uitgevoerd, andere prioritaire zaken zullen verder worden uitgebouwd.
- **Actieplan 8. Interne werking verbeteren.**
 Het overleg en de samenwerking tussen de verschillende stadsdiensten wordt versterkt. De stedelijke organisatie wordt structureel hertekend waarbij de huidige, 'verticale' structuur (alle diensten naast elkaar) doorkruist wordt door een 'horizontale' samenwerking, onder meer via project- en programmamanagement. Stedelijke diensten werken de verkokering weg: ze moeten immers over het muurtje kijken. Onder aansturing van het managementteam en met aandacht voor kwaliteit op alle domeinen werken ze gemeenschappelijke dossiers en projecten uit, waarin afwijkende meningen mogelijk blijven. Finaal is het aan de politiek (college en gemeenteraad) om op basis daarvan de knoop door te hakken. Ook in de uitvoering werken de diensten niet naast elkaar. Gebiedsgericht werken wordt hierbij het uitgangspunt.
 De delegatie van de aanstellings- ontslag- en tuchtbevoegdheid aan de secretaris wordt hernieuwd, de afsprakennota met het managementteam over bevoegdheden en taakafbakening wordt geactualiseerd.
- **Actieplan 9. Een integraal en stimulerend personeelsbeleid voeren.**
 De stad bouwt verder aan een modern personeelsbeleid. De essentie van dit personeelsbeleid bestaat uit :

 - een efficiënt en effectief aanwervingsbeleid. De juiste m/v op de juiste plaats. Op basis van transparante procedures werft de stad personeel aan, met het juiste diploma en/of op basis van elders verworven competenties (EVC).
 - een beleid waardoor personeelsleden gemotiveerd zijn en blijven. Het stadsbestuur creëert hiervoor de juiste omgevingsfactoren, zoals ICT-ondersteuning, opleiding, huisvesting, een leeftijdsbewust personeelsbeleid, interne mobiliteit, passende verloning, een beleid afgestemd op bepaalde doelgroepen, ... zodat het personeel zijn job met arbeidsvreugde goed kan vervullen.
 - een goed evaluatiebeleid. Personeelsleden worden beoordeeld op basis van hun output, niet op basis van formalismen. De evaluatieprocedures die de afgelopen jaren gestart zijn, worden verder uitgewerkt. Dit impliceert o.a. het responsabiliseren van de leidinggevenden in het behalen van resultaten. Er worden concrete doelen gesteld per medewerker.
 Herhaaldelijk negatieve evaluaties leiden tot ontslag.
- **Actieplan 10. Maximaal samenwerken met het OCMW.**
 Een efficiënte overheid gaat ook op zoek naar synergieën. Het stadsbestuur van Sint-Niklaas zal maximaal gebruik maken van de versterkte samenwerkingsmogelijkheden met het OCMW, ook op het vlak van personeelsbeleid. Vandaag reeds worden de interne processen en procedures op elkaar afgestemd.
- **Actieplan 11. Meer efficiëntie bereiken met minder personeel.**
 Het stadsbestuur engageert zich om de stijging van de personeelskost in de periode 2013-2018 ten opzichte van de gekende prognoses met minstens 1,35 % te verminderen in 2013, 2,5 % in 2014, 2015 en 2016 en 2 % in 2017 en 2018, en desgevallend jaarlijks verder te verminderen opdat de resulterende stijging van de personeelskost ingevolge de baremieke verhogingen, de index, de stijging van de patronale bijdragen en de verplichte maatregelen uit de Vlaamse sectorale akkoorden niet hoger wordt dan de stijging van de gewone inkomsten.
 Dit wordt gerealiseerd door een graduele en natuurlijke afbouw van het personeelsbestand (niet-vervanging bij pensionering, niet-verlenging van contractuelen, afbouw naar aanleiding

van specifieke beleidsbeslissingen, minder seizoensarbeid...), en door besparingen binnen het huidige personeelsbestand (minder verlofdagen, vermindering van de zaterdagvergoeding en aantal zondagsprestaties, invoering 38-urenweek in plaats van 40-urenweek met afschaffing recupdag, afschaffen van verlofdagen voor het geven van bloed, afschaffen van maaltijdcheque voor toeslag op bijzondere prestaties). Deze totale inspanning is te vergelijken met een vermindering van het personeelsbestand van naar schatting 100 voltijds equivalenten (VTE's). We willen deze inspanning realiseren zonder naakte ontslagen.

▪ **Actieplan 12. Een duurzaam en rationeel gebouwenbeleid voeren.**

Het stadsbestuur heeft een heel aantal gebouwen en gronden in bezit. Die eigendommen moeten worden beheerd als een goede huisvader. Er wordt gestreefd naar een duurzaam en rationeel gebouwenbeleid en -beheer. Voor het aan- en verkoopbeleid, investeringen in en onderhoud van het stadspatrimonium wordt een langetermijnvisie ontwikkeld, uit te voeren binnen de financiële ruimte en rekening houdend met de criteria voor duurzaam bouwen. Het aantal gebouwen zal worden beperkt. Het stadsbestuur engageert zich tot de verkoop van stadsgebouwen, waarbij de verkoopsopbrengst wordt ondergebracht in een 'gebouwenfonds' ter financiering van investeringen in andere stadsgebouwen. Op basis van de beschikbare gegevens rekt de stad hiervoor op een opbrengst van 2 miljoen EUR in de loop van de bestuursperiode.

2.2. Dienstverlening en digitalisering

Visie

De dienstverlening in het stadhuis hangt samen met de toekomstvisie op stadsgebouwen. Als er onvoldoende budget kan vrijgemaakt worden voor een groot project (volwaardig administratief centrum), moet er worden nagedacht over een minder ambitieus plan, dat ook een oplossing biedt voor de panden in de Parkstraat. Naast de fysieke dienstverlening, die steeds de basis blijft, is het ook van belang dat er nu definitief voor gekozen wordt een kwaliteitsvolle e-dienstverlening uit te bouwen: 77 % van de bevolking en 91 % van de bevolking met jonge kinderen had in 2011 al een aansluiting op internet. De website wordt daarin het portaal, maar nog belangrijker is wat er intern aan voorafgaat en wat erop volgt.

Er is een grote inhaalbeweging gemaakt op het vlak van ICT-infrastructuur. Op dit fundament kunnen we verder bouwen aan een midoffice- en datauitwisselingslaag, zowel software- als procesmatig. Met de centrumsteden en V-ICT-OR (de Vlaamse ICT-organisatie) is er een goed netwerk ontwikkeld, maar de afhankelijkheid van traditionele leveranciers voor (overheids)software blijft een zwakte. Digitalisering zorgt niet enkel voor een betere dienstverlening voor de burger, maar ook intern is dit belangrijk, ter ondersteuning van de besluitvorming, de administratie en het interne-controlesysteem.

De evenwichtigheid van de communicatie is een ander aandachtspunt, hoewel de bevolking op dit vlak wel tevreden is volgens de bevolkingsenquête van de stadsmonitor. Waar Sint-Niklaas wel nog een tandje moet bijsteken volgens hetzelfde onderzoek, is de fierheid en tevredenheid over de stad en het vertrouwen in het stadsbestuur.

Beleidsdoelstelling

Een efficiënte en klantvriendelijke dienstverlening uitbouwen, waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van digitale informatiesystemen.

Actieplannen

- **Actieplan 13. Dienstverlening in stadhuis en deelgemeentehuizen verbeteren.**
Indien het grote project voor het stadhuis niet haalbaar is, kan erover gedacht worden om in functie van de klantvriendelijkheid de onthaalfunctie te verplaatsen en verbeteren en de front-office van alle diensten op het gelijkvloers te brengen. Zo ontstaat er een dienstensupermarkt, op zijn minst van de niet-gespecialiseerde producten, en wordt voor de front-office het één-loketprincipe ingevoerd; de rest van de administratie werkt back-office. Op dat moment kan ook gedacht worden aan een aanpassing van de openingsuren: minder, maar meer op voor de bewoners interessante uren.
In de deelgemeenten wordt de stedelijke basisdienstverlening gegarandeerd in functie van de behoefte.
Bij de verdere uitwerking van dit actieplan wordt ook rekening gehouden met de beleidsopties die genomen zullen worden met betrekking tot de samenwerking tussen stad en OCMW.
- **Actieplan 14. Actiever mogelijkheden van internet benutten.**
De website van de stad wordt verder vereenvoudigd, zodat bezoekers relevante informatie in enkele klikken kunnen bereiken, en omgevormd tot een modern interactief thuisloket, waar inwoners snel informatie vinden over de producten, maar waar ze vooral zelf digitale aanvragen kunnen verrichten. Door een doorgedreven digitalisering van de productaanvragen in de organisatie is het mogelijk het nieuwe thuisloket uit te bouwen tot een persoonlijk archief. Hier kunnen inwoners een stand van zaken van hun aanvragen en dossiers opvolgen en indien

mogelijk ook uiteindelijk toegestuurd krijgen, zonder dat ze zich daarvoor naar het stadhuis moeten verplaatsen. Voor mensen die geen toegang hebben tot het wereldwijde web, levert de stad inspanningen om de digitale kloof te verkleinen. Stedelijke dienstverlening moet voor iedereen toegankelijk blijven.

▪ **Actieplan 15. Inzetten op ICT voor een betere dienstverlening en interne werking.**

Na de noodzakelijke investeringen in de computerinfrastructuur zal de stad inzetten op de noodzakelijke investeringen in software en procesbeheer en vooral op de afstemming tussen de organisatieprocessen en -doelstellingen en ICT. Dit om zowel de interne manier van werken (meer afstemming tussen de diensten) als de dienstverlening naar de burger te optimaliseren. De administratieve processen en procedures worden efficiënter en toegankelijker gemaakt. Dit moet op termijn leiden tot een papierloze kantooromgeving. Hierdoor zal ICT een effectieve ondersteuning van de actieplannen in de verschillende beleidsdomeinen (o.m. rond digitalisering) kunnen bieden en tegelijk de nodige beleidsinformatie kunnen aanleveren. Dit wordt in nauwe samenwerking met het managementteam en de beleidsondersteunende cel gerealiseerd.

Om dit te bereiken zullen verschillende midoffice systemen ingevoerd worden, zoals een centraal adressenbestand en werkstroomsysteem (CRM), een systeem voor facilitair beheer (FMIS), software ter ondersteuning van de Beleids- en Beheercyclus (BBC) en software om het beslissingsproces te stroomlijnen. We bouwen ook het Geografisch Informatiesysteem (GIS) verder uit om informatie organisatiebreed te ontsluiten en te combineren. Het GIS systeem wordt de motor voor geografische beleidsinformatie en de dienstverlening aan architecten en notarissen (kaarten, vergunningen,...) en belanghebbenden (burgers en bedrijven, via loketten en de website).

We zullen de volgende jaren ook de basis ICT infrastructuur op niveau houden door vervangingsinvesteringen en aanpassingen aan de technologische evolutie. De midoffice systemen zullen ook worden gekoppeld met mobiele toepassingen om efficiënter informatie te kunnen verwerken. De stad zal onderzoeken of samenwerking met de Wase gemeenten en/of andere centrumsteden verder kan worden uitgewerkt. Door bijvoorbeeld de benodigde investeringen te groeperen via ICT-raamcontracten, of door gezamenlijke investering in nieuwe software wordt een schaalvoordeel gerealiseerd.

▪ **Actieplan 16. De betrokkenheid en tevredenheid over de stad bij de inwoners verhogen.**

Een goede dienstverlening vormt de basis om de tevredenheid over de stad op te krikken. Naast de instrumenten om de tevredenheid aan te wakkeren (bv. nieuwe huisstijl, invoering stadspas, fonds voor stadspromotie) gaat het dan om het beter betrekken van de burger bij het beleid (bv. door gerichte en evenwichtige communicatie of door participatieprojecten).

2.3. Burgerzaken

Visie

De materie van de dienst burgerzaken wordt ingewikkelder door het complexer worden van de samenleving. De dienst moet hierop een antwoord bieden en mee evolueren met nieuwe tendensen. De nieuwe ontwikkelingen die de federale overheid hiervoor voorziet, moeten zo goed mogelijk geïmplementeerd worden. Belangrijk hierbij is dat er een evenwicht gevonden wordt tussen flexibele en kwaliteitsvolle dienstverlening aan de burger, de capaciteiten van de personeelsinzet en de aanpak van misbruiken en complexere problemen.

Dankzij het uitzicht van de begraafplaatsen en -parken en de bijna tastbare rust en kalmte, bieden zij de bezoekers de gelegenheid om op serene en intieme manier te rouwen of te bezinnen. Maar steeds meer worden zij ook een waardevol kader voor natuurbeleving en kunst. De stad wil deze bredere betekenis ten volle onderschrijven en verder gaan op de ingeslagen weg om groene oases van rust, bezinning en cultuurbeleving te creëren.

Beleidsdoelstelling

Een correcte dienstverlening uitbouwen voor burgerzaken, die tegemoet komt aan nieuwe tendensen.

Actieplannen

- **Actieplan 17. Zorgen voor kwaliteitsvolle en efficiënte dienstverlening voor burgerzaken.**
De openingsuren moeten meer afgestemd worden op de behoeften van de burger. Op piekmomenten moet de begeleiding van de bezoekersstroom vlotter verlopen. De druk op de cel vreemdelingen moet verminderen. In de deelgemeentehuizen moet een basisdienstverlening voor burgerzaken gegarandeerd blijven. Medewerkers worden beter opgeleid om de complexer wordende materie aan te kunnen en garant te staan voor een kwaliteitsvolle dienstverlening. De functie van loketmedewerker wordt verder ondersteund, onder meer door opleiding.
- **Actieplan 18. Inspelen op nieuwe tendensen voor burgerzaken.**
Vanuit de federale overheid moeten een aantal processen verplicht vernieuwd worden. Zo moeten rijbewijzen aangepast worden naar het bankkaartmodel en moeten er biometrische loketten geïmplementeerd worden. Daarnaast moet het financieel transactiebeheer geïntroduceerd worden. Tegen identiteits- en domiciliefraude moeten de nodige maatregelen genomen worden. Hiervoor gaan we samenwerking aan met de nodige diensten (onder andere politie, stedenbouw en huisvesting).
- **Actieplan 19. De begraafplaatsen aantrekkelijker maken als rustpunten en groene ruimtes in de stad.**
De begraafplaatsen worden verder ontwikkeld tot parkbegravingen: in eerste instantie Tereken, maar ook andere begraafplaatsen waar mogelijk. Op Heimolen wordt de natuurbegraving, als onderdeel van de parkbegraving, verder uitgebouwd. Daarnaast moeten er voldoende rustpunten voorzien worden. Voor het groenonderhoud blijft de stad inzetten op een onderhoudsvriendelijke, pesticidenvrije aanpak. Het draagvlak hiervoor bij de bevolking moet vergroot worden. De communicatie naar de nabestaanden en de bevolking in het algemeen over de mogelijkheden van de begraafplaatsen kan beter, zowel wat bv. concessies betreft, maar ook over tentoonstellingen, voordrachten, funerair erfgoed. Dit moet meer gepromoot worden. Daarnaast willen we de gegevens van de mensen die begraven zijn op de begraafplaatsen digitaliseren en beter ontsluiten naar de bevolking. Om te voorkomen dat het funerair erfgoed verdwijnt, is het nodig om alle belangrijke graven te inventariseren.

2.4. Inspraak, participatie en gebiedsmanagement

Visie

Het is een opdracht van de stad om de bewoners zo veel mogelijk bij het beleid te betrekken en te zorgen voor openheid van bestuur. In tal van wetten en decreten wordt de participatie van de burger opgelegd. Sint-Niklaas heeft een lange traditie van inspraak via de adviesraden en via infovergaderingen, maar toch hebben de inwoners volgens de meest recente onderzoeken het gevoel dat ze onvoldoende worden betrokken bij het beleid, terwijl velen van hen wel bereid zijn om mee te praten over wat er gebeurt in de stad.

Naast de klassieke participatiekanalen ontstaan ook spontaan andere vormen (bv. straatcomités bij openbare werken en facebookgroepen rond beleidsthema's). Belangrijk is dat het bestuur dergelijke initiatieven als een verrijking ziet. Door inwoners een rol te geven bij de planning en uitvoering van het beleid groeit hun betrokkenheid en impact, en dus ook de tevredenheid.

Een ideale manier om een beleid te voeren dat dicht bij de burger staat is door gebiedsgericht te werken. Er zijn heel wat stadsmedewerkers in een buurt aanwezig: politie, groendienst, reine stad, bibliotheek, jeugd- en cultuurdienst... Bij deze eerstlijnsmedewerkers is veel kennis aanwezig, maar deze wordt te beperkt uitgewisseld. Er is geen structurele samenwerking tussen de diensten op wijkniveau. Daarin moet verandering komen, in het belang van en samen met de bewoners.

Beleidsdoelstelling

De burgers en het middenveld actief betrekken bij het beleid door het verdiepen van bestaande en het creëren van nieuwe inspraakvormen.

Actieplannen

- **Actieplan 20. Programma opzetten rond participatie.**
Participatie wordt één van de vaste transversale thema's. Door er een programma rond op te zetten blijft het constant op de agenda. Daar zorgt een werkgroep voor, die alle acties coördineert.
- **Actieplan 21. Een klantgericht en laagdrempelig communicatiebeleid voeren.**
Het stadsbestuur maakt van duidelijke communicatie voor de inwoners een prioriteit: aankondiging evenementen, werken, belangrijke investeringen, performantie van de diensten en politie. De stad moet blijvend inzetten op een breed aanbod aan communicatiekanalen (Stadskroniek, website, regionale televisie, folders en brochures, gerichte briefacties, nieuwe sociale media...) om haar inwoners rechtstreeks te informeren. Het is belangrijk om alle communicatie zoveel mogelijk op maat bij de burger te brengen, in duidelijk en eenvoudig taalgebruik. Hiervoor zal de nodige vorming georganiseerd worden voor het personeel. De dienst communicatie wordt, meer dan vroeger, de spil van het stedelijk communicatiebeleid.
- **Actieplan 22. Klachtenbehandeling centraliseren.**
Vanaf het voorjaar van 2013 zullen het meldpunt, de ombudsdienst en het meldpunt discriminatie op dezelfde locatie worden ondergebracht. De volledige klachtenbehandeling valt dan onder de verantwoordelijkheid van de ombudsman/vrouw, wat voor de burger duidelijker is en wat ook de garantie geeft op een uniforme behandeling van meldingen en klachten.

- **Actieplan 23. Werking advies- en dorpsraden ondersteunen en verdiepen.**
 Goed werkende advies- en dorpsraden zijn een belangrijke vorm van participatie, omdat ze het maatschappelijk middenveld vertegenwoordigen. Door op voorhand afspraken te maken over bij welke thema's de raden betrokken worden en dat ook procedureel in te bouwen, kan vermeden worden dat ze te weinig en te laat betrokken worden. Daarnaast kan voor bepaalde sectoren worden onderzocht of de werking inhoudelijk kan verbreed en verdiept worden. Informatie-uitwisseling en overleg tussen adviesraden wordt aangemoedigd.
- **Actieplan 24. Participatie bij infrastructuurprojecten structureel inbedden.**
 Infrastructuurprojecten zijn belangrijk voor de bevolking, omdat ze direct ingrijpen in de leefomgeving van de bewoners. Daarom zal de buurt van bij het begin betrokken moeten worden bij de plannen. Deze vorm van inspraak moet ook in de procedure worden voorzien. Bij de dorpsraden in de deelgemeenten is inspraak bij infrastructuurprojecten een vast thema. Ook hier moeten goede afspraken vermijden dat de bevolking te laat betrokken wordt bij bepaalde projecten.
- **Actieplan 25. Gebiedsgerichte participatie organiseren.**
 De stad streeft ernaar om per wijk een overlegplatform uit te bouwen, waarin de stadsdiensten, het bestuur en de bewoners samen nadenken over de problemen en mogelijkheden van de wijk en deze neerschrijven in integrale wijkplannen. Door ook de werking van de diensten af te stemmen op de wijkindeling kunnen deze plannen nadien gemakkelijk uitgevoerd worden. Hierbij is het wenselijk om de kennis van de eerstelijnsmedewerkers structureel te laten doorsijpelen binnen de eigen organisatie. Daarnaast bevordert de stad positieve burgerinitiatieven en zullen de bestaande wijkverenigingen en buurtcomités verder ondersteund en betrokken worden (bv. via wijkbudgetten).
- **Actieplan 26. Laagdrempelige methodieken uitwerken om de niet-georganiseerde geïnteresseerde burger te betrekken.**
 Los van de georganiseerde inspraak is het ook van belang om de burger op individueel vlak te betrekken bij het beleid van de stad in de verschillende sectoren (cultuur, jeugd, sport, welzijn...).
 Kinderen mogen hierbij niet uit het oog verloren worden. In het kader van een kindvriendelijk beleid moeten methodieken ontwikkeld worden om ook hen bij het beleid te betrekken. De aanbevelingen uit het rapport over kindvriendelijke steden van de Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten (VVJ) over Sint-Niklaas (2012) kunnen hierbij een leidraad zijn.
 Voor de burger in het algemeen geldt dat er proactief gehandeld moet worden en de kanalen die er zijn om moeilijk bereikbare groepen te bereiken, moeten ten volle benut worden. Eén van de methodes kan zijn om de stedelijke website interactiever te maken, met onder meer bevragingen.

2.5. Duurzaamheid

Visie

Een duurzaam beleid speelt zich voornamelijk af op drie domeinen: ecologisch (bescherming milieu en streven naar klimaatneutraliteit), economisch (maatschappelijk verantwoord ondernemen) en sociaal (eerlijke verdeling van rijkdom en welzijn en solidariteit tussen rijke en arme landen).

Duurzame ontwikkeling houdt in dat we die drie bekommernissen in de besluitvorming integreren en de nadruk leggen op zeer lange termijn.

Er dient volop ingezet te worden op duurzame energie en energiebesparende maatregelen: niet alleen omwille van het gunstig effect op het klimaat, maar ook omdat energie een basisbehoefte is en sociaal zwakkeren de eerste slachtoffers zijn van de steeds stijgende energieprijzen. De stad geeft het goede voorbeeld door haar eigen energiehuishouding op punt te zetten.

Duurzaamheid is een transversaal thema, dat zijn stempel drukt op tal van beleidsvoorstellen in dit witboek. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan de eerlijke handel uit het luik internationale samenwerking of aan de duurzaamheidsvoorstellen voor een sociale economie, voor ruimtelijke planning of voor mobiliteit. De actieplannen uit dit hoofdstuk vullen de voorstellen uit de verschillende andere hoofdstukken aan.

Beleidsdoelstelling

Een duurzaam en klimaatneutraal beleid uitdragen.

Actieplannen

- **Actieplan 27. Het 'Burgemeestersconvenant' ondertekenen.**
Dit convenant ('Convenant of Mayors') wordt door de Europese Commissie naar voor geschoven en werd al onderschreven door verschillende Vlaamse centrumsteden. Hiermee engageert de stad zich om de CO₂-uitstoot tegen 2020 met meer dan 20% te reduceren op het volledige grondgebied. Dit is een eerste stap in het streven naar een klimaatneutrale stad tegen 2050. Eerst wordt een CO₂-nulmeting uitgevoerd en wordt via een participatief traject een klimaatplan opgesteld met acties in de diverse sectoren (bouwen, energieproductie, mobiliteit, ruimtelijke ordening, participatie en duurzame aankopen).
- **Actieplan 28. Burgers en bedrijven sensibiliseren en stimuleren om duurzaam om te gaan met energie.**
Het stadsbestuur en het OCMW lanceren via de woonwinkel een energiebewustmakingscampagne. We onderzoeken of de energiesnoeiers verder ingezet kunnen worden om energiebesparende maatregelen ingang te doen vinden. De diverse energiepremies worden gericht op de meest efficiënte energiebesparingen en moeten maximaal ten goede komen aan hen die deze het meest nodig hebben. Voor alle informatie en begeleiding over premies om woningen energiezuinig te bouwen en te renoveren kunnen huurders en eigenaars terecht in de woonwinkel. Via stedenbouwkundige voorschriften wordt duurzaam bouwen gestimuleerd. De stad zet in op energiezuinige en ecologische wijken en verkavelingen en op BEN-kantoren ('Bijna-Energie-Neutraal'). De duurzaamheidsmeter dient als referentiekader voor nieuwbouwprojecten. Verduurzamen van bedrijfsterreinen kan door het verhogen van energie-efficiëntie, het sluiten van materiaalkringlopen (bv. water) en het aanleveren van groene stroom (bv. door warmtekrachtkoppeling). Er wordt proactief ingezet op windenergie door als stad, binnen de zones die door de provincie zijn afgebakend, zelf de gebieden aan te duiden waar opwekking mogelijk is. Coöperatieve participatie is hierbij een sterke meerwaarde.

- **Actieplan 29. Het goede voorbeeld geven door de eigen gebouwen duurzaam op te richten en te beheren.**

Via energiescans van de eigen gebouwen en de daaruit voortvloeiende energiebesparende maatregelen ambieert de stad een jaarlijkse vermindering van het eigen energieverbruik. De resultaten worden regelmatig gecommuniceerd naar de inwoners.

Het energieverbruik van de stadsgebouwen wordt nauwkeurig opgevolgd door optimalisatie van het intern energieboekhoudsysteem en de opmaak van een energierenovatieplan 2020. Waar mogelijk wordt er hernieuwbare energie opgewekt. Alle vormen van sluimerenergie worden onderzocht en aangepakt. 's Nachts wordt de binnenverlichting waar mogelijk gedoofd. Het optimaal en multifunctioneel gebruik van stadsgebouwen wordt gestimuleerd. De betaalbaarheid van energie- en onderhoudskosten wordt gehanteerd als belangrijke factor bij het patrimoniumbeheer.

Vanaf 2018 wordt 'BEN' (Bijna-Energie-Neutraal) verplicht voor alle nieuwe openbare gebouwen. Sint-Niklaas loopt daarop vooruit door hier vandaag reeds zoveel mogelijk voor te kiezen. Daarnaast werkt de Sint-Niklase Maatschappij voor de Huisvesting (SNMH) in overleg met de stad verder aan het verbeteren van het energieprestatiepeil van haar woningbestand, in het kader van de Vlaamse doelstellingen tegen 2020. Het stadsbestuur bepleit bij de Vlaamse overheid om voldoende financiële middelen vrij te maken voor de renovatie en de isolatie van het (verouderd) patrimonium van de SNMH.

- **Actieplan 30. Een duurzaam aankoopbeleid voeren.**

In het aankoopbeleid worden ethische en milieugerichte criteria gehanteerd. Dit vertaalt zich in de aankoop van lokale, fairtrade- en bioproducten door de stad en het OCMW, maar ook in bijvoorbeeld het verder sensibiliseren rond Donderdag Veggiedag. In de instellingen van het OCMW die maaltijden verstrekken, moet het mogelijk zijn om elke dag een volwaardige vegetarische maaltijd te krijgen.

In het aankoopbeleid voor energie wordt gekozen voor duurzaam geproduceerde stroom. Het samenaankopen wordt georganiseerd op het meest aangewezen niveau, met als doel een billijke prijs te onderhandelen voor de burgers die belangstelling tonen.

De stad onderneemt de nodige acties om de titel 'Fair Trade Gemeente' te behouden.

Bij de aankoop van voertuigen wordt gekozen voor milieuvriendelijke en zuinige wagens door onder meer een minimum ecoscore en EURO-normen op te leggen in de bestekken.

- **Actieplan 31. Een duurzaam voertuigenpark uitbouwen.**

Het huidige voertuigenpark wordt omgebouwd naar een milieuvriendelijk voertuigenpark. Dit gebeurt in de eerste plaats door het aantal wagens te verminderen door optimaal gebruik te maken van de bestaande vloot. Gemeenschappelijk gebruik wordt hierbij aangemoedigd.

Cambio autodelen wordt geïntegreerd in de stadspool en kan zowel door inwoners als personeel worden gebruikt. Het gebruik van dienstfietsen wordt verder gepromoot, het beheer van de fietsenpool wordt geoptimaliseerd. Via een wagenbeheersysteem ('fleet management') worden bestuurders gesensibiliseerd en aangesproken. Een ritregistratiesysteem in voertuigen helpt om ritten en werkplanningen efficiënter op te maken en zo het brandstofverbruik te verminderen. Bestuurders krijgen een opleiding ecodriving. De ontwikkelingen en mogelijkheden van wagens op alternatieve brandstoffen worden afgetoetst.

- **Actieplan 32. Een duurzaam afvalbeleid voeren.**

In alle gemeentelijke instellingen wordt afval gesorteerd. We streven naar afvalarme evenementen.

Bij het intergemeentelijk samenwerkingsverband MIWA bepleiten we om voor de afvalophaling het diftar-principe toe te passen.

2.6. Internationale samenwerking

Visie

Internationale samenwerking is gelinkt aan de sociale dimensie van het centrale thema duurzaamheid. Het sterk uitgebouwde Noord-Zuidbeleid van het stadsbestuur weerspiegelt het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking bij zijn inwoners. Mede omwille van de heersende dynamiek kreeg Sint-Niklaas de eer om in 2011, als eerste stad in België, de titel van UNICEF Solidariteitsstad te mogen voeren. In 2008 behaalde Sint-Niklaas tevens al de titel van fairtradegemeente. Stadsbestuur én inwoners dragen eerlijke handel een warm hart toe en maken er ook effectief werk van. Desondanks blijft het een uitdaging om het grote publiek duurzaam te sensibiliseren. Er is een noodzaak aan draagvlakverbreding en -verdieping. Door transversaal te werken binnen het stadsbestuur wordt ook binnen andere beleidsdomeinen van de stad de aandacht voor duurzame ontwikkeling gestimuleerd.

Sint-Niklaas heeft een traditie van een halve eeuw Europese stedenverzustering. De klassieke jeugduitwisseling lijkt achterhaald door de rijke waaier mogelijkheden die jongeren nu hebben inzake buitenlandse reizen en ontmoetingen. De contacten tussen verenigingen en scholen in bepaalde zustersteden zijn meer duurzaam gebleken. Dit alles betekent dat een globale heroriëntering en actualisering van de jumelages nodig is.

Beleidsdoelstelling

Een eigentijdse en toekomstgerichte invulling geven aan internationale en Europese samenwerking.

Actieplannen

- **Actieplan 33. Het draagvlak voor internationale samenwerking verbreden.**
Door in het kader van SOLIDAIR Sint-Niklaas te kiezen voor een jaarlijks wisselend thema kan de Noord-Zuidthematiek blijvend onder de aandacht worden gebracht. De inhoudelijke invulling van Villa Pace wordt versterkt, net als de inspanningen rond duurzame ontwikkeling en eerlijke handel, dit in samenwerking met het middenveld. Nieuwe doelgroepen kunnen de scholen en jeugdbewegingen zijn.
- **Actieplan 34. De bestaande initiatieven met lokale besturen uit het zuiden verdiepen.**
De stad zet in op de stedenband met Tambacounda en de samenwerking met Al-Hoceima. Het is de bedoeling deze banden inhoudelijk te verdiepen, overeenkomstig de Vlaamse beleidsprioriteiten inzake ontwikkelingssamenwerking.
- **Actieplan 35. De Europese stedenbanden een nieuwe dynamiek geven.**
De klassieke banden met de zustersteden Abingdon, Colmar, Gorinchem, Lucca en Schongau en met de partnerstad Tábor worden behouden, maar zijn toe aan een inhoudelijke opfrissing. Door meer aan te sturen op een thematische werking (bv. herdenking 100 jaar Groote Oorlog) bieden de bestaande jumelages de kans om eigentijdse relevante thema's in een Europese context te plaatsen, wat een meerwaarde kan zijn voor het beleid in Sint-Niklaas. De verenigingen en scholen worden verder aangemoedigd om hierin te participeren.

- **Actieplan 36. De Europese en vredesgedachte concreet vorm geven.**

De Dag van Europa (9 mei), de Vlaamse Vredesweek (van 21 september, de Internationale Dag van de Vrede, tot 2 oktober, de Internationale Dag voor de Geweldloosheid), de Europese Dag van de Talen (26 september) en de herdenking van de Wapenstilstand (11 november) worden aangegrepen om de Europese en vredesgedachte in onze stad meer concreet gestalte te geven. De link tussen vrede, ontwikkeling en mensen- en volkerenrechten is daarbij een belangrijke leidraad. Villa Pace blijft hierin het belangrijkste evenement.

2.7. Diversiteit

Visie

Onze samenleving is altijd divers geweest en zal dat altijd zijn. Diversiteit is een realiteit, iedereen is anders. Er zijn verschillen in onder andere leeftijd, gender, etnische afkomst, seksuele geaardheid, lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden en socio-economische status. Die verscheidenheid wordt soms als positief ervaren, maar kan ook als een bedreiging worden aanvoeld en tot spanningen in de samenleving leiden.

Een diversiteitsbeleid moet ertoe leiden dat deze spanningen worden weggenomen en dat er wederzijds begrip is. We willen bouwen aan een lokale samenleving waarin alle inwoners van de stad een rol spelen. Diversiteit moet een rode draad zijn doorheen alle beleidsdomeinen.

Beleidsdoelstelling

Bouwen aan een lokale samenleving waarin verscheidenheid een evidentie wordt en iedereen gelijke kansen krijgt.

Actieplannen

- **Actieplan 37. Diversiteit als transversaal thema behandelen.**
Diversiteit wordt één van de vaste transversale thema's. Door er een programma rond op te zetten blijft het constant op de agenda. Daar zorgt een werkgroep voor, die alle acties coördineert.
- **Actieplan 38. De toegankelijkheid van de diensten en voorzieningen bevorderen.**
De stad wil een werkgever zijn met aandacht voor gelijke kansen. In principe moet het personeelsbestand van de stad een weerspiegeling zijn van de maatschappij. Hiervoor kunnen volgende initiatieven genomen worden:
 - meten is weten: monitoring van de diversiteit in het personeelsbestand;
 - zorgen voor een uitbreiding van de opleiding 'Nederlands op de werkvloer';
 - een voortraject organiseren ter voorbereiding van selectieproeven;
 - mondelinge toelichting geven voor werklieden over de procedure voor jobstudenten.Daarnaast wil de stad ook nieuwe inwoners en hun verenigingen ondersteunen in hun zoektocht naar de sociale voorzieningen en het maatschappelijk aanbod in de stad. Hiervoor moeten de nodige aanpassingen gedaan worden aan de onthaalavond voor nieuwe inwoners. Ook de communicatie vanuit de stad naar de burger moet herbekeken en getoetst worden op taalgebruik in functie van de leesbaarheid.
- **Actieplan 39. Het draagvlak vergroten voor de diversiteit van de samenleving.**
Diversiteit moet zichtbaar gemaakt worden in de beeldvorming van de stad over de Sint-Niklazenaar, zodat elke burger zich daarin kan herkennen en zich thuisvoelt in onze stad. Elke burger moet toegang hebben tot de stedelijke dienstverlening en de informatie die hij of zij nodig heeft. Binnen elk beleidsdomein wordt rekening gehouden met de diverse doelgroepen. De dienst samenleving wordt omgevormd tot een dienst diversiteit en helpt bij vragen rond diversiteit vanuit de eigen dienst of via anderen.

▪ **Actieplan 40. Een algemeen beleid rond diversiteit voeren, maar met focus op een aantal specifieke doelgroepen.**

Deze specifieke doelgroepen zijn:

- Mannen en vrouwen. De stad blijft inzetten op gelijke kansen hiervoor. In alle beleidsdomeinen is genderneutraliteit vanzelfsprekend. De emancipatieraad wordt verder ondersteund.
- Senioren.
- Holebi's en transgenders.
- Personen met een beperking. Het beleidsplan voor personen met een beperking wordt geactualiseerd. Belangrijke thema's hierbij zijn het ondersteunen van verenigingen, voorzieningen voor personen met een beperking, mobiliteit en integrale toegankelijkheid.
- Etnisch-culturele minderheden, met als specifieke groepen vluchtelingen en inburgeraars. Voor mensen zonder papieren zal de stad de toegang tot hun minimale rechten waarborgen, met name recht op onderwijs voor kinderen en recht op dringende medische hulp.

2.8. Erediensten en levensbeschouwelijke overtuigingen

Visie

De dotaties aan kerkfabrieken vormen een van de verplichte dotatieposten van de stad. Het meerjarenplan voor de kerkfabrieken wordt vóór eind juni 2013 opgemaakt voor de periode 2014-2019. De dotatie (exploitatieuitgaven) kende de voorbije jaren een sterke groei. In het kader van het huidige budgettaire klimaat is een tempering van de ambities en uitgaven aangewezen.

Door het teruglopende kerkgebruik dient tevens te worden nagedacht over de neven- en herbestemming van kerken en pastorijen. Deze oefening is nodig om weldoordachte investeringskeuzes te kunnen maken én om de investeringen een groter maatschappelijk rendement te geven. De investeringsnood is immers groot. Om deze moeilijke oefening tot een goed einde te brengen is het noodzakelijk om te zoeken naar een efficiënter en constructiever samenwerkingsmodel tussen stadsbestuur, centraal kerkbestuur en kerkfabrieken.

Naast de bijdrage in de instandhouding van de gebouwen voor de katholieke eredienst zal ook de nodige aandacht worden besteed aan een billijke ondersteuning van de andere erkende erediensten en levensbeschouwelijke overtuigingen.

Beleidsdoelstelling

In overleg met het centraal kerkbestuur een toekomstvisie ontwikkelen over de werking en het beheer van de kerken en pastorijen.

Actieplannen

- **Actieplan 41. Een toekomstvisie voor parochiekerken en pastorijen opmaken.**
In uitvoering van de Vlaamse conceptnota over de toekomst van de Vlaamse parochiekerken wordt, in overleg tussen stadsbestuur, centraal kerkbestuur en kerkfabrieken, een totaalplan opgemaakt. Deze toekomstvisie wordt gekoppeld aan Vlaamse subsidiemogelijkheden.
- **Actieplan 42. Een transparant en efficiënt budgettair beleid voor kerkfabrieken voeren.**
Het stadsbestuur engageert zich om de werking van de kerkfabrieken te blijven ondersteunen. Het bedrag van de dotatie in 2012 (575.000 EUR) wordt de volgende jaren gehandhaafd. De huidige exploitatiebudgetten zijn weinig transparant, waardoor controle moeilijk is. Hieraan zal verholpen worden door richtlijnen mee te geven voor de opmaak van het meerjarenplan en via bilateraal overleg met elke kerkfabriek over welke kosten verrekend kunnen worden. Er wordt gestreefd naar een optimaal rendement van het privaat patrimonium van de kerkfabrieken.
Tegelijkertijd dient echter voldoende aandacht te worden besteed aan een goede instandhouding van het patrimonium. Een duidelijke toekomstvisie op investeringen dient hieromtrent de juiste prioriteiten te stellen. Enkele aandachtspunten:
 - absolute prioriteit voor bouwkundige werken waar risico is op gevolgschade en technieken (verwarming, verlichting, elektriciteit);
 - grote restauratiedossiers voor de kerken van Belsele en Sinaai uitvoeren vanaf 2016;
 - oprichting fonds waarop de investeringen voor verwarming en verlichting/elektriciteit kunnen verrekend worden. Dit fonds zou gespijsd worden door (een deel van) de besparingen die gerealiseerd worden op het exploitatiebudget en de gedeeltelijke opbrengst van de verkoop van patrimonium.

- **Actieplan 43. Een samenwerkingsmodel met het centraal kerkbestuur opzetten.**
Samen met het budgettair meerjarenplan dient ook een nieuwe afsprakennota te worden opgemaakt tussen stadsbestuur en centraal kerkbestuur. Er dient gewerkt te worden aan een efficiënt en constructief samenwerkingsmodel, waarbij de verwachtingen, rechten en plichten duidelijk worden omschreven, maar waarbij tevens ruimte is voor informeel overleg.

- **Actieplan 44. Een goede verstandhouding nastreven met de vertegenwoordigers van erediensten en levensbeschouwelijke overtuigingen.**
Ook met vertegenwoordigers van andere (dan de katholieke) erkende erediensten en van andere levensbeschouwelijke overtuigingen streeft de stad een goede verstandhouding na. In deze context wordt de huidige manier van werken voor het offerfeest verdergezet.

2.9. Veiligheid

Visie

Het is een permanent aandachtspunt dat de bestaande veiligheidsproblemen worden aangepakt en, zoals in het verleden, met resultaat worden teruggedrongen. Veiligheid is immers een basisrecht. Het garanderen daarvan is een kerntaak van de overheid. Ervoor zorgen dat mensen zich geen zorgen hoeven te maken over hun eigen veiligheid en die van hun bezittingen is een essentieel onderdeel van hun welzijn en een rode draad doorheen het beleid. Dat beleid vergt daarom een brede aanpak, waarbij het stadsbestuur, de gemeenschapswachten, politie en brandweer in hun dagelijkse werking optimaal moeten samenwerken.

Veiligheid gaat over veel meer dan criminele feiten. Het gaat ook over verkeersveiligheid en verkeersagressie, verloedering, burenruzies, milieu-overtredingen, straatcriminaliteit, vandalisme, publieke veiligheid, de (brand)veiligheid van de woningen en gebouwen, een veilige buurt en straat, veilig kunnen uitgaan en winkelen...

Preventie en sensibilisering vormen de eerste schakel van een integrale veiligheidsaanpak, maar daarnaast is er een kordaat en consequent *handhavingsbeleid* nodig. Veiligheid impliceert ook zichtbaarheid: 'meer blauw op straat' houdt in dat de administratie beperkt wordt en dat de personeelsleden die instaan voor de veiligheid van de burgers vertrouwen wekken en oplossings- en klantgericht werken. Daarbij is de rol van de wijkinspecteur als nabijheidspolitie essentieel.

Nazorg is de laatste schakel in het veiligheidsbeleid, voor het geval het toch fout loopt. Een goede slachtofferhulp helpt iedereen die slachtoffer was van een verkeersongeval, inbraak of geweldsmisdrijf. Ook de opvolging van meldingen en klachten is een vorm van nazorg.

Beleidsdoelstelling

Risico's beperken door een preventief beleid en overlast doelgericht en consequent aanpakken.

Actieplannen

- **Actieplan 45. Financiële meerjarenplanning politie kaderen binnen stadsfinanciën.**
Het stadsbestuur engageert zich tot blijvende investeringen in zijn politiekorps om de veiligheid van de inwoners te blijven vrijwaren, en voorziet een jaarlijkse stijging van 2,5% voor de dotatie (in de overgangsfase: 3,5% in 2013 en 3% in 2014).
Binnen het bestaande personeelsbestand verwacht het stadsbestuur van de politie een vergelijkbare inspanning als die van de stad inzake arbeidsvoorwaarden en efficiëntie. Gelet op de substantiële reserve (1,5 miljoen EUR) zal 1 miljoen EUR hiervan worden aangewend voor (stedelijke) investeringen met eigen middelen.
- **Actieplan 46. Een integraal veiligheids- en overlastbeleid uitbouwen.**
De verschillende actoren van het veiligheids- en overlastbeleid zijn de lokale politie, de brandweer, de dienst publieke veiligheid en de dienst gemeentelijke administratieve sancties (GAS). Hoewel de diensten op operationeel vlak goed samenwerken, is er ook nood om het beleid en de plannen op elkaar af te stemmen in functie van een integraal veiligheidsbeleid. Er wordt onderzocht of bv. diensten als publieke veiligheid kunnen ondergebracht worden bij de grotere veiligheidskorpsen of anders gecentraliseerd kunnen worden in een dienst integrale veiligheid. Die zou dan volgende taken kunnen hebben:
 - het bewaken en verder uitwerken van het nood- en interventieplan;
 - de samenhang bewaken tussen de verschillende actoren die op het grondgebied van de stad rond veiligheid en overlast werken;

- aandacht besteden aan preventie, de responsabilisering van de bevolking en de inzet van sociale media voor veiligheidsthema's;
 - aanpak van de drugsproblematiek.
- **Actieplan 47. Inspelen op maatschappelijk relevante veiligheids- en overlastthema's.**
 Voor de politie is het zonaal veiligheidsplan richtinggevend. De klemtonen die de politie daarin de volgende jaren wil leggen en die raakvlakken hebben met het stadsbeleid, situeren zich rond het beperken van overlast, vanuit de politie bijdragen aan een volwaardig mobiliteitsbeleid (bv. SAVE-charter) en een versterking van de slachtofferhulp binnen de diverse diensten van de politie en brandweer.
 Daarnaast kan de stad aan de hand van de gemeentelijke administratieve sancties (GAS) bepaalde vormen van overlast doelgericht aanpakken. Het spreekt voor zich dat de GAS enkel worden toegepast als er daadwerkelijk sprake is van overlast.
 Met de huisartsen wordt, indien gewenst, een soortgelijke samenwerking als met de apothekers uitgewerkt.
 Tot slot wordt nagegaan waar en onder welke voorwaarden buurtinformatienetwerken kunnen worden opgericht.
 - **Actieplan 48. De nabijheid van de politie garanderen door een gebiedsgerichte aanpak.**
 De wijkinspecteurs staan het dichtst bij de bevolking. Hun kennis van de wijk en hun expertise in de aanpak van sociale en overlastproblemen is groot. Zij houden nauw contact met de straat-, buurt- en wijkcomités van hun wijk. Dit moet er mee toe bijdragen dat het onveiligheidsgevoel bij de burger wordt teruggedrongen.
 De op stapel staande herindeling van de politionele wijken is een ideaal moment om ze af te stemmen op de gebiedsgerichte werking van de stad. Een gelijke wijkafbakening bij stad en politie legt immers de basis voor synergie tussen iedereen die in dezelfde wijk werkzaam is. Dit houdt in dat de stad wijkontwikkelingsplannen opstelt, gericht wijkoverleg organiseert en bovenal de garantie geeft dat de buurtgerelateerde bekommernissen van de bewoners op een kordate en oplossingsgerichte wijze aangepakt kunnen worden. Op termijn zal deze gebiedsgerichte aanpak ook ondersteund worden vanuit de andere diensten van het politiekorps.
 De aanwezigheid van de politie in de uitgaansbuurt blijft een aandachtspunt.
 - **Actieplan 49. Werking brandweer optimaliseren in afwachting van de hulpverleningszone.**
 Voorlopig is het nog aan de stad om de civiele veiligheid volledig te bepalen, maar na de brandweershervorming zal dit toekomen aan de hulpverleningszones. Het komt er de volgende jaren op neer om de dienstverlening en infrastructuur van het korps op peil te houden, zonder vooruit te lopen op mogelijke opties die beter in het kader van de hulpverleningszone genomen zouden worden. In afwachting van de overdracht kan er aandacht worden besteed aan de werking van het gemengde brandweerkorps, de huisvestings- en uitrustingsnoden, het optimaliseren van het preventie- en preplanningsbeleid en aandacht voor milieu, financiën en communicatie.
 - **Actieplan 50. Het vertrouwen van de bevolking in politie en brandweer bestendigen.**
 De politie en de brandweer werken verder aan het vertrouwen van de bevolking, onder meer door de uitbouw van een integriteitsbeleid en het versterken van de professionaliteit, klantgerichtheid, betrokkenheid en motivatie van de medewerkers.

3. Ruimte, milieu en economie

3.1. Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing

Visie

Uit het woonplan blijkt dat het woonaanbod in de stad Sint-Niklaas voor de huidige planperiode tot aan 2020 ruimschoots volstaat om de woonbehoefte in de stad op te vangen. Het is dan ook aangewezen om de drie grote stadsuitbreidingsprojecten (Clementwijk III, Bellestraat – Zonneken en De Winningen) pas te ontwikkelen in de volgende planperiode(s). Binnen deze planperiode staan daarom kwalitatieve stadsinbreidingsprojecten en herbestemmingsprojecten centraal.

Vandaag stellen we daarbij vast dat het de stad ontbreekt aan een globale visie omtrent 'publieke ruimte' op haar grondgebied. Ruimtelijke projecten worden onafhankelijk van elkaar ontwikkeld en er wordt voornamelijk ad hoc gewerkt bij de inrichting van de publieke ruimte. Een kwalitatieve publieke ruimte en een doordachte ruimtelijke ordening, met aandacht voor verkeersveiligheid, groen, rustpunten, ontmoetingsplaatsen en een verwevenheid van functies, is nochtans essentieel om van de stad een aangename plek te maken om te wonen, te werken en te verblijven. Het stadsbestuur wil dan ook een globale visie ontwikkelen voor de invulling en het beheer van de publieke ruimte en deze tot uitvoering brengen. Duurzaamheid zal hierbij centraal staan. De speelweefsel- en groenplannen, die reeds zijn opgemaakt, en het te actualiseren mobiliteitsplan kunnen in deze globale visie geïntegreerd worden en kunnen al deels worden uitgevoerd.

Beleidsdoelstelling

Verder werken aan stadsvernieuwing en de publieke ruimte aantrekkelijk inrichten en beheren.

Actieplannen

- **Actieplan 51. Streven naar een optimale interne structuur voor dienstverlening, toezicht en handhaving.**

De interne structurering en de organisatie van de dienst ruimtelijke ordening en de dienst milieu zal bijzondere aandacht vragen: de invoering van de digitale bouwaanvraag en van de omgevingsvergunning zullen immers een grote impact hebben op de werkwijze.

Daarnaast is een optimalisering van de interne overlegstructuren over de grondgebonden materies nodig, om de concrete dienstverlening en de concipiëring van de publieke ruimte te verbeteren. Er zal door de dienst ruimtelijke ordening, in overleg met de betrokken diensten, een draaiboek voor de grote projecten worden opgemaakt, een soort stappenplan dat een betere integratie van de verschillende materies beoogt en dat leidt naar een technisch en inhoudelijk goed uitgewerkt dossier.

Bijzondere aandacht moet gaan naar de realisatie van een uniek loket, de uitbouw van een toezichtscel en een gestructureerd handhavingsbeleid met betrekking tot ruimtelijke ordening en milieu. Er zal een handhavingsplan worden opgesteld, waarin een aantal prioriteiten zullen worden gesteld met betrekking tot de te behandelen bouwovertradingen.

- **Actieplan 52. Actief inzetten op stadsvernieuwing en hiertoe de gepaste hefbomen ontwikkelen.**
 Er zal in bijzondere mate ingezet worden op onder meer de bestrijding van leegstand, op inbreiding, renovatie en de realisatie van voldoende parking voor bewoners en bezoekers, met optimaal gebruik van de beschikbare ruimte. Er zal nagegaan worden via welke structuur deze stadsvernieuwing het best vorm kan krijgen. Dit zal samen bekeken worden met de toekomstige structuur van de grondregie. De middelen van de grondregie kunnen als 'rollend fonds' aangewend worden.
 De richtlijnen voor parkeren voor bewoners bij nieuwbouw of inbreidingsprojecten dienen geëvalueerd te worden.
 Een bouwblokkenstudie onderzoekt de mogelijkheden inzake ontlichting en verdichting in de stadskern en het creëren van voetgangers- en fietsdoorsteken.
- **Actieplan 53. Kader creëren voor de invulling en het beheer van de publieke ruimte.**
 Er wordt een masterplan 'publieke ruimte' opgemaakt met consistente handvaten voor een integraal kwaliteitsplan voor de publieke ruimte met betrekking tot de vormgeving, de inrichting, de programmering en het beheer. Het masterplan moet daarvoor uitspraken doen over de hiërarchie van het wegennet, over de structuurbepalende plaatsen, over de groenstructuur en over het straatmeubilair en materiaalgebruik. Dit gebeurt op basis van een samenhangend concept voor heel het grondgebied van Sint-Niklaas, waarbij evenwel aandacht is voor een duidelijke visuele afbakening tussen de stad en de deelgemeenten. Dit moet bijdragen tot het verlenen van de herkenbaarheid en identiteit aan de lijninfrastructuur van Sint-Niklaas. Het plan kan ook voorwaarden stellen aan de inrichting van de publieke ruimte in het kader van het streven naar een klimaatvriendelijke stad: minimum aandeel groenvoorziening, energiezuinige verlichting, duurzaam materiaalgebruik, pesticidenvrij beheer... Hierbij moet ook telkens rekening gehouden worden met de toekomstige beheerskost: deze moet op voorhand geraamd worden.
 Het masterplan wordt opgemaakt in synergie met het bestaande groen- en speelweefselplan. Het stadsbestuur engageert zich om de belangrijkste prioriteiten van deze beide plannen te realiseren. Hierbij moeten prioriteiten worden opgesteld naargelang de typologie van de straat en de wijk (bv. nieuwe wijk, verouderde centrumstraat, groenarme wijk...).
- **Actieplan 54. Geplande en nieuwe projecten opvolgen en realiseren.**
 Het stadsbestuur bepaalt welke elementen uit het beeldkwaliteitsplan Grote Markt worden gerealiseerd.
 Geplande en nieuwe projecten worden voorbereid en opgevolgd. Hierbij kan een onderscheid gemaakt worden tussen stadsinbreidingsprojecten (bv. VTS-site, Rollierssite, Lindenstraat, Waeslandia, Filteint, Houtwerf, Paterskerk), strategische stadsvernieuwingprojecten (bv. Kokkelbeekplein, Hendrik Heymanplein, Zwijgershoek, Stationsomgeving Noord, Clementwijk, Academiesite, Campus Moeland, Fabiolaplein) en dorpskernontwikkeling (bv. Wallenhofwijk, Populierenwijk, Vleeshouwersstraat en Wijnveld) waarbij de klemtoon ligt op inbreiding, geen uitbreiding. Het gaat hierbij zowel over lopende als geplande projecten. In de voorbereiding van deze projecten zal de stad haar regierol maximaliseren en in de uitvoering zal de stad de samenwerking met andere actoren optimaliseren.
 Bij de realisatie van projecten moet er aandacht zijn voor sociale en duurzaamheidsindicatoren.
- **Actieplan 55. Onderzoeken of het lobbenstadmodel kan gehanteerd worden als toetssteen voor ruimtelijke ontwikkeling.**
 In het lobbenstadmodel wordt de kernstad niet concentrisch uitgebreid, waardoor open ruimte steeds verder weg wordt gedruwd van de stad, maar met compacte stadslobben opgebouwd rond de grote invalswegen. Tussen de stadslobben brengt een netwerk van blauwgroene vingers de natuur tot in het hart van de stad. Er wordt prioritair onderzocht of het lobbenstadmodel kan ingezet worden als referentiekader voor toekomstige ontwikkelingen.

- **Actieplan 56. Actief meedenken over de ontwikkeling van Westakkers.**
De stad wil actief meedenken over de ontwikkeling van de site Westakkers. Natuurbehoud moet hierbij prioritair zijn, maar er moet ook aandacht zijn voor economische en toeristische ontwikkeling.

- **Actieplan 57. Actief meedenken over de ontwikkeling van AZ Nikolaas.**
De stad wil actief meedenken over de verdere ontwikkeling van AZ Nikolaas. Indien men op de huidige locatie wil blijven, zal de stad verder de toekomst van de campus Moeland bekijken. Indien een herlocatie wordt overwogen, zal de stad aandringen op een bereikbare site, alsook op het behoud van een minimum-dienstverlening op de huidige site.

3.2. Wonen

Visie

Met het woonbeleidsplan hebben we een belangrijk strategisch instrument in handen voor het wonen in de stad. De volgende jaren staan er heel wat projecten op stapel rond wonen. De klemtoon ligt daarbij vooral op inbreiding en reconversie in de stadskern.

Het decreet grond- en pandenbeleid bepaalt dat er tussen 2009 en 2020 in Sint-Niklaas 496 sociale huurwoningen moeten bijkomen en 257 sociale koopwoningen. Betaalbaar wonen in het algemeen en sociale huisvesting in het bijzonder is dus een prioriteit in het woonbeleid.

De woonwinkel blijft het aanspreekpunt als het gaat over betaalbaar wonen. De werking van de woonwinkel is toe aan optimalisatie.

De actualisering van de huisvestingspremies dringt zich op, waarbij het wenselijk is om alle premies rond renovatie en duurzaam bouwen te vatten in één reglement.

Beleidsdoelstelling

Betaalbaar en kwaliteitsvol wonen realiseren voor iedereen.

Actieplannen

▪ **Actieplan 58. Zorgen voor een kwaliteitsvol woonbeleid op maat.**

Wonen in de stad wordt aangemoedigd. Het stadsbestuur stimuleert verder het renoveren, ombouwen en herbestemmen van bestaande panden. Het woonbeleidsplan dient hiertoe als leidraad.

Er wordt gestreefd naar een gezonde sociale en leeftijdsmix in alle buurten. Om dat te verwezenlijken moeten de buurten leefbaar en aangepast zijn met voldoende groen, uitnodigende ontmoetingsplekken, speelmogelijkheden, obstakelvrije trajecten en voldoende parkeergelegenheid.

De stad ijvert voor wonen op maat, met aandacht voor verschillende woon- en eigendomsvormen. Het bestuur zoekt mee naar formules die de alternatieve woonvormen eerder aanmoedigen dan bestraffen, eventueel in overleg met de Vlaamse en federale overheid.

De afgelopen jaren is de Sint-Niklase Maatschappij voor de Huisvesting (SNMH) samenwerkingsverbanden gestart met een aantal sociale organisaties, zodat specifiek wordt ingezet op een aantal bijzondere doelgroepen. Er wordt onderzocht of het nieuw stedelijk toewijzingsreglement kan worden uitgebreid met andere kwetsbare doelgroepen. Dit reglement maakt het voor de SNMH al mogelijk om bepaalde woningen exclusief voor te behouden voor 70-plussers. Deze mogelijkheid moet worden aangegrepen om samen met het OCMW werk te maken van de bouw van bijkomende seniorenwoningen. In een wat ruimer perspectief creëert dit de kans om zich in te schrijven in het verhaal van de assistentiewoningen, door de bouw van sociale woningen in de buurt van zorgclusters.

De stad onderzoekt de toekomstmogelijkheden van de seniorenresidentie Kriekepitte.

▪ **Actieplan 59. Voldoen aan het sociaal objectief door een intensievere (samen)werking van de huisvestingsmaatschappijen.**

De stad wil kwaliteitsvol en betaalbaar wonen voor iedereen. De sociale huisvesting is daarom meer dan terecht een topprioriteit in het lokale woonbeleidsplan van de stad. In eerste instantie dient de Sint-Niklase Maatschappij voor de Huisvesting (SNMH) haar organisatie efficiënt te beheren. Het strikte pad van inning van huurgelden wordt verder gezet.

Het decreet grond- en pandenbeleid legt op dat er tegen 2020 in Sint-Niklaas 496 sociale huurwoningen bij komen en 257 sociale koopwoningen. Om het sociaal objectief voor koop- en huurwoningen te realiseren én om de wachtlijst (inschrijvingsregister) terug te dringen zullen de sociale bouwactiviteiten dus niet mogen vertragen. Het Sociaal Verhuurkantoor is hierin een volwaardige partner.

Er wordt bekeken hoe bepaalde investeringen versneld kunnen worden, bijvoorbeeld door kortlopende leningen. Om de verwerving van bouwgronden te faciliteren zijn er verschillende mogelijkheden.

De betaalbaarheid van de sociale koopwoningen blijft een belangrijk aandachtspunt en kan onder meer gegarandeerd blijven door de kavelgrootte te verkleinen en de woningdichtheid te vergroten.

Er wordt een gemeentelijk reglement sociaal wonen opgemaakt, waarbij een sociaal aandeel van 20% wordt opgelegd aan elke nieuwe private verkaveling of groot bouwproject. Voor publieke projecten wordt een sociaal aandeel van minstens 33% voorzien, conform het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan.

Een versterkte samenwerking tussen de Waasse Landmaatschappij (sociale koopwoningen) en de SNMH (sociale huurwoningen) is wenselijk. We onderzoeken de mogelijkheden van bundeling van de krachten of een fusie tussen beide organisaties.

- **Actieplan 60. De huisvestingspremies actualiseren.**

De stad voorziet met ingang van 2014 een bedrag van 500.000 EUR voor premies met betrekking tot huisvesting en duurzaam bouwen. We maken werk van de actualisering van de huisvestingspremies, waarbij het wenselijk is om alle premies rond renovatie en duurzaam bouwen te vatten in één gemeentelijk reglement en waarbij gekeken wordt naar de complementariteit van premies of overheidssteun.

- **Actieplan 61. De woonwinkel verder uitbouwen als spil van een sociaal en geïntegreerd woonbeleid.**

De dienstverlening via de woonwinkel moet verder worden geoptimaliseerd, bijvoorbeeld door een meer intensieve begeleiding voor huurders die woonproblemen ondervinden, adviesverlening rond duurzaam bouwen en het voeren van informatiecampagnes.

In het hoofdstuk welzijn en armoedebestrijding wordt ook aandacht besteed aan het woonbeleid.

3.3. Mobiliteit

Visie

Alle inspanningen die de voorbije jaren werden ondernomen om de verkeersknoop in de stad aan te pakken, strandden op het probleem van het doorgaand verkeer. Dit wordt nog versterkt door het binnenstedelijk autoverkeer. De alternatieven voor de auto worden vandaag nog te weinig gezien als volwaardig en veilig. Dit heeft ernstige gevolgen voor:

- de leefbaarheid en dus het sociaal weefsel van de stadskern;
- de verkeersveiligheid voor voetgangers, fietsers en minder mobiele weggebruikers;
- het economisch weefsel van de stadskern.

Dit stadsbestuur wil de binnenstad van Sint-Niklaas ademruimte geven. Enkel zo kan Sint-Niklaas een moderne en bruisende stad zijn. Ons mobiliteitsbeleid paart een goede bereikbaarheid van de stad aan meer ruimte voor de zachte weggebruiker. Niet alleen moet doorgaand verkeer geweerd worden, maar we moeten ook meer inzetten op duurzame mobiliteit voor onze binnenstedelijke verplaatsingen. Daarnaast zal ook ingezet worden op de verdere uitbouw van het tragewegennetwerk (zie hoofdstuk 3.5. Natuur, actieplan 73).

De hoofdlijnen van het beleid worden:

- het verzekeren van een vlotte doorstroming van doorgaand verkeer via de stadsruit en hoofdinvalswegen;
- het garanderen van een goede bereikbaarheid van de stadskern voor wie er woont, winkelt, werkt en schoolgaat;
- het scheppen van een aantrekkelijke en veilige omgeving en wegen die aan de noden van de voetganger, fietser en minder mobiele weggebruiker tegemoet komen;
- het actief promoten van andere, duurzame en veilige mobiliteit, vooral voor binnenstedelijke bewegingen;
- een coherente aanpak van weginrichting doorheen de stad met als doel de straten 'leesbaar' en dus veiliger te maken, in overeenstemming met het ruimtelijk structuurplan.

De combinatie van het weren van doorgaand verkeer en een intensiever gebruik van duurzame mobiliteit moet leiden tot een aangename en leefbare stadskern.

In het mobiliteitsbeleid laat de stad zich leiden door het STOP-principe: zoveel mogelijk stappen (S), trappen (fiets) (T), het openbaar en collectief vervoer gebruiken (O) en dan de personenwagen of privaat gemotoriseerd vervoer inzetten (P).

Beleidsdoelstelling

Maatregelen nemen voor een integraal mobiliteitsbeleid, met als uitgangspunt het STOP-principe.

Actieplannen

▪ **Actieplan 62. Een coherent en breed gedragen mobiliteitsbeleid ontwikkelen.**

Om een coherent en breed gedragen mobiliteitsbeleid te realiseren worden volgende initiatieven genomen:

- Het stadsbestuur actualiseert het mobiliteitsplan voor Sint-Niklaas en de deelgemeenten, met als startpunt de goedgekeurde verkenningsnota mobiliteit en rekening houdend met de geplande ruimtelijke ontwikkelingen.
- Het stadsbestuur onderzoekt hoe het zijn inwoners en middenveld (advies- en dorpsraden, wijkcomités, fietsersbond, lokale middenstand...) beter kan betrekken bij het

mobiliteitsbeleid en grote verkeersvraagstukken, bv. via een op te richten mobiliteitsraad. Dit past in een breder inspraak- en participatiekader voor de stad.

- Het stadsbestuur streeft naar een open communicatiebeleid met zijn inwoners: het kondigt wegenwerken ruim op tijd aan. Een kalender met de belangrijkste wegenwerken en de gevolgen voor het verkeer, ook het fietsverkeer, wordt regelmatig gedeeld met de bevolking en bijgesteld zodra er meer en preciezere informatie bekend is.
- Het beleid bijsturen door oplossingsgericht te werken. Het intern verkeersoverleg moet enerzijds probleemoplossend blijven werken, maar anderzijds ook, op basis van voorgelegde dossiers, synthetiseren en adviezen formuleren om weerkerende problemen en onduidelijkheden te vermijden en de uniformiteit van beslissingen te garanderen.
- Bovenlokale coördinatie organiseren. Mobiliteit is immers niet alleen beperkt tot de grenzen van Sint-Niklaas. Een nauwe samenwerking met de buurgemeenten en gewestelijke overheid is nodig. Het stadsbestuur organiseert daartoe een regelmatig overleg op ambtelijk en politiek niveau. Het doel van dit overleg is om een overzicht van alle wegenwerken te krijgen en vervolgens voorstellen uit te werken van intergemeentelijke omrijroutes. Vanuit deze samenwerking, ook met het intergemeentelijk samenwerkingsverband Interwaas, zullen we trachten te wegen op de hogere overheden om de realisatie af te dwingen van enkele belangrijke infrastructuurprojecten.

▪ **Actieplan 63. Een vlotte doorstroming voorzien via ring en invalswegen.**

We streven naar een gevoelige verbetering van de verkeersinfrastructuur rond de stadskern door het afwerken van de ruitstructuur rond Sint-Niklaas. Na de westelijke tangent (eind 2012) zijn de realisatie van de oostelijke tangent en het kruispunt Driekoningen de absolute prioriteiten voor een doeltreffend mobiliteitsbeleid. Bij het Vlaams Gewest moet aangedrongen worden deze erg belangrijke dossiers te bespoedigen.

De stad moet streven naar een vlotte verkeersdoorstroming op een aantal invalswegen die rond de stadsruit worden uitgebouwd, met aandacht voor het comfort en de veiligheid van de zachte weggebruikers. Waar deze invalswegen het stadscentrum raken, worden er best mobiliteitsknooppunten ingericht (met bv. parkings, bushaltes of fietsverzamelplaatsen), die visueel als 'poorten' tot het stadscentrum kenbaar worden gemaakt.

Autobestuurders moeten van op de ring en liefst nog eerder van op de invalswegen een duidelijk beeld krijgen van hoe ze door een duidelijke bewegwijzering ter bestemming kunnen komen. Voor vrachtwagenbestuurders onderzoekt het stadsbestuur samen met de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) Oost-Vlaanderen of het een duidelijkere bewegwijzering naar de industrieparken kan plaatsen. De stad streeft tegelijkertijd naar een betere samenwerking met GPS-operatoren, zodat de bewegwijzering en de GPS-systemen beter op elkaar afgestemd kunnen worden.

▪ **Actieplan 64. Doorgaand verkeer uit het stadscentrum weren.**

Door een doordachte, geleidelijke herinrichting van de invalswegen binnen het stadscentrum en een duidelijke bewegwijzering zal het doorgaand autoverkeer automatisch worden teruggedrongen.

In het centrum en de wijken staat het verblijfs-, horeca- en handelsaspect centraal. Daar moet er gestreefd worden naar een veilige en comfortabele omgeving voor de zachte en minder mobiele weggebruiker. Vooral in de bebouwde kom, waar de invalswegen voor fietsers vandaag vaak samenvallen met die van de automobilisten, vergt dit creatief denkwerk en gedurfd beleid.

De zone 30 wordt uitgebreid tot een grotere, homogene zone in de stads- en dorpskernen. Dit moet gepaard gaan met afdwingbare maatregelen zoals de aanpassing van de wegeninfrastructuur, alsook effectieve snelheidscontroles in samenspraak met het politieparket. De leesbaarheid van de straten moet groter worden door een uniforme aanpak van de straten vanuit een sterk en consequent toegepast referentiekader (het ruimtelijk structuurplan).

▪ **Actieplan 65. Vlotte bereikbaarheid verzekeren door een doordacht parkeerbeleid.**

Een vlotte bereikbaarheid van de centumparkings en een performant maar gediversifieerd parkeerbeleid per type bestemmingsverkeer kan heel wat binnenstedelijke verplaatsingen wegnemen. Dit kan betekenen dat er in wijken met hoge parkeerdruk uitgekeken wordt naar

meer bewonersparking of een beter en dynamisch parkeergeleidingssysteem dat de winkelende bezoeker in rechte lijn naar een van de centrum- of randparkings leidt. Het meervoudig gebruik van private parkings (van scholen, winkels,...) zal onderzocht worden.

▪ **Actieplan 66. Doorgaand vrachtverkeer uit de dorpskernen weren.**

Het stadsbestuur onderzoekt welke maatregelen (verkeerstechnisch, bewegwijzering of andere) genomen kunnen worden om zoveel mogelijk doorgaand vrachtverkeer te weren uit de dorpskernen.

▪ **Actieplan 67. Aantrekkelijke omgeving en wegen realiseren voor fietser, voetganger en minder mobiele weggebruiker.**

Het stadsbestuur zorgt ervoor dat het fietsbeleidsplan integraal deel uitmaakt van het mobiliteits- en structuurplan. Op basis van kwalitatieve en kwantitatieve meetgegevens, een tevredenheidsenquête en de studie over zachte mobiliteit in het Waasland in opdracht van Interwaas, zet het de richtlijnen uit om de stad aantrekkelijker te maken voor de fietser. Specifieke aandacht moet gaan naar het oplossen van de gaten in de 8 bovenlokale functionele fietsroutes. Tevens moet in de binnenstad en de deelgemeenten veilige fietsinfrastructuur aangelegd worden, zodat vooral kinderen veilig naar school kunnen fietsen. Het grootste knelpunt voor de fietser in de binnenstad is het kruispunt Driekoningen. Dit moet binnen deze bestuursperiode aangepakt worden door het gewest in samenspraak met het stadsbestuur. Fietzers moeten in de stadskern makkelijk kunnen overstappen van één route op een andere. Dit kan door enerzijds in te grijpen in de infrastructuur en anderzijds door duidelijke bewegwijzering en (multimediale) informatie.

Daarnaast is het belangrijk om fysieke knelpunten op fietsroutes weg te werken. Er wordt in samenspraak met fietsgebruikers en fietsorganisaties een prioriteitenlijst voor herstelling opgesteld op basis van gebruiksintensiteit en ernst van het gebrek. Waar mogelijk wordt het traject ook 'vergroend'.

Bij verkavelingen en andere bouwprojecten wordt gestreefd naar de realisatie van voetgangers- en fietsdoorsteken.

Om het comfort van de zachte weggebruiker te verhogen, kunnen volgende initiatieven genomen worden:

- Het statuut van voetgangersgebied en de uitgebreide zone 30 zijn bij uitstek geschikt voor het optimaliseren van de leefkwaliteit en het garanderen van het nodige comfort voor de zachte weggebruiker. Het vademecum voetgangersvoorzieningen en het vademecum fietsvoorzieningen moeten daarbij als leidraad gebruikt worden.
- De bereikbaarheid en toegankelijkheid van openbare gebouwen met de fiets moet verbeterd worden door meer fietsparkeerplaatsen te voorzien.
- Het aantal fietsparkeerplaatsen opdrijven.
- In de voorzieningen voor fietsers, rekening houden met de nieuwe soorten fietsen (bv. bakfietsen), onder meer bij de aanleg van fietspaden en de plaatsing van fietsparkeerplaatsen.
- Oplaadpunten voor elektrische fietsen en de openbare fietspompen uitbreiden, afhankelijk van de evolutie en evaluatie van het gebruik.
- Blijven rekening met de noden van de fietser en voetganger in het winterstrooi- en veegplan.
- Opstarten van een onderzoek voor de realisatie van een fiets- en voetgangersverbinding aan de oostelijke tangent.

▪ **Actieplan 68. Openbaar vervoer inzetten als deel van de oplossing voor de verkeersknoop.**

Alhoewel het trein- en busvervoer strikt genomen geen stedelijke bevoegdheid is, zal het stadsbestuur actief bepleiten bij de NMBS en De Lijn om de bestaande dienstverlening minstens te behouden en liefst nog te verbeteren.

Het stadsbestuur zal het behoud van de stopplaatsen in Nieuwkerken, Belsele en Sinaai blijven verdedigen bij de NMBS. Indien de stopplaatsen worden heringericht, vragen we deze in bajonetligging aan te leggen (perrons in bajonetligging bevinden zich niet recht, maar schuin

tegenover elkaar, zodat de spoorwegovergang niet gesloten blijft wanneer er een trein stopt in het station). Deze stations moeten ook mobiliteitsknooppunten worden met ruimte voor autoparkings en met voldoende en veilige fietsvoorzieningen. De stad zal bij de NMBS ook nagaan hoe de parkeervoorzieningen in de deelgemeenten aangepast en verbeterd kunnen worden.

Het stadsbestuur zal de NMBS ook wijzen op haar beloftes over het herstellen van de dienstverlening naar Brussel.

Het stadsbestuur is geen voorstander van het sluiten van spooroverwegen. Het stadsbestuur wil elk voorstel grondig en kritisch beoordelen, waarbij het rekening houdt met de sociale, economische en mobiliteitsimpact.

Het busvervoer moet integraal deel uitmaken van het binnenstedelijk verplaatsingsverkeer:

- Stadslijnen 1 tot 4 blijven minstens rijden aan de huidige frequentie. Zij zijn de buslijnen voor binnenstedelijke verplaatsingen. Bij het op termijn openen van mobiliteitspunten aan de rand van stad, zullen deze moeten bediend worden aan hoge frequentie. Hierbij moeten deze bussen kunnen blijven gebruik maken van busbanen.
- Bereikbaarheid van de stad vanuit de deelgemeenten moet gegarandeerd worden, ook op latere uren. Er moet onderzocht worden om de frequentie op te voeren naarmate de verkeerssituatie in de binnenstad evolueert.
- Het stadsbestuur engageert zich om een dynamisch ondersteuningsbeleid te voeren met betrekking tot het openbaar vervoer, en voorziet daarvoor jaarlijks een enveloppe van 350.000 EUR. Binnen de enveloppe wordt bekeken hoe en of de stad het openbaar vervoer zal ondersteunen, afhankelijk van de opportuniteiten die zich aandienen.
- Het stadsbestuur dringt er bij De Lijn op aan om de bestaande en nieuwe bedrijventerreinen te bedienen voor woon-werkverkeer.

▪ **Actieplan 69. Actief promoten van andere, duurzame en veilige mobiliteit als vervoer van de eerste keuze.**

Dit is mogelijk door te focussen op specifieke veiligheidsaspecten:

- Aan verkeerslichten moeten wachtende fietsers zichtbaar zijn en voorrang krijgen op het gemotoriseerd verkeer, door bv. fietsers eerst te laten vertrekken.
- Er wordt bekeken waar fietsstraten ingericht kunnen worden.
- Veiligheid in de schoolomgeving verdient verdere aandacht (cf. Octopusproject - zie ook 'Onderwijs' of het project 'Vitesse' rond veilig naar school in Sinaai). Het bestaand schoolcharter moet dan ook onverminderd verder gezet worden. Zie ook hoofdstuk flankerend onderwijsbeleid.
- Ter aanvulling van het schoolcharter kunnen maatregelen genomen worden om de schoolomgevingen verder fietsvriendelijk te maken, zoals afgescheiden 'kus en rij'-stroken of het 'fietspoolen'.

Daarnaast moet het stadsbestuur milieuvriendelijk vervoer ook actief promoten als een volwaardig en vooral veilig alternatief voor de auto. Het doet dit best door gericht en rechtstreeks bewoners, winkeliers, scholen en werkgevers te informeren en betrekken. Er wordt gekozen voor een multimediale aanpak, met acties die kunnen geclusterd worden in één groot bewustmakings- en promotieproject (bv. 'Sint-Niklaas fietst') waarmee de stad zich kan profileren. Mogelijke acties:

- promotieacties (bv. 'Met belgerinkel naar de winkel');
- informatie: webstek, fietskaarten, bewegwijzering, apps;
- fietsvergoedingen voor werknemers bekender maken;
- Het stadsbestuur onderzoekt of er ruimte en interesse is voor een fietsverhuursysteem naar analogie, met bv. 'Villo' in Brussel of andere steden.
- Cambio en autodelen verder ondersteunen en aanmoedigen, ook voor de eigen stadsdiensten, in functie van de evaluatie.

3.4. Openbare werken en waterbeheersing

Visie

Een kwalitatief integraal waterbeleid omvat een heel aantal acties om de kwaliteit van het water te verbeteren: van het beheer van de oeverzones, sensibiliseren rond het minder gebruiken van chemische bestrijdingsmiddelen, het herstel van bermen en, bovenal, het realiseren van het zoneringsplan binnen de vooropgestelde termijn (door Vlaanderen bepaald op 2027, momenteel is al zo'n 45 % opgestart). Speciale aandacht zal daarbij moeten gaan naar de individuele behandeling van afvalwater en de particuliere afkoppelingswerken, gelet op de mogelijke impact daarvan voor de betrokken gezinnen.

De waterbeheersing, de strijd tegen de wateroverlast, wordt ook verder gezet, volgens de prioriteiten en de planning die daarvoor in het verleden zijn gemaakt. Er is bijzondere aandacht nodig voor de bestrijding van wateroverlast bij grachten en waterlopen. De aanleg en het onderhoud van grachten, waterlopen, riolering, wegenis, poelen, rootputten en pleinen wordt verder structureel gepland en uitgevoerd.

Beleidsdoelstelling

De wateroverlast bestrijden, de waterzuiveringsgraad verhogen en de openbare werken planmatig en gebiedsgericht uitvoeren.

Actieplannen

- **Actieplan 70. De realisatie van een kwalitatief waterbeheersysteem verder zetten.**
Het zoneringsplan wordt verder afgewerkt. De knelpunten uit de hydronautstudies worden prioritair aangepakt. De gemeentelijke saneringsbijdrage op het water wordt vanaf 2014 vastgelegd op 1,40 maal de bovengemeentelijke bijdrage.
De sanering van het afvalwater wordt volop verder gezet. De komende bestuursperiode zullen in diverse landelijke straten rioleringen worden aangelegd om het afvalwater af te voeren naar een zuiveringsstation en gekende lozingspunten worden aangepakt. Hierbij wordt rekening gehouden met de wettelijk vooropgestelde timing. Ook wordt een planning opgemaakt voor de individuele behandeling van afvalwater in kwetsbaar gebied. Bijzondere aandacht wordt gegeven aan de vernieuwing van de riolering in de binnenstad.
Voor de waterbeheersing is er meer ruimte nodig om water te bufferen en te laten infiltreren. Bij de aanleg van nieuwe bufferbekkens kiest het stadsbestuur voor een natuurtechnische en onderhoudsvriendelijke inrichting. Beken en grachten krijgen ruimte om te meanderen, zoals bijvoorbeeld aangegeven in het integraal beheerplan van het bekken van het Kanaal van Stekene, en worden regelmatig en voldoende onderhouden. Hiervoor wordt ook samengewerkt met de landbouwers, de polderbesturen en de provincie Oost-Vlaanderen.
Waterlopen worden open en zichtbaar gemaakt en als landschapselement gebruikt. Langs de waterlopen worden waar wenselijk wandel- en fietspaden aangelegd. De oevers ervan worden opgenomen in het bermbeheersplan.
- **Actieplan 71. De publieke ruimte efficiënt onderhouden.**
De kwaliteit en het onderhoud van de openbare ruimte is een constant aandachtspunt. Het stadsbestuur moet instaan voor een stelselmatige controle, onderhoud, herstelling en vernieuwing van de openbare ruimte en speelt zeer kort op de bal bij het aanleggen en herstellen van wegen, fietspaden, voetpaden, groenvoorzieningen, verlichting, bankjes... Er is blijvende aandacht voor het voorzien van hellende vlakken aan trottoirs.
Bij bestekken voor openbare werken wordt er op toegezien dat de fiscale en sociale wetgeving

gerespecteerd wordt. Het stadsbestuur zal niet nalaten om vermeende inbreuken door te geven aan de bevoegde instanties.

Nadat openbare ruimte op een kwaliteitsvolle manier is ingericht, waarbij de planning van de wegenwerken wordt opgesteld in overeenstemming met het gevoerde beleid rond ruimtelijke planning en mobiliteit, moet ze ook nog goed en planmatig worden onderhouden.

Momenteel nemen verschillende uitvoerende diensten op het terrein, elk voor hun sector, delen van het onderhoud op zich. Vanuit een gebiedsgerichte aanpak zal gestreefd worden naar meer samenwerking tussen deze diensten.

Er wordt maximaal samengewerkt met de nutsmaatschappijen die actief zijn op het grondgebied. De mogelijkheden voor het afdwingen van een sperperiode en het verhalen van kosten via een gemeentelijk reglement worden onderzocht.

3.5. Natuur

Visie

Het groene, natuurlijke karakter van de open ruimte is van groot belang voor de leefbaarheid en leefkwaliteit. Groene ruimtes in de stad zijn belangrijke ontmoetingsplaatsen voor mensen en maken wonen en werken zeer aantrekkelijk. Het positieve effect van groen op de gezondheid is algemeen: het zet aan tot beweging en heeft een positieve invloed op de mentale gezondheid. Het tempert de milieuhinder, zoals luchtvervuiling en geluidshinder en helpt mee het klimaat te beheersen. Biodiversiteit zorgt voor onze basisbehoeften.

Bij de uitwerking van deze visie in de actieplannen wordt de stedelijke adviesraad voor milieu en natuur (Stramin) maximaal betrokken.

Beleidsdoelstelling

Onze natuur beschermen, uitbreiden en de ecologische waarde ervan verbeteren en versterken.

Actieplannen

▪ **Actieplan 72. Het lokale bosareaal versterken.**

Algemeen moet het stadsbestuur alles in het werk stellen om de bebossing op de Z-vormige bosstructuur te vrijwaren en te herstellen en de ontbossing als gevolg van bijkomende bebouwing zoveel mogelijk te beperken via het vergunningenbeleid. In het zuiden van de stad wordt Puitvoet verder ontwikkeld. Het stadsbestuur neemt het initiatief om te komen tot een aaneengesloten stadsbos, door de versterking en de integratie van verschillende bestaande bospartijen: Westakkers, het bosgebied Pastoor Copstraat – Jagersdreef, het bosgebied rond de Sint-Jacobsdreef en de bosgordel rond de Beeldstraat. We willen een noordelijk stadsrandbos ontwikkelen. In elke deelgemeente wordt een avontuurlijk speelbos aangelegd, in samenspraak met de jeugd.

De komende jaren zal Sint-Niklaas door de realisatie van nieuwe woonwijken en bedrijfsterrein verder verstedelijken. Bij elk groot nieuw project streven we naar een substantiële uitbreiding van de beboste oppervlakte (bv. via boomplantacties en verlenging van het project geboortebos), bij voorkeur in de overleggebieden.

Uit het bosbeheerplan blijkt dat de bossen een beheerachterstand hebben en uit een relatief hoog percentage uitheemse boomsoorten bestaan. De ecologische waarde is overwegend laag. Tevens is het bosgebruik niet georganiseerd. Er wordt een bosbeheeractieplan uitgewerkt dat het beheer en gebruik van de openbare bossen uitstippelt op lange termijn en dat het gebruik van private bossen stimuleert.

Het stadsbestuur zal bij het Vlaams Gewest aandringen om zo snel mogelijk werk te maken van de groene ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) die voorzien zijn voor het bosgebied van Puivelde en voor het vallei- en meersengebied Astgemete – Heirnisse – Fondatie - Moervaartmeersen. De verwerving (en het beheer) van waardevolle natuur wordt, zoals dat tot nu toe het geval was, overgelaten aan de natuurverenigingen met financiële steun van de stad. Voor het beheer van waardevolle natuur krijgen ook de landbouwers financiële steun.

▪ **Actieplan 73. Een tragewegennetwerk uitbouwen.**

Trage wegen zijn paden of wegen die niet gebruikt worden door of geschikt zijn voor gemotoriseerd verkeer. Ze maken veelal deel uit van het cultuurhistorisch erfgoed, zijn als lijnvormig element verbindingsgebieden en biotopen voor flora en fauna, dragen bij tot een veilig woon-school/werk-verkeer en bieden mogelijkheden voor passieve en actieve recreatie. Het tragewegennetwerk wordt verder uitgebouwd door versterking van het bestaande netwerk, het wegwerken van missing-links en het stimuleren van het creëren van trage wegen in woon-

en bedrijvenprojecten. In die zin maken ze deel uit van een integrale mobiliteitsvisie. Voor elk van de (deel)gemeenten dient een tragewegenplan als leidraad. In samenwerking met Toerisme Oost-Vlaanderen en Toerisme Waasland wordt een tragewegenknooppuntkaart ontwikkeld.

▪ **Actieplan 74. De biodiversiteit verhogen.**

Het stadsbestuur ondertekent het lokaal charter voor biodiversiteit, in overleg met de lokale milieu- en natuurverenigingen. In dit charter kan er aandacht worden geschonken aan kleine landschapselementen zoals rootputten, knotwilgen en poelen. Biodiversiteitsacties worden uitgewerkt en uitgevoerd in samenwerking met partners en geïnteresseerde burgers. De oprichting van een Regionaal Landschap Waasland of de aansluiting bij een huidig regionaal landschap wordt gevraagd aan het provinciebestuur. Het bermbeheersplan wordt geactualiseerd en uitgevoerd.

▪ **Actieplan 75. Het landelijk karakter van de deelgemeenten behouden.**

De stad blijft investeren in het landelijke karakter van de deelgemeenten. Naar analogie met het groenplan voor de kern moet er werk gemaakt worden van het opstellen van een groenstructuurplan voor het buitengebied. Het behoud en opnieuw aanleggen van kleine landschapselementen maakt hier een wezenlijk onderdeel van uit. Dit plan wordt gekoppeld aan een speellintenplan. Langs waterlopen worden waar mogelijk wandel- en fietspaden aangelegd.

▪ **Actieplan 76. Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen verder verminderen.**

In 2015 moet de publieke ruimte (groen en verhardingen) volledig pesticidenvrij onderhouden worden. Vanaf 1 januari 2015 zal het toepassingsgebied van het pesticidendecreet uitgebreid worden. Onder meer voor grote verharde privé domeinen (vanaf 200 m²) zoals bedrijventerreinen en parkings zal een selectief gebruik van pesticiden verplicht zijn. Sint-Niklaas wil zijn voortrekkersrol op het vlak van pesticidenvrije stad blijven spelen. Sinds 2009 wordt het publiek domein pesticidenvrij onderhouden. Nieuwe betrokkenen, zoals scholen, bedrijven, instellingen of nutsbedrijven worden geïnformeerd over het pesticidenvrij onderhoud van verhardingen en groen en er worden hen concrete tools aangereikt om het nulgebruik te realiseren. Het stadsbestuur neemt ook initiatieven om het particuliere gebruik in Sint-Niklaas verder terug te dringen. Bij de aanleg van de publieke ruimte wordt eerst onderzocht in hoeverre het ontwerp een pesticidenvrij onderhoud mogelijk maakt.

▪ **Actieplan 77. De binnenstad vergroenen.**

Het stedelijk groenplan wordt gebruikt als leidraad om de binnenstad te vergroenen. Er wordt gestreefd naar aaneengesloten groen. Bij nieuwe verkavelingen wordt er een substantiële hoeveelheid groen in de verkaveling voorzien. Zichtbepalend groen wordt beschermd en straten en lanen worden voorzien van bomen. Bij aanplant kiest de stad steeds voor streekeigen en onderhoudsvriendelijk groen.

De aanleg van geveltuintjes wordt aangemoedigd. Er wordt gezocht naar plaatsen om bijkomende ecologische volkstuintjes te realiseren, met extra aandacht voor het verhogen van de sociale cohesie. Stadslandbouw en de aanleg van groendaken worden aangemoedigd. Er komt een netwerk van bijenkasten in het stedelijk gebied waarbij stadshoning geproduceerd wordt. Ook worden er buurtbebloemingsacties georganiseerd.

▪ **Actieplan 78. Streven naar meer dierenwelzijn.**

De beleidsnota dierenwelzijn wordt verder uitgewerkt. Katteneigenaars worden aangemoedigd om hun dieren te steriliseren, het project rond sterilisatie van zwervkatten wordt verdergezet. De stad geeft stimuli aan de biologische veehouderij en boeren die diervriendelijk werken. In nieuwe grote stadsvernieuwingsprojecten worden uitloopweides voorzien voor honden. Een versterkte milieupolitie speelt kort op de bal bij meldingen van dierenverwaarlozingen. De stad zal ook geen vergunningen verlenen aan pelsdierhouderijen op haar grondgebied.. Het stadsbestuur ziet er bij het offerfeest, in overleg met de gemeenschappen, op toe dat alle wettelijke bepalingen over dierenwelzijn worden nageleefd.

▪ **Actieplan 79. De participatie aan natuurprojecten verhogen.**

De stad werkt nog beter samen met de lokale natuur- en milieuverenigingen en buurtverenigingen om zo de participatie aan het gemeentelijk milieubeleid te bevorderen. Dit begint met bewustmaking door bv. extra in te zetten op educatieve pakketten over groen, natuur en milieu voor scholen en het beheer van de groene ruimte.

Sint-Niklaas wil de oppervlakte aan natuur in het beheer van een terreinbeherende natuurvereniging of overheid verhogen (bv. door middel van subsidies voor de aankoop van percelen of ondersteuning van natuurinrichtingswerken). Eigenaars van bossen worden geïnformeerd en gemotiveerd om zich aan te sluiten bij De Bosgroep.

In bossen worden speelplekken voorzien en speelbossen worden verder ingericht en onderhouden. Scholen en jeugdwerkingen worden betrokken bij de inrichting en gesensibiliseerd door het aanzetten tot opruimacties.

Het stadsbestuur gaat ook actief op zoek naar en ondersteunt partners die een milieu-educatief centrum en/of kinderboerderij willen opstarten.

3.6. Groen en stadsreiniging

Visie

Een kwalitatieve publieke ruimte creëren vraagt aandacht voor groen en netheid. Momenteel speelt de stad al een voortrekkersrol in het groenbeleid door het openbaar groen pesticidenvrij te onderhouden. Wij willen verder gaan op deze weg en dit actief promoten. Tegelijk willen we ook meer groen, al moet er rekening gehouden worden met de draagkracht van de groendienst om dit te onderhouden. Onderhoudsvriendelijkheid en duurzaamheid zijn ook hier dé criteria. Een mooie stad is een nette stad. De inspanningen die hiervoor worden geleverd worden verder gezet en verbeterd door meer gebiedsgericht te werken.

Beleidsdoelstelling

De stad groen en net houden door gebiedsgericht en natuurlijk onderhoud.

Actieplannen

- **Actieplan 80. Een voortrekkersrol blijven spelen op het vlak van pesticidenvrije stad en ecologisch groenbeheer.**
De groendienst staat in voor de ontwikkeling en het onderhoud van het openbaar groen en ondersteunt de sensibiliserende ecologische initiatieven. (Deze taken kunnen nog geherdefinieerd worden). De voortrekkersrol van de stad en de positieve effecten van pesticidenvrij werken moeten meer gepromoot worden om het draagvlak hiervoor te vergroten.
- **Actieplan 81. Meer synergie realiseren tussen de groendienst en andere uitvoerende diensten door gebiedsgericht te werken.**
De bedoeling hierbij is dat de diensten geïntegreerd en buurtgericht werken. Hiervoor moet een tijdspad worden uitgezet, mede in functie van de eventuele reorganisatie van de reinigingsdienst.
- **Actieplan 82. Aandacht hebben voor het evenwicht tussen openbaar groen, de draagkracht van de groendienst en de economische haalbaarheid.**
Dit kan onder meer door te kiezen voor onderhoudsvriendelijke en duurzame beplanting. Daarnaast kan de stad alternatieve partners zoeken en stimuleren voor het onderhoud van de groenperken (bv. wijkcomités, natuurorganisaties). Er moet onderzocht worden wat de beste en meest efficiënte manier is om te zorgen voor voldoende openbaar groen. De groennorm moet geëvalueerd worden.
- **Actieplan 83. De inzet voor een reine stad optimaliseren en communiceren.**
De inspanningen om de stad rein te houden moeten beter gecommuniceerd worden, zodat de burger zich hiervan bewust is. Een uitbreiding van deze inspanningen moet rationeel bekeken worden. Naast het werk van de eigen diensten om de stad proper te houden, moet ook het toezicht op sluikstorten gemaximaliseerd worden en moet de burger meer gesensibiliseerd worden over het correct omgaan met vuilnis.
Hierbij dient opgemerkt te worden dat de stad zich op korte termijn zal moeten aanpassen aan het materialendecreet. Dit decreet zal mee richtinggevend zijn voor de toekomst van de reinigingsdienst. In dit kader zal ook een verregaande samenwerking met het intergemeentelijk samenwerkingsverband MIWA onderzocht worden.
De planning om bijkomende containerparken te voorzien wordt onverminderd opgevolgd.
De stad zal vanaf 2014 zorgen voor een raamcontract voor beerruimingen, waarop inwoners desgewenst kunnen inschrijven.

3.7. Landbouw

Visie

Landbouwers generen een basisinkomen uit primaire productie. Dit is het fundament van hun bedrijfsvoering en –financiering. Landbouwondernemers verdienen de mogelijkheid tot continuïteit en ontwikkeling. De Europese regelgeving stuurt land- en tuinbouwers aan tot het onderhoud en respecteren de open ruimte in brede zin, waardoor nieuwe mogelijkheden worden gecreëerd om extra inkomsten te genereren. Zo kunnen landbouwers hun primaire productie combineren met een tweede tak zoals natuur- en landschapsbeheer, recreatie, energievoorziening of verkoop. Deze diensten vormen vaak een duurzaam alternatief voor maatschappelijke vragen: het versterken van de lokale economie, het ondersteunen van de korte keten, lokale mogelijkheden voor recreatie, educatie en sociale zorg.

Voldoende landbouwareaal is een basisvoorwaarde om de toekomst van de land- en tuinbouwsector te waarborgen. De open ruimte in de stadsrand staat sterk onder druk door ontwikkelingen voor bedrijvigheid en wonen. Het ruimtelijk overheidsbeleid moet rechtszekerheid bieden.

Sint-Niklaas heeft met zijn hoge bevolkingsdichtheid baat bij een maximale vrijwaring van de schaarse open ruimte en het bewaken van de natuurlijke kwaliteit ervan om een verdere terugval van de biodiversiteit tegen te gaan. De functie van land- en tuinbouwgebieden als groene en blauwe vingers tussen de woongebieden en de bedrijventerreinen verhoogt de leefkwaliteit en zorgt voor een afkoelingseffect.

Het landbouwbeleid wordt in nauwe samenwerking met de landbouwraad uitgewerkt. Landbouwverenigingen worden verder ondersteund.

Beleidsdoelstelling

Via het landbouwbeleid bijdragen tot een duurzame ontwikkeling van de open ruimte en van de economie.

Actieplannen

- **Actieplan 84. Het landbouwareaal en de natuurlijke infrastructuur binnen het landbouwgebied maximaal behouden.**

De stad zal, rekening houdend met de reeds genomen opties in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS), het herbevestigd agrarisch gebied (HAG) maximaal respecteren. De overige openruimtegebieden met hoofdfunctie land- en tuinbouw worden blijvend gevrijwaard. Beide gebieden worden verder beschermd van zonevreemde verdringing (bv. verpaarding en vertuining). De natuurlijke kwaliteit wordt verhoogd door de meerwaarde van natuur en groen in het landbouwgebied te erkennen en te ondersteunen, door bijvoorbeeld het respecteren van bufferzones langs waterlopen, het stimuleren van graanranden voor akkervogels, het aanleggen van rand- of hoekbeplanting, het ondersteunen van de landschappelijke integratie van de landbouwbedrijven en groen-bemesting.

Recreatief (passief) medegebruik wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld door de herwaardering van trage wegen. De nevenfuncties (natuur, recreatie, erfgoed) van het landbouwgebied blijven ondergeschikt aan de hoofdfunctie land- en tuinbouw, maar met respect voor de verbindingsfunctie die het landbouwgebied vervult voor dieren en planten. Landbouwers worden ondersteund in het onderhouden en herstellen van kleine landschapselementen.

▪ **Actieplan 85. Verbrede landbouw ondersteunen**

De stad ondersteunt en creëert kansen voor de agrarische sector, o.m. in het kader van het vernieuwde landbouwbeleid, bijvoorbeeld:

- de 'groene' diensten (agrarisch natuur- en landschapsbeheer, hergebruik van afvalstoffen, winterdienst...);
- de 'rode' diensten (energieproductie, grondstoffen voor agrobrandstoffen, biogasproductie...);
- de 'blauwe' diensten (beheer overstromingsgebieden, oeverzones...) en
- de 'gele' diensten (korte-keten-initiatieven, sociale zorg, recreatie, educatie, boerenmarkten, hoeveproducten).

Hierbij wordt vooral aandacht besteed aan diverse vormen van landschapsbeheer. Het inschakelen van landbouwers in concrete uitvoeringsprojecten verstevigt het maatschappelijk draagvlak en stimuleert de lokale economie. Bij de concrete uitvoering zal de stad een evenwicht nastreven tussen eigen beheer, sociale economie, inschakeling van land- en tuinbouwers (agro-aanneming) en uitbesteding.

'Gele' diensten worden ondersteund door het scheppen van netwerken tussen landbouwers en het creëren van een afzetmarkt voor en bekendheid van korte-keten-initiatieven en hoeveproducten (stadspicknick, boerenmarkt, publicaties...).

De jaarmarkten en boerenmarkten worden verder ondersteund, ook omwille van hun erfgoedwaarde. De stad ondersteunt promotieactiviteiten in samenwerking met land- en tuinorganisaties, bijvoorbeeld opendeurdagen.

3.8. Lokale economie, KMO en horeca

Visie

In Sint-Niklaas komen alle soorten bedrijvigheid aan bod: handel, dienstverlening en onderwijs, KMO's, maar ook enkele grotere bedrijven. De ligging van Sint-Niklaas in het hart van het Waasland, gelegen tussen 3 grote havens en tussen 2 snelwegen is daarbij een troef. Het Waasland Shopping Center is een groot succes en enkele lokale bedrijven genieten bovenlokale uitstraling.

Sint-Niklaas moet echter een groeibeweging inzetten: met een jobratio van 78 jobs op 100 inwoners (bron: stadsmonitor 2011) scoort de bedrijvigheid beduidend lager dan in andere centrumsteden. De teloorgang van heel wat middenstand en winkeliers in de binnenstad en het gebrek aan geschikte bedrijventerreinen vormen twee specifieke en acute problemen.

Dit stadsbestuur wil van Sint-Niklaas een aantrekkelijke plaats maken om een onderneming op te starten of te ontwikkelen. Samen met ondernemers en ondernemersorganisaties promoot het stadsbestuur Sint-Niklaas als een moderne en duurzame ontwikkelingspool voor innovatie. Daarnaast engageert het stadsbestuur zich om het handelskarakter van de binnenstad te helpen herstellen en doen heropleven. Dit realiseren we door:

- een duidelijk gecommuniceerde en, waar het kan, eenvoudigere regelgeving;
- een ondernemersloket voor beginnende en bestaande bedrijven en investeerders volgens het één-loketprincipe;
- het voorzien van genoeg ruimte voor bedrijven;
- het uitvoeren van het bestaande herstelplan voor het handelshart van de kernstad.

Beleidsdoelstelling

Sterkere regierol opnemen in het economisch beleid.

Actieplannen

▪ **Actieplan 86. Algemeen economisch beleid versterken.**

De stad ontwikkelt, parallel met de periode voor de meerjarenplanning 2014-2019, een coherent economisch beleidsplan. Bij de ontwikkeling van dit plan staat het scheppen van een ondernemersvriendelijk klimaat centraal, met creativiteit en innovatie als hefboomen voor lokale economische groei. De stad stemt alle inspanningen van verschillende beleidsdomeinen met impact op ondernemen op elkaar af. Bij ingrijpende voorstellen in ruimtelijke ordening, fiscaliteit... wordt nagegaan wat de eventuele gevolgen voor bedrijven en ondernemingen zijn. Vzw Centrummanagement evalueert en actualiseert haar opdracht en optimaliseert haar structuur.

De ondersteuning van de vzw Startende Ondernemingen wordt, gelet op de andere reeds bestaande initiatieven, stopgezet.

Het is van essentieel belang om de ondernemers te betrekken bij het beleid. De stad en de ondernemersorganisaties nemen daarom het initiatief om een representatieve economische raad voor Sint-Niklaas op te richten. Het doel van de raad is drieledig:

- de raad moet een middel worden tot gestructureerd overleg rond specifieke thema's tussen stad, economische actoren en actoren uit andere beleidsdomeinen (bv. onderwijs, OCMW);
- de raad adviseert het college bij economische vraagstukken;
- de raad moet ook een participatieraad worden, die initiatieven kan ontwikkelen ter promotie van ondernemen in de stad, in nauwe samenspraak met het stadsbestuur.

▪ **Actieplan 87. Verbeteren dienstverlening ondernemers.**

De dienst economie evolueert naar een ondernemersloket. Een toegankelijk administratief aanspreekpunt informeert en volgt dossiers op. De dienstverlening voor ondernemers moet in de mate van het mogelijke bij de dienst economie gecentraliseerd worden, al is dit niet voor alle producten mogelijk (bv. omgevingsvergunning). De dienst economie moet niettemin zicht hebben op economische vragen die door andere diensten verwerkt worden. Een goede interne communicatie is hierbij belangrijk. Een nieuw systeem voor 'citizen relationship management' (CRM) kan daarin een belangrijke rol als centrale databank spelen.

Het stadsbestuur zet in op administratieve vereenvoudiging en informatieverstrekking. We werken aan een uitgebreid luik ondernemersinformatie op de website van de stad. Specifieke aandacht gaat naar het stap voor stap uitleggen van procedures. Daarnaast kijkt de dienst economie actief naar opportuniteiten om transacties online af te handelen (e-gov toepassingen). Het stadsbestuur informeert ondernemers proactief over alles wat ondernemers aanbelangt: zowel nieuwe lokale regelgeving als bv. wegenwerken. De goede gewoonte om handelaars en ondernemers te betrekken bij werfvergaderingen wordt verdergezet.

Het stadsbestuur onderzoekt hoe het de fiscale administratieve afhandeling kan vereenvoudigen.

De stad onderzoekt hoe het bedrijven en ondernemers kan helpen om stedelijke, provinciale, Vlaamse, federale en Europese subsidies rond bepaalde thema's binnen te halen (bv. rond zorginnovatie).

▪ **Actieplan 88. Ondernemen integreren in stadspromotiebeleid.**

De stad beschikt over alle troeven van een dynamische en ondernemende centrumstad. Jammer genoeg zijn deze troeven te weinig bekend. Het stadsbestuur moet deze troeven samen met de ondernemersorganisaties in de verf zetten. Sint-Niklaas als een ondernemende, innovatieve en winkelvriendelijke stad moet integraal deel uitmaken van het stadspromotiebeleid.

We communiceren actief de successen van onze stad en onze bedrijven, bv. bij wedstrijdinitiatieven van de Vlaamse en provinciale overheden of andere organisaties (bv. UNIZO), waarbij het behalen van de titel kan bijdragen tot de positieve uitstraling van onze stad (bv. Laureaat Ondernemingsvriendelijke gemeente).

▪ **Actieplan 89. Investeren in een levendig kernwinkelgebied.**

We zetten het anti-leegstandsproject stadskern verder en ontwikkelen in het kader hiervan een proactief en stimulerend vestigingsbeleid voor het kernwinkelgebied, in lijn met de voorstellen omtrent detailbranchering in de WES-studie. Dit doen we door:

- het proactief aantrekken van handelaars door een gerichte informatiecampagne naar pandeigenaars en ondernemers;
- het voeren van een handelspandenbeleid door middel van een immodatabank;
- het promoten van nieuwe en wenselijke winkelformules voor het kernwinkelgebied;
- een mobiliteits- en parkeerbeleid dat de bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van het kernwinkelgebied ondersteunt;
- het stijlvol en kwaliteitsvol aankleden van de vernieuwde Stationsstraat;
- een positief en krachtig communicatiebeleid over de troeven van het kernwinkelgebied;
- het ondersteunen van acties van handelaars die een positieve uitstraling betekenen;
- het beter betrekken van de handelaars bij de grote en kleine evenementen in de stad (Sint in de Piste, Sint-Niklaas zomert/wintert en Vredefeesten).

Het premiebeleid ter stimulering van renovatie van ruimtes boven winkels wordt geëvalueerd. Er wordt onderzocht of ook andere oplossingen mogelijk zijn, zoals het samenvoegen van bovenverdiepingen van winkels tot één geheel voor (flexibele) bureauruimtes, kleine zelfstandige activiteiten of wonen.

Het kernwinkelgebied, met inbegrip van het ruimtelijke uitvoeringsplan (RUP), wordt geëvalueerd en indien nodig verfijnd en gedifferentieerd. Het beeldkwaliteitsplan moet de herkenbaarheid van het kernwinkelgebied verbeteren. De winkelgebieden moeten niet alleen qua 'beeld' verknoopt worden, maar ook promotie kan en moet het hele winkelgebied bestrijken. Dit kan met klassieke middelen (brochures) of nieuwe-mediatoeepassingen. Deze handelskernpromotie gaat ook deel uitmaken van het toerismebeleid door middel van bv. winkelstadswandelingen.

- **Actieplan 90. Kleinhandel in deelgemeenten, buurten en wijken ondersteunen.**
Ook de handel buiten de stadskern en in de deelgemeenten verdient aandacht. De stad wil buurtwinkels in woonbuurten en de handel in de deelgemeenten promoten door positieve acties (bv. 'Met belgerinkel naar de winkel').
- **Actieplan 91. Samenwerking met lokale horeca verder versterken.**
Voor de horeca wordt gestreefd naar een betere ruimtelijke inplanning in het kernwinkelgebied, door enerzijds een ruimtelijke clustering nabij rustpunten of verblijfsgebieden in het winkelcircuit (pleinen, kruispunten, groenzones, ...) en anderzijds een verspreide aanwezigheid in de winkelstraten. Dit komt de diversificatie van het aanbod en de levendigheid van het centrum ten goede. Daarbij moet voldoende aandacht besteed worden aan de verenigbaarheid van horecazaken met de woonfunctie en de winkelfunctie in het centrum.
De samenwerking met de lokale horeca dient versterkt te worden. Het stadsbestuur ondersteunt de horecacoach in zijn functie als uniek aanspreekpunt voor de horeca in Sint-Niklaas en als coördinator ten opzichte van de verschillende stadsdiensten en de politie. De horecacoach kan op die manier een actieve rol spelen in het opstarten van een duurzame inspraakstructuur voor horecauitbaters.
- **Actieplan 92. De bereikbaarheid van de handelskern verbeteren.**
De bereikbaarheid naar de handelskern moet verbeterd worden. Het succes van de binnenstedelijke handel en horeca hangt immers nauw samen met de bereikbaarheid ervan en voldoende parkeergelegenheid. Een duidelijke bewegwijzering naar parkings enerzijds en acties van handelaars voor parkeerders anderzijds zijn essentieel.
- **Actieplan 93. Overlast handelsactiviteiten beperken.**
Het stadsbestuur evalueert de bestaande maatregelen om overlast die door handelsactiviteiten kan veroorzaakt worden zoals parkeerdruk, geluidsoverlast, ongeoorloofd alcoholverbruik in te dijken en stuurt eventueel bij.
- **Actieplan 94. Een stimulerend klimaat voor bedrijven creëren.**
We streven ernaar vooral bedrijven aan te trekken die bijkomende tewerkstelling garanderen. Samen met het intergemeentelijk samenwerkingsverband Interwaas bekijken we hoe de ruimte op de bedrijventerreinen efficiënter gebruikt kan worden. Op basis van de KMO-behoefte studie (2012) moeten de nodige initiatieven genomen worden om het gebruik van de bedrijventerreinen te rationaliseren en duurzaam te revitaliseren. Daarnaast wordt ook bijkomende bedrijfsruimte voorzien door de ontwikkeling van enkele nieuwe bedrijventerreinen. Dit biedt ruimte en kansen aan lokale ondernemers en KMO's.
Voor de nieuwe bedrijventerreinen wordt via een samenwerkingsverband tussen KMO's onderling en met overheden bekomen dat meer duurzame bedrijfsprocessen geïmplementeerd worden en dat de terreinen op duurzame wijze ingericht worden (bv. door het delen van bedrijfsgerichte voorzieningen en diensten). Het bedrijvenparkmanagement gebeurt liefst met de bedrijven zelf, in plaats van louter voor de bedrijven. Er zal naar worden gestreefd om bedrijventerreinen beter te ontsluiten via uniforme bewegwijzering (in samenspraak met de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) Oost-Vlaanderen), multimodaal transport en regelmatig openbaar vervoer. Zoals gesteld in het hoofdstuk mobiliteit zal er bij De Lijn op aangedrongen worden om de bestaande en nieuwe bedrijventerreinen te bedienen voor woon-werkverkeer.

In lijn met het stadspromotiebeleid lijkt het aangewezen om een of meerdere bedrijventerreinen vooral toe te spitsen op bedrijven die innovatieve oplossingen aanreiken of actief zijn in de zorg, duurzame of sociale economie.

▪ **Actieplan 95. Economische activiteiten afbakenen waar nodig.**

Economische en commerciële concentratiepunten moeten worden afgebakend. Langs de N70 komen momenteel verspreid en in enkele linten diverse bedrijven en handelszaken voor, die de ruimtelijke draagkracht van de onmiddellijke omgeving overstijgen. Het gaat om kleinhandel en bedrijvigheid buiten het stedelijk gebied of de dealkernen of om kleinhandel en bedrijvigheid van bovenlokaal niveau in de dealkernen. Het is de bedoeling om deze functies af te bakenen in ruimtelijke concentratiepunten met specifieke ontwikkelingsperspectieven en ruimtelijke randvoorwaarden. Hiervoor wordt bij de provincie aangedrongen op de opmaak van een provinciaal RUP. Een verdere dynamische ontwikkeling van deze concentratiepunten is niet wenselijk.

3.9. Werk en sociale economie

Visie

In Sint-Niklaas zijn 70 op de 100 inwoners tussen 20 en 64 jaar aan het werk. Dit is meer dan het gemiddelde van de centrumsteden. De relatieve groei van jobs in Sint-Niklaas de laatste jaren (tot 2010) is voornamelijk te danken aan een toename van het aandeel werknemers in het onderwijs en de gezondheidszorg.

Momenteel is de stad betrokken bij verschillende tewerkstellingsinitiatieven die niet altijd of onvoldoende op mekaar zijn afgestemd. Er kan niet gesproken worden van een coherent tewerkstellingsbeleid. De huidige rol van de stad is hoofdzakelijk het subsidiëren van verschillende (sociale) tewerkstellingsorganisaties enerzijds en anderzijds de vertegenwoordiging van stadsafgevaardigden in tewerkstellingsorganisaties (PWA, Werkwinkel, Den Azalee...).

De rol van de stad inzake tewerkstellingsbeleid moet dan ook grondig herbekeken worden. Het stadsbestuur wil een regierol opnemen inzake tewerkstelling en de randvoorwaarden creëren zodat er voldoende werkgelegenheid behouden en gecreëerd wordt in de stad, met bijzondere aandacht voor toekomstsectoren (duurzame economie, zorg economie), sociale economie en de inschakeling van kwetsbare groepen.

Beleidsdoelstelling

Een regierol opnemen inzake tewerkstelling en de randvoorwaarden creëren voor meer kansen op tewerkstelling voor alle doelgroepen.

Actieplannen

▪ **Actieplan 96. Een tewerkstellingsbeleid uitwerken waarin het stadsbestuur een regiefunctie vervult.**

De stad neemt een regierol inzake tewerkstelling op, rekening houdend met alle actoren op het veld (bv. VDAB, OCMW, opleidings- en onderwijsverstrekkers, ondernemerschap, sectoren...) en in de stad (flankerend onderwijs, sociale economie, kinderopvang).

De stad bouwt een structureel overleg en partnerschap uit tussen alle door de stad betoelagde tewerkstellingsorganisaties en werkgevers in de regio. De nieuw op te richten economische raad wordt hiervoor het platform. Vanuit dit overleg en partnerschap komen alle actoren tot een gedragen visie en een actieplan 'Sint-Niklaas aan het werk'. Hierbij wordt rekening gehouden met een aantal specifieke aandachtspunten:

- flankerend opleidings- en tewerkstellingsbeleid: uitbreiding van het opleidings- en vormingsaanbod, toeleiding en begeleiding van werkzoekenden naar werk...;
- een betere afstemming van vraag en aanbod op de lokale arbeidsmarkt.
- een betere aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt, met bijzondere aandacht voor de problematiek van stedelijke jeugdwerkloosheid en vroegtijdige schoolverlaters;
- de arbeidsmarktkansen voor kwetsbare groepen vergroten, discriminaties bestrijden en diversiteit bevorderen;
- een drempelverlagende aanpak naar werk realiseren: wegwerken van discriminaties en drempels naar werk, zoals bv. taal, welzijn, mobiliteit en kinderopvang.

Het heroriënteren/voorzien van PWA-werk naar een tewerkstellingscircuit voor het ondervangen van kleinschalige, buurtgerichte noden door de meest kwetsbare doelgroep moet onderzocht worden.

▪ **Actieplan 97. Regierol vervullen in sociale economie.**

De stad neemt samen met het intergemeentelijk samenwerkingsverband Interwaas een regierol op inzake sociale economie. Bij de zoektocht naar nieuwe niches probeert men aanvullend te zijn op de reguliere markt. Er zal moeten rekening gehouden worden met het maatwerkdecreet. De stad en het OCMW moeten blijvend aandacht hebben voor sociale economie bij aanbestedingen. De stad doet waar mogelijk een beroep op sociale economie. Hierbij moet onderzocht worden welke sociale clausules kunnen opgenomen worden in gemeentelijke overheidsopdrachten.

Binnen de mogelijkheden van de stad dient bekeken te worden of ondersteuning van nieuwe projecten binnen de sociale economie mogelijk is: financieel, door afname van diensten of via een andere manier van ondersteuning (bv. promotie). Innovatieve projecten en projecten die de brug leggen naar de reguliere economie, krijgen hierbij voorrang.

De stad zal onderzoeken of in de stationsomgeving een nieuwe 'sociale dienstenomgeving' kan geïnstalleerd worden, met faciliteiten zoals strijkdiensten, buurtwinkels, kinderopvang, fietsherstelling en dergelijke, georganiseerd door de sociale economie en in de eerste plaats (maar zeker niet exclusief) gericht op de pendelaars.

4. Cultuur, vrije tijd en onderwijs

4.1. Cultuur

Visie

Sint-Niklaas mag best fier zijn op een rijk en gevarieerd cultureel leven. Particulier en overheids-initiatief, structurele en projectmatige werking, traditie en vernieuwing gaan er hand in hand. Gemotiveerde groepen en individuen zorgen voor de nodige dynamiek en tasten nieuwe horizonten af. De confrontatie met andere culturen is grensverleggend en kan leiden tot kruisbestuiving.

In het cultureel aanbod moeten kwaliteit, verscheidenheid en participatie steeds voorop blijven staan. Het planlastendecreet zorgt voor een drastische wijziging in de beleidsplanning voor onze culturele en vrijetijdssector. Het biedt echter ook meer mogelijkheden voor een integraal beleid in de culturele instellingen (cultuurcentrum, bibliotheek, museum), steeds met het behoud van de erkenning en de bijhorende subsidiestromen voor ogen. Ze nemen een ambitieuze rol binnen een regionaal gebied op, hun uitstraling is bovengemeentelijk. De stad streeft naar een sterke culturele eigenheid, als belangrijke schakel tussen Antwerpen en Gent.

De stad werkt het cultuurbeleid uit in nauwe samenwerking met de cultuurraad. Naast de decretale verplichtingen zijn de Vlaamse beleidsprioriteiten inzake lokaal cultuurbeleid de leidraad.

Het materieel (roerend en onroerend) en immaterieel erfgoed is een collectief goed, dat aandacht en zorg vergt, zodat het kan worden doorgegeven aan de volgende generaties. De aanzienlijke investering van publieke middelen is op lange termijn slechts verantwoord indien het erfgoed deel uitmaakt van de gemeenschap. Hiervoor is het van belang dat de mensen op een laagdrempelige manier kunnen kennismaken met dit erfgoed. Private eigenaars moeten aangespoord worden om hun gebouwen goed te beheren. Het stadsbestuur dient zelf het goede voorbeeld te geven.

Het dorp en het platteland zijn rijk aan erfgoed en landschappen. Door een duurzame herbestemming van dit erfgoed wordt verval ervan vermeden en kan het stadsbestuur het behoud verzekeren en tegelijkertijd een meerwaarde (op het vlak van recreatie, welzijn en cultuur) realiseren.

Beleidsdoelstelling

Strategisch, integraal en ambitieus cultuurbeleid voeren over alle culturele instellingen en alle deeldomeinen.

Actieplannen

- **Actieplan 98. De culturele instellingen intenser doen samenwerken voor de realisatie van een integraal cultuurbeleid.**
De stad beschikt over sterke culturele instellingen (cultuurcentrum, bibliotheek en stedelijke musea), die de ambitie hebben om nog verder door te groeien en een duidelijk profiel te behouden. Hun toonaangevende positie wordt geconsolideerd en verstevigd. Een verdere versterking kan gerealiseerd worden door meer en beter te gaan samenwerken op tal van domeinen (educatie, participatie, communicatie, programmatie...), ook met andere sectoren en diensten.

Met de functie van cultuurdirecteur-cultuurbeleidscoördinator is er eenheid van leiding gecreëerd. Een strategische cultuurstaf kan de totaliteit overzien op het vlak van infrastructuur, personeel, investeringen en logistieke omkadering.

Hergroepering moet zorgen voor een optimalisering van de verspreide inspanningen. De filialen en deelgebouwen staan open voor een rol binnen de gebiedsgerichte werking. Algemeen zullen ook de openingsuren onder de loep worden genomen.

Samengevat wordt een integraal en duurzaam cultuurbeleid gevoerd, met bijzondere aandacht voor gemeenschapsvorming, cultuureducatie en het bereiken van kansengroepen.

- **Actieplan 99. De verzelfstandiging van de werking van de culturele instellingen stimuleren.**

Tegen 31 december 2013 moet vzw Accsi omgevormd worden naar een in het gemeentedecreet voorziene vorm van verzelfstandiging. Hierbij wordt de voorkeur gegeven aan budgethouder-schap of een extern verzelfstandigd agentschap (EVA). Participatie door het middenveld en democratische controle zijn basisbeginselen in de keuze van de beheersvorm. Voor een meer soepele werking is het aangewezen dat naast de programmawerking van het cultuurcentrum ook de publiekswerking van de bibliotheek en van het museum in de nieuwe structuur worden geïntegreerd.

De cultuurraad en de deelcultururaden spelen een actieve rol in de beleidsvoorbereiding en -advisering en worden ook betrokken bij de culturele aspecten van de stedelijke evenementenprogrammatie.

- **Actieplan 100. Culturele verenigingen en amateurkunsten actief ondersteunen.**

De stad wil de verenigingen zo goed mogelijk blijven ondersteunen. Het beleid moet de potentiële beoefenaars en belevers prikkelen en dus mogelijkheden scheppen: infrastructuureel, financieel en logistiek. Een volledige, tijdige en heldere communicatie vanuit de stadsdiensten met het verenigingsleven wordt een specifiek aandachtspunt. Via het verenigenloket is er één aanspreekpunt, ook voor nieuwe verenigingen, verenigingen die een ingrijpende interne bestuurswissel hebben ondergaan of die een bijzonder project op het getouw zetten. Ook (semi)professionele initiatieven moeten in hun ontwikkeling een aangepaste, stimulerende begeleiding krijgen. Hierbij kan gedacht worden aan de ontwikkeling van een apart beleidskader (op basis van samenwerkingsovereenkomsten), dat complementair werkt met Vlaamse en/of provinciale ondersteuning.

- **Actieplan 101. Sterk inzetten op vrijwilligers.**

De stad werkt aan een sterk vrijwilligersbeleid, met een meerwaarde voor de vrijwilliger zelf en voor de stad. Vrijwilligers kunnen taken uitvoeren die niet structureel door het stadspersoneel worden gedaan. De mogelijkheden van het (meer) werken met vrijwilligers worden uitgediept, de vrijwilligerswerking wordt beter gecoacht, bij voorkeur vanuit één aanspreekpunt.

- **Actieplan 102. Duurzame huisvesting voor bibliotheek en archief zoeken.**

Het stadsbestuur onderzoekt de verschillende mogelijkheden in verband met de huisvesting van de bibliotheek en het archief en engageert zich om tijdens deze bestuursperiode tot een beslissing over een duurzame oplossing te komen, rekening houdend met het belang van de bibliotheek en het archief voor zowel het stedelijke als het sociale weefsel. De beschikbare ruimtes worden maximaal ingezet voor verenigingen.

- **Actieplan 103. Een langetermijnvisie ontwikkelen voor de bestemming en het onderhoud van culturele gebouwen.**

Veel van de gebouwen die gebruikt worden voor culturele doeleinden, zijn toe aan renovatie. Hiervoor wordt een langetermijnvisie ontwikkeld, rekening houdend met de prioriteiten voor onderhoud en vernieuwing van het stadspatrimonium in het algemeen en uit te voeren binnen de beschikbare financiële ruimte. Aandachtspunt daarbij is het gebouwenbeheer: bv. onderhoud, toezicht, sleutelbeheer, parking... Gestreefd wordt naar een centraal beheer per locatie, bv. door een gebouwverantwoordelijke. Het uitgangspunt hierbij is om lokalen polyvalent te

gebruiken en waar mogelijk op te schuiven in de richting van ontmoetingscentra, bv. De Kouter en De Klavers.

Er dient een oplossing te worden gevonden voor de huisvesting van de Vrije Ateliers, zonder dat dit noodzakelijkerwijs investeringen behelst in de huidige infrastructuur. Een maximale samenwerking met het kunstonderwijs, de scholen en de diverse culturele locaties kan hier soelaas bieden. Het cursusaanbod van de Vrije Ateliers is complementair met het aanbod in het kunstonderwijs en in het verenigingsleven, maar laat even goed toe om de eigen sfeer en cultuurbeleving te behouden.

Het gebruik van de Salons voor Schone Kunsten wordt geëvalueerd. Een dynamisering van de werking is nodig, maar met respect voor de architectuur van het gebouw en rekening houdend met zijn rol als trekpleister in de Stationsstraat. Het Huis van de Sint wordt behouden op deze locatie, maar dit initiatief kan aangevuld worden met andere tijdelijke acties en evenementen, voor bepaalde doelgroepen (bv. tentoonstellingen van jongerenkunst) en in samenwerking met diverse partners.

- **Actieplan 104. Een integraal tentoonstellingsbeleid voeren.**

Er wordt een integraal tentoonstellingsbeleid ontwikkeld, dat zich manifesteert in alle deelsites en centraal wordt aangestuurd.

Tentoonstellingen die via de Stedelijke Musea (SteM) worden georganiseerd, sluiten aan bij de collecties.

Ook de tentoonstellingen die nu via het cultuurcentrum georganiseerd worden in Zwijgershoek, worden geëvalueerd. Hier kan een heroriëntering richting hedendaagse kunst meer aangewezen zijn, of een tijdelijke werking met curatorschap. In elk geval wordt dit luik geïncorporeerd in het algemeen beleid. Hetzelfde geldt, meer op het vlak van publiekswerking en programmatie, voor de werking van het museumtheater.

Het internationaal exlibriscentrum willen we verder uitbouwen tot een grafisch centrum.

- **Actieplan 105. Het Mercatormuseum laten groeien tot een cartografiemuseum met landelijke uitstraling.**

De boost van het geslaagde Mercatorjaar wordt benut om van het vernieuwde Mercatormuseum het paradepaardje van de Stedelijke Musea (SteM) te maken. De collectie wordt regelmatig in de kijker geplaatst door tijdelijke tentoonstellingen en andere initiatieven. Het museum is uniek in zijn soort en moet kunnen uitgroeien tot een modern cartografiemuseum met landelijke uitstraling. Hiervoor wordt geïnvesteerd in de aanvulling, versterking en beheer van de collectie.

- **Actieplan 106. Streven naar meer efficiëntie in intergemeentelijke culturele samenwerking.**

De intergemeentelijke samenwerking wordt geëvalueerd, waarbij de input van de stad afgezet wordt tegen de meerwaarde gegenereerd voor de stad. Er wordt algemeen gestreefd naar minder maar sterkere vormen van samenwerking, meer synergieën en meer democratie.

- **Actieplan 107. De Vlaamse feestdag laten uitgroeien tot een volksfeest.**

De evenementen ter gelegenheid van het Feest van de Vlaamse Gemeenschap evolueren in de richting van een echt volksfeest in elk van de vier deelgemeenten. Het stadsbestuur, in samenwerking met de cultuurraad en de plaatselijke verenigingen, wil de huidige situatie bestendigen door de organisatie van de viering van de Vlaamse feestdag op passende wijze, in elke deelgemeente. De officiële plechtigheid vindt verder plaats op 11 juli zelf in het stadhuis. Het stadsbestuur ondersteunt de particuliere initiatieven in het kader van de Vlaamse feestdag (buurtbarbecues, activiteiten van verenigingen...).

- **Actieplan 108. De maatschappelijke relevantie van en de collectieve betrokkenheid bij het erfgoed versterken.**

Er wordt ingezet op communicatie en sensibilisering rond de erfgoedwaarde van onder meer het art-decopatrimonium, de VTS-site, op een integraal erfgoedverhaal rond de restauratie van Huis Janssens en uiteraard op Open Monumentendag.

Eens gerestaureerd dient een maatschappelijke relevantie te worden gegeven aan het historisch patrimonium. Dit kan bijvoorbeeld door een gebouw een nieuwe bestemming te geven. Deze opportuniteit moeten afgewogen worden vanuit een algemene visie op het stadspatrimonium, rekening houdend met de troeven en beperkingen van de locatie en de vereisten inzake beheer en onderhoud.

▪ **Actieplan 109. Het waardevolle patrimonium op het grondgebied verder in stand houden.**

De bescherming wordt beter afdwingbaar door integratie in de ruimtelijke planning en in het vergunningenbeleid. Eigenaars, bewoners, aannemers... worden gesensibiliseerd en ondersteund door middel van advies en subsidiëring.

Het stadsbestuur geeft zelf het goede voorbeeld door de reeds opgestarte renovatie van Huis Janssens, de VTS-site en de conciërgewoning Walburg verder te finaliseren.

▪ **Actieplan 110. Bijzondere aandacht schenken aan het materieel en immaterieel erfgoed.**

In samenwerking met de erfgoedverenigingen en de instellingen wordt het roerend, onroerend en immaterieel erfgoed (vb. verhalen, dialecten) verder geïnventariseerd, met zorg voor behoud en beheer, en toegankelijk gemaakt.

• **Actieplan 111. De openbare ruimte ontwikkelen met aandacht voor het erfgoed.**

Er wordt omzichtig omgesprongen met landschap en gebouwen (bv. kapelletjes). Er wordt blijvende aandacht geschonken aan het behoud van het dorpszicht van de deelgemeenten, bijvoorbeeld bij de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) of in het vergunningsbeleid voor private bouwprojecten (bv. voor renovatie van woningen in de dorpskern).

4.2. Evenementen

Visie

Wat evenementen betreft, is de eerste positieve vaststelling dat de Grote Markt werkelijk is uitgegroeid tot een evenementenplein en dus opnieuw het kloppend hart is geworden van het stadsleven. Een tweede positieve vaststelling: ook de andere pleinen (Stationsplein, Regentieplein, Sint-Nicolaasplein, stadspark...) worden intensiever gebruikt door allerlei initiatiefnemers, van de plaatselijke horeca of middenstand, tot organisatoren 'van buitenaf'.

Toch is er een plafond bereikt, zowel budgettair als qua inzetbare mankracht bij de stedelijke diensten. We moeten dan ook focussen op een aantal speerpuntenevenementen zoals de Vredefeesten en Stad van de Sint. De deelgemeenten mogen hierbij niet uit het oog worden verloren. Verder moet het stadsbestuur (nog) meer dan vandaag open staan voor organisaties die onze markt en de andere pleinen willen 'gebruiken'.

Beleidsdoelstelling

De eigen sterke evenementen verder uitbouwen en meer ruimte creëren voor de ondersteuning van private organisatoren van evenementen.

Actieplannen

- **Actieplan 112. Sterke en doelgerichte evenementen organiseren.**

De focus op de speerpuntenevenementen moet behouden blijven, met name de Vredefeesten (ballonfeesten en Villa Pace), Stad van de Sint en Sint-Niklaas Wintert/Zomert (bv. Na-Tourcriterium, ijspiste). Deze speerpunten moeten zich hoofdzakelijk kenmerken door continuïteit, qua uitstraling, omvang en inhoudelijke doelstelling.

De Vredefeesten worden verder uitgebouwd, met als belangrijkste onderdelen het ballonfestival en Villa Pace met concerten op meerdere podia en de wereldmarkt. Het evenement promoot solidariteit, vrede en duurzaamheid. Er wordt onderzocht of het in de toekomst mogelijk is om nieuwe private organisatoren tijdens de Vredefeesten te ondersteunen.

Daarnaast moet er ook bijzondere aandacht gaan naar de evenementen in de deelgemeenten: deze dienen behouden te blijven.

De grote kermis op de markt, alsook de andere kermisprogramma's, kennen een sterke traditie. Ze worden geëvalueerd om ze intrinsiek sterker te maken.

Ook voor thematische activiteiten moet er ruime aandacht zijn (bv. 500 jaar markt, 800 jaar Sint-Niklaas...). Deze gebeurtenissen moeten op een integrale manier doorsijpelen in het activiteiten aanbod: met specifieke activiteiten, maar ook door bestaande reguliere activiteiten uit de andere sectoren te 'kleuren'. Zoals voor de organisatie van alle evenementen wordt gepleit voor een projectmatige aanpak: zowel qua financiering als qua personeel.

Bijkomende stedelijke activiteiten moeten telkens getoetst worden aan diverse doelstellingen (bv. gezelligheid, stadspromotie, kindvriendelijkheid, sociale insteek, ondersteuning horeca, bevordering sociale cohesie, opwekken van trots op eigen stad, promotie verenigingsleven, inwoners ook in eigen stad houden om te feesten, grote publieke opkomst, geen concurrentie met speerpunten en andere traditionele sterke evenementen, versterking van unieke en onderscheidende kenmerken, de 'unique selling propositions' of USP's).

Het werkingsprincipe bij het organiseren van de evenementen is als volgt:

- voor alle andere evenementen buiten de speerpunten (dus vanuit andere sectoren) dient een tijdelijke projectverantwoordelijke te worden aangesteld (dit kan ook opgenomen worden door een intern personeelslid) met een financieel plan vanuit deze sector;
- er moet voor alle evenementen nauw worden samengewerkt met het middenveld, de horeca en de middenstand;
- er wordt rekening gehouden met duurzaamheid en toegankelijkheid als richtlijn bij de organisatie van evenementen (bv. de milieu- en mobiliteitsimpact, het gebruik van het openbaar vervoer en fietsenstallingen, rolstoelvriendelijk, niet onbeperkt flyeren...).

▪ **Actieplan 113. Ruimte creëren voor het aantrekken en ondersteunen van private organisatoren.**

Er zijn diverse goede voorbeelden van private initiatieven die met ondersteuning van de stad uitgroeiden tot waardevolle initiatieven. Deze praktijk willen we verder uitbouwen. Uiteraard moeten deze initiatieven ook de toets van diverse doelstellingen, criteria en doelgroepen doorstaan (zie actieplan 112). Het zou goed zijn om hiervoor budgetten, al dan niet gekoppeld aan een subsidiereglement, te voorzien, zodat op een vlotte wijze op aanvragen kan worden gereageerd.

We moeten kansen geven aan organisatoren van muziekfestivals, in het bijzonder voor jongeren en 'meerwaardezoekers'. Ook in de deelgemeenten wordt onderzocht welke rol de stad kan spelen bij de ondersteuning van de belangrijkste evenementen, in overleg met de dorpsraden en andere lokale actoren.

De mogelijkheden van de Grote Markt, 't Bau-huis en de jeugd-/ontmoetingscentra moeten geoptimaliseerd worden, zodat de organisatie van festiviteiten er aantrekkelijker wordt. Wat de Grote Markt betreft, wordt onder andere getracht om de conflicten tussen de organisatie van evenementen op de Grote Markt en de organisatie van de marktdag te reduceren, door een alternatieve duurzame locatie voor de marktdag te zoeken ingeval van (opbouw) van evenementen.

Er worden subsidiereglementen ontwikkeld voor evenementen, kermissen, carnavavalverenigingen, vaderlandslievende verenigingen en muziekmaatschappijen. Momenteel wordt hier nog te veel ad hoc mee omgegaan. De stad evalueert de bestaande regelingen, binnen het huidige financieel kader.

De evenementenadministratie wordt zoveel mogelijk geïntegreerd op de dienst evenementen en plechtigheden, waarbij een *feestloket* geïnstalleerd wordt als het centrale aanspreekpunt voor aanvragers. Belangrijk is dat er een administratieve vereenvoudiging gerealiseerd wordt voor organisatoren, door een verdere digitalisering en een betere organisatie van de back office. Tot de taken van het feestloket behoren de administratieve behandeling en het beantwoorden van aanvragen, het geven van informatie en het organiseren van vorming (bv. cursus fuifbuddy verder organiseren, cursus evenementen/fuiven ontwikkelen, organisatiegids bijwerken en op regelmatige tijdstippen uitgeven), maar ook het vermijden van overlappingen op vlak van data, programma's,... en het geven van begeleiding op maat van organisatoren.

▪ **Actieplan 114. De inzet en het verhuur van feestmateriaal optimaliseren.**

- De ontleningsmodaliteiten worden nog meer gedigitaliseerd.
- Er dient een kerntakendebat gevoerd te worden over welk en hoeveel materiaal ter beschikking wordt gesteld, in overleg met het middenveld. Diverse pistes dienen daarbij bekeken te worden: de aanpassing van de retributie op feestmateriaal op basis van de kostprijs van het materiaal en de personeelskost (met het oog op de organisatie van een afhaalstelsel), raamcontracten afsluiten voor grote materialen (grote tenten, podia), zelf materiaal huren in plaats van het in eigen beheer te hebben.
- De fuifkoffer wordt uitgebreid tot feestkoffer.
- Bij het provinciebestuur pleiten voor het behoud van een filiaal van de provinciale uitleendienst in Sint-Niklaas.

We willen het aantal arbeidsongevallen bij de dienst feestelijkheden verminderen. De stad doet inspanningen opdat het personeel veilig en ergonomisch kan werken. Er zullen diverse acties nodig zijn om de werkbelasting te verlagen en betere aangepaste materialen te voorzien. Ook de plaatsing en verhuur van podia en grote tenten moet worden herbekeken.

▪ **Actieplan 115. Het evenementenbeleid aanpassen aan de nieuwe regelgeving met betrekking tot geluidsnormering.**

Volgende acties worden ondernomen:

- aankoop van sonometers;
- mogelijkheden onderzoeken om private organisatoren te ondersteunen;
- organisatoren op geregelde tijdstippen informeren en betrekken over en bij het beleid;
- handhaving van het beleid;
- inwoners van de uitgaansbuurt preventief betrekken bij het uitgaans- en evenementenbeleid.

4.3. Toerisme en stadspromotie

Visie

Er is nood aan een strategische visieontwikkeling over hoe Sint-Niklaas zich verder goed kan profileren op het vlak van toerisme. Nadat de unieke en onderscheidende kenmerken van de stad Sint-Niklaas (USP's of 'unique selling propositions') afgebakend zijn, moeten ze verder worden ontwikkeld en gepromoot, via brede stadspromotiecampagnes.

Beleidsdoelstelling

Sint-Niklaas beter op de kaart zetten door het maken van gerichte keuzes in stadspromotie en toerismebeleid.

Actieplannen

- **Actieplan 116. Een strategisch beleid rond toerisme en stadspromotie ontwikkelen.**
Onder externe begeleiding, met subsidiemogelijkheid vanwege Toerisme Vlaanderen, wordt actief gewerkt aan een structureel plan over hoe we Sint-Niklaas het best kunnen profileren op toeristisch en stadspromotioneel vlak op langere termijn. Er wordt verder gewerkt aan een eenvormige communicatiestijl rond enkele speerpunten, waaruit duidelijk de identiteit van de stad blijkt. In elk geval blijven we inzetten op Sint-Niklaas als de stad van de Sint, ballonstad en stad van Mercator, Reynaert en art deco.
Cultureel erfgoed, plaatselijke figuren en waardevolle landschappelijke elementen worden gepromoot. Hiervoor worden er synergieën opgezet met de lokale horeca en handelaars; ook de lokale verenigingen worden betrokken. Bij de promotie wordt ook gebruik gemaakt van nieuwe digitale mogelijkheden.
We mikken verder op meer verblijfs-, jeugd- en recreatief toerisme (bv. arrangementen voor fietsers en senioren). De mogelijkheden voor een camping of jeugdherberg worden onderzocht. Toerisme, stadspromotie en evenementenbeleid gaan hand in hand.
- **Actieplan 117. Het kader voor stadspromotie verbreden naar andere sectoren.**
Stadspromotie mag niet beperkt blijven tot de toeristische invalshoek. Zoals in het hoofdstuk economie aan bod komt, moet de stad haar troeven als dynamische en ondernemende centrumstad beter uitspelen. Ook andere initiatieven waarin de stad het voortouw neemt, innovatie ondersteunt of verrassend uit de hoek komt, worden geïntegreerd in het stadspromotiebeleid.
De stad werkt bij de uitbouw van dit beleid samen met andere instellingen en overheden en met bedrijven. Eén aandachtspunt hierbij is alvast om het NMBS-station meer te profileren als toegangspoort voor het bezoeken van de stad.
- **Actieplan 118. De werking van de dienst toerisme optimaliseren.**
De dienst toerisme moet duidelijk en gemakkelijk te vinden zijn door de bezoeker die Sint-Niklaas niet kent. Het onthaal situeert zich daarom best op de Grote Markt. De zichtbaarheid en toegankelijkheid van de huidige locatie wordt verhoogd.
De samenwerking met Toerisme Waasland, Toerisme Oost-Vlaanderen en Toerisme Vlaanderen wordt geëvalueerd.

4.4. Sport en recreatie

Visie

Sint-Niklaas kent een bloeiend sportleven, dat wordt uitgedragen via diverse sportverenigingen. Het sportbeleid wordt actief ondersteund door een gedreven sportraad.

Op het vlak van sportbeleid zijn er tal van vragen en voorstellen voor uitbreiding en renovatie van de huidige sportaccommodaties. Hierin dient een keuze te worden gemaakt, rekening houdend met de noden en het beschikbare budget. Daarnaast is het ook nodig om meer nieuwe indoor-sportfaciliteiten te creëren. Dit moet structureel worden aangepakt.

Het sportpromotioneel aanbod is toe aan verbreding en inhoudelijke vernieuwing, bij voorkeur onder een eigen merknaam.

Ook aangewezen zijn een doorlichting, vereenvoudiging en automatisering van de tarief- en subsidiestelsels.

Beleidsdoelstelling

Een dynamisch sportbeleid voeren door te zorgen voor een breed en toegankelijk aanbod, een kwalitatieve sportinfrastructuur en ondersteuning van sportverenigingen.

Actieplannen

▪ **Actieplan 119. De kwalitatieve uitbouw van de sportverenigingen ondersteunen via een doelgericht subsidiebeleid.**

De lokale sportverenigingen worden ondersteund op volgende wijze:

- De stad treedt coördinerend op en zoekt naar plaats en ruimte binnen de bestaande, beschikbare infrastructuur, ook ten behoeve van amateurploegen. Lokale clubs moeten de stedelijke infrastructuur tegen een billijke prijs kunnen huren.
- Er is werkingssteun in bepaalde welomschreven gevallen: speciale aandacht gaat naar de jeugdwerking en het doelgroepenbeleid. De criteria zullen opgesteld en toegepast worden in nauwe samenspraak met de stedelijke sportraad.
- De ondersteuning van (semi)professionele clubs mag niet ten koste gaan van de ondersteuning van amateurclubs.

In overleg met alle betrokkenen wordt de optimalisering van de sportterreinen op Puyenbeke onderzocht.

▪ **Actieplan 120. De kwaliteit van sportverenigingen stimuleren.**

In overleg met de sportraad en de sportverenigingen zal een reeks initiatieven worden ontwikkeld die moeten leiden tot een verdere kwaliteitsverhoging van de omkadering en de begeleiding in de erkende sportclubs. Het kan daarbij gaan om eigen acties, zoals het organiseren van bijscholingen en opleidingen en het inzetten van specifieke coördinatoren, maar ook om het actualiseren van het bestaande reglement voor de zogenaamde impulssubsidies. De kwaliteit van de jeugd- en sportbegeleiders wordt verhoogd door ondersteuning te bieden bij het volgen van cursussen, door deze zelf te organiseren of door een subsidie te voorzien. Ook opleidingen die de structuur en de organisatie van de sportverenigingen versterken kunnen in aanmerking komen voor ondersteuning.

- **Actieplan 121. Een activeringsbeleid voeren met het oog op een levenslange sportparticipatie.**

Het sportbeleid heeft als doel zoveel mogelijk mensen aan het sporten krijgen, al of niet in verenigingsverband. Het aanbod van kinderopvang, speelpleinwerkingen en sport en cultuur wordt zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Er worden partners gezocht voor een verdere uitbouw van het aanbod voor +12-jongeren. Er komen sportinitiaties op speelpleintjes, buurtpleinen... om jong en oud kennis te laten maken met specifieke sporten. Deze werken als opstapje naar (anders)georganiseerde sport. Tijdens evenementen met groot bereik worden sport en sportclubs gepromoot.

De stad blijft inzetten op interessante sportmanifestaties. In overleg en in samenwerking met verschillende stedelijke diensten, sportclubs, verenigingen, scholen en buurten kan een 'stedelijk sportjaar' georganiseerd worden, waarbij men de handen in elkaar slaat om iedereen in beweging te krijgen. Volkssporten, minder bekende en minder populaire sporten verdienen de aandacht.

Ten behoeve van sporten in andere organisatievormen dan de sportclub kan de sportdienst faciliterend optreden door bijvoorbeeld het ter beschikking stellen van betaalbare infrastructuur en een sportverzekering.

Het eigen stedelijk aanbod van het sportpromotieteam wordt het best omgevormd, zodat men zich opnieuw kan toespitsen op het sportpromotionele.

- **Actieplan 122. Een transversaal beweeg- en sportbeleid voeren ten behoeve van kansengroepen.**

De stad voert vooral een faciliterend beleid, door ondersteuning van initiatieven en clubs die zich richten op zoveel mogelijk doelgroepen. Er is speciale aandacht voor personen met een beperking, kansarmen en ouderen, ook met betrekking tot de toegankelijkheid van de infrastructuur.

Sportclubs worden aangemoedigd en ondersteund om mee een rol te spelen bij de integratie van maatschappelijk zwakkeren en de strijd tegen racisme en homofobie.

Sport moet voor iedereen toegankelijk en betaalbaar zijn. Sportclubs leveren vaak heel wat diensten tegen een relatief beperkte prijs. Toch kunnen, zeker voor grote gezinnen en mensen met een laag inkomen, de totale kosten voor sportbeoefening vaak hoog oplopen. Hoge lidgelden en andere kosten mogen geen onoverkomelijke financiële drempel vormen.

- **Actieplan 123. De sportinfrastructuur versterken door gerichte investeringen en samenwerking.**

De stad stelt een meerjaren-sportinfrastructuurplan op om de kwaliteit en de capaciteit van de infrastructuur aan te passen aan de noden van de sporten, clubs en sporters van vandaag en om de levensduur van de bestaande investeringen te verlengen en energiezuinig te maken.

Sportclubs die eigen infrastructuur hebben, kunnen in aanmerking komen voor steun voor investeringen die energie helpen besparen en de toegankelijkheid, hygiëne en veiligheid van de accommodatie verbeteren.

Sportinfrastructuur in scholen of bedrijven ligt er buiten de uren vaak ongebruikt bij. De stad kijkt eerst naar de bestaande, niet openbare privé-sporthallen en sportterreinen (vooral scholen) als supplement voor de bestaande infrastructuur. Onder een nieuw te bepalen raamakkoord zullen scholen hun infrastructuur kunnen beschikbaar stellen. De stad kan hier faciliterend optreden.

Toch blijft er een inspanning nodig om het tekort aan sportinfrastructuur weg te werken of om bestaande infrastructuur te renoveren. De door de sportraad voorgestelde lijst van infrastructuurwerken is hiervoor een leidraad. De beschikbare budgettaire ruimte en de te ontwikkelen langetermijnvisie op uitbreiding en onderhoud van het stadspatrimonium zullen hierin de keuzes bepalen.

Op de site Ter Beke wordt geijverd voor het behoud van de recreatie- (o.a. jeugdwerking) en sportmogelijkheden (o.a. judo), waarbij ook voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien.

- **Actieplan 124. Een totaalvisie uitwerken voor de samenwerking met (semi)professionele sportclubs.**

Wat de (semi)professionele sportbeoefening betreft, wordt een partnerschap gesloten met alle nationaal actieve sportclubs. Er wordt gewerkt volgens het éénloketprincipe. Alle contacten met de stad gaan via één contactpersoon, die alle stadsdiensten vertegenwoordigt. Er wordt een totaalvisie uitgewerkt over het contractueel ter beschikking stellen van de stedelijke infrastructuur aan de verschillende clubs. Zo wordt klaarheid geschapen over bijvoorbeeld het verdelen van de lasten voor infrastructuurinvesteringen. Licentieaanvragen die ook investeringen in infrastructuur vereisen, kunnen enkel in samenspraak met de stad aangevraagd worden. De steun van de stad zal ook afhangen van de mate waarin de club zich als Sint-Niklase club profileert en er kwalitatief aan jeugdwerking wordt gedaan in Sint-Niklaas. De clubs werken met een open boekhouding ten opzichte van de stad.

- **Actieplan 125. Bovengemeentelijk samenwerken voor de exploitatie van recreatiedomein De Ster.**

Recreatiedomein De Ster biedt heel wat mogelijkheden voor jong en oud. Gezinnen kunnen er ontspannen, elke leeftijd kan er sporten of tot rust komen. Dit stedelijk domein heeft heel wat potentieel om, meer dan de afgelopen jaren, een positieve aantrekkingspool en een uithangbord voor de stad te zijn. De nieuwe bestuursploeg onderzoekt zo snel mogelijk of het domein kan worden ondergebracht in een autonoom provinciebedrijf. Aandachtspunten daarbij zijn onder andere het eigendomsstatuut van de gronden en gebouwen, het personeel, de organisatie van stedelijke evenementen, het bestuur, de verenigingen die op het domein actief zijn, de tarieven en de veiligheid en bewaking.

4.5. Jeugd

Visie

Sint-Niklaas wil een stad zijn waar kinderen en jongeren hun plaats krijgen en zich thuis voelen. Ze krijgen maximale ontplooiingskansen om uit te groeien tot actieve burgers. De stad ondersteunt het rijke verenigingsleven waarin jonge vrijwilligers zich inzetten voor andere kinderen en jongeren. De vele jeugdbewegingen, speelpleinwerkingen, jeugdhuisen en gespecialiseerde jeugdverenigingen die Sint-Niklaas telt, kunnen hun werking kwaliteitsvol uitbouwen met ondersteuning vanuit de stad. Inspraak, onder meer in de jeugdraad, wordt georganiseerd voor zowel georganiseerde als niet-georganiseerde kinderen en jongeren.

Vanuit de Vlaamse beleidsprioriteiten (jeugdwerk ondersteunen, jeugd en cultuur en aandacht voor maatschappelijk kwetsbare jongeren), krijgt het Sint-Niklaase jeugdbeleid vorm rond vier strategische doelen: Sint-Niklaas kindvriendelijke stad, integraal jeugdbeleid, sterk jeugdwerkbeleid en participatie van kinderen en jongeren.

Beleidsdoelstelling

Integraal jeugdbeleid voeren waardoor alle kinderen en jongeren maximale ontplooiingskansen krijgen en het jeugdwerk verder ondersteunen.

Actieplannen

- **Actieplan 126. Het label 'kindvriendelijke stad' verwerven.**

Het stadsbestuur neemt het engagement om aan de lokale kindvriendelijkheid te werken. De prioriteiten voor Sint-Niklaas die naar voor geschoven worden in het rapport kindvriendelijkheid van VVJ (Vereniging Vlaamse Jeugddiensten) zijn participatie en burgerschap, ruimte en mobiliteit. De algemene aanbevelingen en de aanbevelingen rond de prioriteiten worden meegenomen in de beleidsplanning.

Het stadsbestuur erkent dat kindvriendelijkheid, als onderdeel van diversiteit, een transversaal thema is. De jeugddienst werkt hierrond structureel samen met alle stadsdiensten. De jeugddienst adviseert alle beleidsvoorstellen die rechtstreeks of onrechtstreeks gevolgen hebben voor kinderen en/of jongeren. Bij belangrijke beslissingen gebeurt dit in overleg met de doelgroep.

- **Actieplan 127. Speelweefsel in kernstad en deelgemeenten ruimtelijk vorm geven.**

Het actieplan 'speelweefsel voor de kernstad' is een hefboom voor stadsvernieuwing en de leefbaarheid van de stadswijken. Binnen de financiële ruimte wordt in enkele groen- en speelarme buurten een wijkvernieuwingstraject op gezet. Daarmee worden voldoende kwalitatieve verblijfsruimte en verkeersveilige routes voor voetgangers en fietsers gerealiseerd. Kinderen en jongeren moeten mee kunnen beslissen over de invulling van de ruimte die voor hen wordt voorzien. Door eveneens buurtbewoners en alle veldwerkers via een duidelijk participatietraject nauw te betrekken, versterkt het ook de sociale cohesie in de buurt. Gebaseerd op de expertise uit alle ruimtelijke plannen voor de kernstad, wordt voor elke deelgemeente een soortgelijke maar geïntegreerde visie uitgewerkt in de vorm van een 'speellint'. Functionele vergroening (bv. toegankelijke (speel)bossen), speelplekken, andere trekpleisters en de trage verbindingen daartussen staan hierin centraal.

Met een geïntegreerd budget voor wijk- en speelgroenprojecten kan het speelweefselnetwerk van de stad en de deelgemeenten gericht worden verdicht wanneer zich kansen aandienen. Bij nieuwe projecten wordt de bestaande expertise gebruikt om vanaf de planningsfase genoeg kwalitatieve ruimte te voorzien voor kinderen en jongeren.

Het 'Goe Gespeeld charter' vormt de basis van de visie op kinderen en jongeren als actor in de publieke ruimte.

- **Actieplan 128. Verblijfstoerisme verruimen.**
 Jeugdlokalen die door Toerisme Vlaanderen erkend zijn als jeugdverblijfscentrum kleuren momenteel in belangrijke mate het verblijfsaanbod voor jongeren in onze stad. Ze richten zich vooral op kleinere groepen en op korte verblijfsperiodes. Om het verblijfstoerisme te verruimen wordt onderzocht of er, aanvullend op het bestaande aanbod, ruimte is voor en behoefte is aan het aantrekken van externe partners die een verblijfscentrum voor grote groepen willen uitbouwen of kampeergronden of een jeugdherberg willen inrichten. De verruiming van het verblijfsaanbod hoeft echter niet exclusief gericht te zijn op de doelgroep jeugd. De stad herbekijkt de exploitatie en het beheer van het vormings- en verblijfscentrum Heywijck.
- **Actieplan 129. Regierol opnemen bij het uitdiepen van het cultuuraanbod voor tieners en jongeren.**
 Het stadsbestuur wil de Vlaamse beleidsprioriteit rond jeugdcultuur aangrijpen om een regierol op te nemen in het uitdiepen van een cultuuraanbod voor tieners en jongeren. De dynamiek van en de jongerencultuur in de jeugdhuisen is daarvoor het aangrijpingspunt bij uitstek. Door de expertise van de stedelijke cultuuractoren en andere partners in te schakelen in een structurele samenwerking met de jeugdcentra rond projecten en programmatie, kan een jeugdcentrum uitgroeien tot een jongerencultuurcentrum waar ontmoeting, beleving, workshops, atelierruimte, maar ook vrije ruimte kunnen samenvallen.
 Initiatieven rond jongerencultuur georganiseerd door andere dan erkende jeugdinitiatieven moeten na deskundige beoordeling ook aanspraak kunnen maken op een projecttoelage. De synergie tussen de verschillende culturele actoren in de stad rond kinderen en cultuur wordt verder versterkt en verdiept. Jeugdcultuureigen uitingsvormen en artistieke, expressieve beleving van kinderen en jongeren worden ondersteund, gestimuleerd en gefaciliteerd. Specifiek met betrekking tot de ondersteuning van jonge muzikanten wordt samen met alle spelers die aanleunen of werkzaam zijn in het lokale (semi-professionele) muziekcircuit, onderzocht op welke manier structurele trajectbegeleiding vorm kan krijgen en lokaal talent zich in eigen stad kan ontwikkelen. In dit kader past ook de regierol van de stad bij het in kaart brengen van en het toeleiden naar repetitieruimten en opnamemogelijkheden. Voor de promotie van jeugd- en cultuuractiviteiten blijft het concept van 'Sin City' als gecoördineerde cultuurcommunicatiestrategie behouden, maar wordt er bekeken met welke vormen van nieuwe media de doelgroep optimaal bereikt kan worden.
- **Actieplan 130. Vrijetijds- en vakantieaanbod verruimen en versterken.**
 De vraag naar kinder- en jeugdwerking en naschoolse of vakantiewerking voor kinderen en jongeren stijgt. De particuliere speelpleinwerkingen verdienen daarom ondersteuning op maat om hun vakantieaanbod minstens te handhaven. Toch moet ook de ruimte worden geschapen voor een significant extra vakantieaanbod met een volle dagwerking. In het project op de VP-site kan zo'n extra (particulier) vakantieaanbod samen met het jeugdwerk en naschoolse opvangmogelijkheden voor kinderen en jongeren binnen een multifunctionele infrastructuur een bestemming vinden.
 Het buurtgerichte vakantieaanbod via de 'Pretcamionet' wordt geëvalueerd. Het stedelijk vakantieaanbod wordt verder op elkaar afgestemd en gezamenlijk gecommuniceerd. Er wordt een digitaal boekingssysteem op poten gezet. Inschrijvingstermijnen en -tarieven worden op elkaar afgestemd.
- **Actieplan 131. Jeugdfuiven specifiek benaderen binnen een eengemaakt feestloket.**
 Alle expertise rond fuiven en evenementen wordt geclusterd in een feestloket. In zo'n loket moeten alle producten en diensten van de stad worden samengebracht, zodat de organisator een aanspreekpunt vindt voor al zijn logistieke en administratieve vragen. Een volledige integratie van de vergunningen en ook één digitaal boekingssysteem, onder andere voor aanvragen van alle bij de stad te huren zalen, kan in de schoot van het loket worden uitgewerkt. De organisatie van de stedelijke diensten volgens de gebruiksbenadering moet het echter nog steeds mogelijk maken om jeugdfuiven als specifiek element van cultuur van en voor jongeren te benaderen en te begeleiden.

Om met het aanbod aan evenementen in onze stad alle doelgroepen te bereiken, worden de randvoorwaarden gecreëerd om specifiek in te zetten op het aantrekken van een jongerenevenement.

▪ **Actieplan 132. Inhaalbeweging jeugdlokalen verderzetten en actualiseren.**

De afgelopen bestuursperiode is er sterk geïnvesteerd in jeugdwerkinfrastructuur. Vele jeugdlokalen zijn nieuw of vernieuwd, andere jeugdgroepen werken een nieuwbouwlokaal af of hebben concrete plannen voor een nieuwbouw of grondige verbouwing. De lokalenrondgang 2012 bevestigde echter dat enkele jeugdbewegingen nog een moeilijke huisvestingssituatie kennen als gevolg van een slechte basisstructuur van hun lokalen. Andere verenigingen hebben te kampen met een ingewikkelde eigendomsstructuur of gebruiksovereenkomst. De stad neemt hierin een bemiddelende rol op. De inhaalbeweging voor jeugdlokalen dient dan ook te worden verder gezet.

Een tweede uitdaging ligt in het structureel onderhoud van jeugdlokalen en hun omgeving. Ook hier is financiële steun van het stadsbestuur onontbeerlijk. Het is echter aangewezen om subsidieaanvragen voor verbouwings- of aanpassingswerken scherper op hun duurzaamheid te toetsen. Dat kan door een accent te leggen op vlak van energetisch beheer en multifunctioneel gebruik aan te moedigen. Daarnaast is er blijvende aandacht en ondersteuning voor de (brand)veiligheid en fysieke toegankelijkheid van de jeugdlokalen.

Het beheer van de afvalhuishouding en het onderhoud van hun (soms omvangrijke) speelruimte blijft een aandachtspunt. Ondersteuning kan gebeuren in de vorm van een orgaan dat (via sociale tewerkstelling) werk maakt van groenonderhoud, boekingen, afvalbeheer...

▪ **Actieplan 133. De ondersteuning van het jeugdwerk optimaliseren.**

De stad zal het jeugdwerk verder ondersteunen en zoekt daarvoor naar de meest efficiënte vorm, in nauw overleg met het jeugdwerk zelf. Deze ondersteuning kan van financiële, materiële, personele, logistieke en inhoudelijke aard zijn.

Blijvende aandacht gaat uit naar kinderen en jongeren met een beperking en naar maatschappelijk kwetsbare jongeren.

▪ **Actieplan 134. De jeugdhuisen in de deelgemeenten laten evolueren naar ontmoetingscentra.**

Het multifunctioneel gebruik van jeugdhuisen wordt actief gestimuleerd. Er wordt gestreefd naar maximale synergie: met het verenigingsleven, met het vrijetijds- en vakantieaanbod, met speelpleinwerking en kinderopvang. Per jeugdhuis wordt er minstens een instuifruimte gevrijwaard voor de jeugdhuiswerking. De polyvalente zaal en vergaderruimtes worden multifunctioneel gebruikt. Er worden beheerraden opgericht per ontmoetingscentrum met de verschillende gebruikers.

Op korte termijn wordt deze visie toegepast op Het Verschil in Nieuwkerken. In Sinaai wordt de bouw van Troelant gerealiseerd en hierbij wordt meteen rekening gehouden met de visie op ontmoetingscentra. In die geest zal ook gezocht worden naar een duurzame oplossing voor de huisvesting van De Galjaar te Belsele.

▪ **Actieplan 135. De kwaliteit van het jeugdwerk monitoren en stimuleren.**

De stad Sint-Niklaas blijft jongeren stimuleren om verder deel te nemen aan (kader)vormingen om zo de knowhow binnen de verenigingen te versterken. In overleg met de koepels en koepelverenigingen wordt er verder gewerkt aan een laagdrempelig en divers vormingsaanbod. De stad blijft kadervorming verder rechtstreeks financieel ondersteunen en verenigingen met leden die een attest behaalden, worden hiervoor beloond in de subsidiëring.

▪ **Actieplan 136. Inspraak van kinderen en jongeren inbouwen vanaf de planningsfase.**

De stad organiseert inspraak over alle onderwerpen die betrekking hebben op de leefwereld van kinderen en jongeren: enerzijds door de ondersteuning van de jeugdraad, anderzijds door actief inspraak te organiseren met zoveel mogelijk kinderen en jongeren buiten het adviesorgaan. Om die 'individuele' kinderen en jongeren aan te spreken dient de participatie bij voorkeur toegankelijk, buurtgericht, thematisch, creatief en kleinschalig te zijn. Er wordt bijzondere

aandacht besteed aan het betrekken van alle maatschappelijke groepen. In overleg met de participatie-expert worden gepaste participatiemethodieken uitgewerkt voor kinderen en jongeren.

In overleg met het bestuur van de jeugdraad wordt ernaar gestreefd om de participatie en expertise van de jeugdraad verder te verruimen naar alle facetten van een integraal jeugdbeleid. De jeugdraad wordt gestimuleerd om contact te zoeken met niet-georganiseerde jongeren, eventueel enkel thematisch en occasioneel, om hun adviezen brede gedragenheid te geven. De jeugdraad blijft de hoeksteen als cruciaal en officieel overleg- en adviesorgaan in de communicatie met het bestuur.

▪ **Actieplan 137. Het elan van Sint-Niklaas als dé stad van de Sint vergroten.**

Sinterklaas is en blijft een van de uithangborden van de stad, waarrond jaarlijks tussen half november en 6 december een kindgericht en feestelijk aanbod wordt uitgebouwd dat kadert binnen het kindvriendelijk beleid van de stad. Het bestaande aanbod met de 'Dag van de Sint', het 'Huis van de Sint', 'Sint in de Piste' en de Sinterklaaszoektocht zal worden verdergezet. Tegelijkertijd zal de stad actief op zoek gaan naar mogelijkheden om nieuwe initiatieven te ontwikkelen die de bestaande aanvullen en waar mogelijk met elkaar verbinden. De stad engageert zich om, samen met de (jeugd)verenigingen, lokale middenstanders en horeca, het elan van Sint-Niklaas als dé stad van de Sint verder te vergroten.

Concreet wil de stad volgende initiatieven nemen:

- De stad engageert zich om het bestaande aanbod verder uit te werken, samen met alle betrokken partners, waaronder het Sint-Nicolaasgenootschap, de Stedelijke Musea, het Actiecomité voor Handel en Ambachten (Acha) en KaHo Sint-Lieven.
- De stad ontwikkelt samen met de (jeugd)verenigingen, lokale middenstanders en horeca nieuwe initiatieven, gericht op de jongste inwonertjes van de stad. Die nieuwe initiatieven moeten aanvullend zijn op het bestaande aanbod en de aantrekkingskracht naar de bestaande activiteiten vergroten.
- Wie aankomt in Sint-Niklaas, moet opmerken dat Sinterklaas er óók gearriveerd is. De stad gaat daarom samen met de (jeugd)verenigingen, lokale middenstanders en horeca op zoek naar nieuwe mogelijkheden om Sinterklaas nog prominenter in zijn stad en in het straatbeeld aanwezig te laten zijn, in het bijzonder in het kernwinkelgebied, vanaf het station naar het Huis van de Sint en de circustent op de Grote Markt.

4.6. Flankerend onderwijsbeleid

Visie

Sint-Niklaas is een echte scholenstad, waar ca. 21.000 kinderen en jongeren dagelijks kunnen genieten van kwaliteitsvol onderwijs. Om die kwaliteit op peil te houden, brengt de stad als regisseur alle verschillende lokale actoren geregeld samen voor overleg en creëert ze de goede randvoorwaarden, dit onder de koepel van 'flankerend onderwijsbeleid', een relatief nieuw beleidsdomein.

Momenteel zijn de initiatieven inzake flankerend onderwijsbeleid nog divers en versnipperd. De nieuwe meerjarenplanning biedt de mogelijkheid om integraler te werken, met een focus op specifieke aandachtspunten zoals de toeleiding naar de arbeidsmarkt, de capaciteitsproblematiek voor het basisonderwijs, een veilige schoolomgeving, gelijke onderwijskansen en ouderparticipatie. De Vlaamse beleidsprioriteiten zijn hierbij een belangrijke leidraad.

Beleidsdoelstelling

De randvoorwaarden creëren om kwalitatief onderwijs mogelijk te maken en onderwijskansen te bieden aan alle doelgroepen.

Actieplannen

- **Actieplan 138. Intern het klimaat scheppen om een duurzaam en planmatig onderwijsbeleid verder uit te bouwen.**
Traditioneel is er een goede verstandhouding tussen het stadsbestuur en de verschillende onderwijsnetten. Dit moet behouden blijven, door het overleg tussen de verschillende netten via het lokaal overlegplatform (LOP), het scholenoverleg, de Sint-Niklase Onderwijsraad (SNOR) en andere te blijven ondersteunen en faciliteren. Met de partners moet bekeken worden wat op welk overlegorgaan aan bod moet komen en hoe hun betrokkenheid vergroot kan worden. De stedelijke cel flankerend onderwijsbeleid wordt duidelijker ingebed in de organisatiestructuur en zal de communicatie naar de scholen beter stroomlijnen.
- **Actieplan 139. Vraag en aanbod van onderwijsplaatsen op elkaar afstemmen.**
De sterke toename van het aantal kinderen stelt in de eerste plaats het basisonderwijs voor belangrijke uitdagingen. Binnen de daartoe opgerichte task-force moeten vraag en aanbod van onderwijsplaatsen voortdurend tegen elkaar worden afgewogen, om te vermijden dat er zich een tekort zou voordoen. Tegelijk moeten er verdere initiatieven genomen worden om te komen tot een evenwichtige spreiding van de leerlingen, waarbij het uitgangspunt is dat een kind bij voorkeur naar school gaat in zijn eigen buurt.
- **Actieplan 140. Bruggen bouwen tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.**
Sint-Niklaas scoort slecht inzake het aantal laaggeschoolde niet-werkende werkzoekenden. Ook het aandeel van de allochtonen bij niet-werkende werkzoekenden ligt hoog. De toeleiding naar de arbeidsmarkt en de afstemming op de vraag naar arbeid moet dus beter. Het onderwijsveld moet zicht hebben op wat de behoeften zijn inzake arbeid in onze regio, zodat ze hun opleidingen daarop kunnen afstemmen en jongeren bewuster kunnen kiezen voor een bepaalde opleiding. Binnen de op te richten economische raad (zie hoofdstuk economie) kunnen deze zaken aangekaart en opgevolgd worden.

- **Actieplan 141. Multifunctioneel gebruik van de schoolgebouwen stimuleren.**
 Het stadsbestuur wenst de stedelijke schoolgebouwen multifunctioneel te gebruiken en waardeert de inspanningen van de andere onderwijsnetten voor het multifunctioneel gebruik van hun gebouwen. De multifunctionaliteit van de schoolgebouwen wordt gestimuleerd, zodat er niet alleen onderwijs gerealiseerd wordt maar ook kinderopvang, in de buurt geïntegreerde speelruimte, en zodat verenigingen uit de buurt er onderdak kunnen vinden voor hun werking en activiteiten.
- **Actieplan 142. Partner zijn in het vergroten van ouderbetrokkenheid.**
 Het brugfigurenproject moet geëvalueerd en eventueel uitgebreid worden, met speciale aandacht voor het buitengewoon onderwijs. We willen de consultancyfunctie van de brugfiguren behouden.
 De werking naar ouderverenigingen dient verder uitgewerkt te worden, zodat de samenwerking tussen ouders en stadsbestuur gemaximaliseerd kan worden, maar waarbij ook de uitwisseling en samenwerking tussen de ouderverenigingen onderling gestimuleerd wordt. Participatie van kansengroepen in ouderverenigingen is hierbij een aandachtspunt.
- **Actieplan 143. Partner zijn in het voeren van een kostenbewust beleid in het onderwijs.**
 Het huidige schoolparticipatiefonds willen we ombuigen naar een kansensysteem. Via dit nieuwe systeem zouden ouders met een kansenpas een korting kunnen verkrijgen op de schoolfactuur.
- **Actieplan 144. Een beleid faciliteren in de geest van het bredeschoolconcept.**
 Het stadsbestuur wil verder inzetten op initiatieven die vanuit diverse invalshoeken (jeugd, mobiliteit, cultuur, sport) het onderwijsveld ten goede komen.
- **Actieplan 145. Het anti-spijbelbeleid verderzetten en faciliteren.**
 De stad wil het anti-spijbelbeleid verderzetten en verder faciliteren. Om dit op te volgen wordt gepleit voor de inbedding van een structureel en breed overleg met alle betrokken partners (scholen, CLB, lokale politie en parket).
- **Actieplan 146. Inzetten op verkeersveiligheid in de schoolomgeving.**
 Veiligheid in de schoolomgeving is een prioriteit (cf. Octopusproject). Fiets- en voetgangersvriendelijkheid zijn hierbij belangrijk. Het bestaand schoolcharter moet dan ook onverminderd verder gezet worden. Zie ook hoofdstuk mobiliteit.
- **Actieplan 147. Initiatieven ondersteunen met betrekking tot het principe van levenslang en levensbreed leren.**
 Aan het principe van levenslang en levensbreed leren voor iedereen hecht het stadsbestuur een groot belang. Initiatieven om dit levenslang leren te promoten willen we ondersteunen. Het kortingssysteem moet geëvalueerd worden.

4.7. Stedelijk basisonderwijs

Visie

De twee stedelijke basisscholen kennen een groeiend leerlingenaantal. Dit heeft implicaties, onder meer op de huisvesting. Dit mag de kwaliteit van het stedelijk onderwijs echter niet ondermijnen.

Beleidsdoelstelling

Kwaliteitsvol en pluralistisch onderwijs aanbieden en ondersteunen.

Actieplannen

- **Actieplan 148. De kwaliteit van de stedelijke basisscholen behouden.**
Zorg is een belangrijk gegeven in het hedendaagse onderwijs. De stedelijke basisscholen willen blijven garant staan voor uitstekend zorgonderwijs.
- **Actieplan 149. De informatie- en communicatietechnologie (ICT) op peil houden.**
Vanuit een realistisch beleidsplan moet worden gewerkt aan een meerjarenplan waarin ICT, zorg en onderwijskwaliteit zich harmonisch tot elkaar verhouden.
- **Actieplan 150. Streven naar een optimale huisvesting.**
Beide stedelijke basisscholen beschikken over nieuwe of gerenoveerde gebouwen. Het is belangrijk dat dit patrimonium goed maar zuinig wordt onderhouden én dat de bestaande ruimtes/lokalen/ gronden, zo nuttig en polyvalent mogelijk gebruikt kunnen worden.
- **Actieplan 151. De expertise rond extra zorg voor bepaalde doelgroepen verder benutten.**
In het verleden werden al initiatieven genomen om aan bepaalde leerlingen extra zorg te geven (bv. de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN), andere leerlingen met extra zorg). Deze initiatieven worden verdergezet en de expertise die is opgebouwd, wordt verder benut door uitwisseling met andere onderwijsnetten.

4.8. Kunstonderwijs

Visie

Het kunstonderwijs omvat met de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans (SAMWD) en de Stedelijke Academie voor Schone Kunsten (SASK) twee van de grootste kunstacademies van Vlaanderen. Ongeveer 5.000 leerlingen volgen er les, verspreid over de hoofdscholen en in filialen, op het grondgebied en in andere Wase gemeenten. Daarmee vervullen de academies ook een regionale functie. Het onderhoud en de renovatie van de academiegebouwen vraagt ernstige inspanningen en zijn het belangrijkste aandachtspunt.

Beleidsdoelstelling

Kwaliteitsvol kunstonderwijs aanbieden, zowel op inhoudelijk als infrastructureel vlak.

Actieplannen

- **Actieplan 152. Actief oplossingen zoeken voor infrastructurele problemen.**

Voor de SAMWD is er vervangende infrastructuur nodig voor de werking die zich nu in de Rolliersstraat bevindt. De ontwikkeling van de VTS-site biedt hier een antwoord: de afdeling Woord wordt gedeeltelijk naar de VTS-site gebracht en de huidige toneelzaal wordt omgebouwd tot tweede dansruimte. Hiermee wordt ook een oplossing gecreëerd voor de steeds groeiende dansafdeling, waarvoor er dan geen extra ruimtes meer hoeven te worden gehuurd. Idealiter wordt het huurcontract van het Rolliersgebouw nog verlengd tot wanneer de VTS-site beschikbaar is.

De inkom van de SASK is toe aan verbouwing, voor de verbetering van de onthaalfunctie en omwille van een veiligheidsprobleem. Voor deze investering wordt rekening gehouden met de beschikbare financiële ruimte en de algemene noden inzake vernieuwing en onderhoud van het stadspatrimonium.

Voor de afdeling in de Clementwijk wordt een synergie opgezet met het bibliotheekfiliaal. Mits kleine infrastructuurwerken kunnen er twee ruimtes verbonden worden en kan de site uitgroeien tot een buurtcentrum.
- **Actieplan 153. Synergieën uitwerken tussen academies en andere instellingen.**

Er wordt gestreefd naar maximale synergie tussen beide academies en met de Vrije Ateliers inzake aanbod, administratieve ondersteuning en infrastructuur, waarbij de eigenheid van elke instelling wordt gevrijwaard. De samenwerking met de basisscholen wordt behouden en waar mogelijk uitgebreid, bv. De Droomschool. Er wordt blijvend aandacht besteed aan drempelverlagende initiatieven zoals die de voorbije jaren werden ontwikkeld (bv. toeleidingsprogramma voor etnisch-culturele minderheden, workshops, kansenpastarief enz.).
- **Actieplan 154. Verder investeren in het instrumentarium en de inrichting van klassen.**

Voor de SAMWD wordt de restauratie van de buffetpiano's verdergezet. Ook wordt onderzocht of de inrichting van een opnamestudio voor gezamenlijk gebruik met de SASK tot de mogelijkheden behoort, eventueel met verhuur aan externen onder bepaalde voorwaarden. Verdere digitalisering, met internet in de wijkafdelingen en meer digitaal materiaal in de klassen, is noodzakelijk.

5. Welzijn

5.1. Kinderopvang

Visie

Gezien de demografische tendensen zal de vraag naar kinderopvang stijgen. Naar dagopvang, maar ook naar buitenschoolse en vakantieopvang. Uit demografische prognoses blijkt immers dat het aantal 5-10 jarigen tegen 2019 met meer dan 10 % stijgt, het aandeel van de 5-6 jarigen stijgt zelfs dubbel zo hard. Nu reeds ondervinden steeds meer mensen moeilijkheden om in Sint-Niklaas geschikte opvang te vinden. Er moeten dus meer opvangvoorzieningen gerealiseerd worden. Ook het decreet van 28 maart 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters vraagt dat tegen 2020 het aanbod aan kinderopvang behoeftedekkend is. Het decreet voorziet hiervoor een grotere verantwoordelijkheid voor het lokaal bestuur, maar voorlopig nog weinig extra middelen, omdat men die wil voorbehouden voor de gemeenten die als 'witte vlekken' worden aangeduid.

Arbeid en de zorg voor kinderen combineren is voor veel gezinnen een allesbehalve eenvoudige opdracht. Passende kinderopvang vinden is voor de meeste gezinnen een cruciale factor in deze moeilijke evenwichtsoefening. Of Sint-Niklaas een aantrekkelijke stad is/blijft voor jonge gezinnen, zal mee bepaald worden door het beschikbare aanbod aan kinderopvang.

Daarom neemt de stad waar mogelijk initiatieven om een antwoord te bieden aan de stijgende vraag naar kinderopvang, zowel voor baby's en peuters als voor schoolgaande kinderen buiten de schooluren en tijdens de schoolvakanties.

Naast het organiseren van eigen opvanginitiatieven zal de stad ook particuliere initiatieven aanmoedigen en (blijven) ondersteunen, om een breed, aantrekkelijk en behoeftedekkend aanbod aan kinderopvang voor baby's, peuters en schoolgaande kinderen te kunnen uitbouwen.

Extra aandacht voor kinderen uit specifieke doelgroepen loopt als een rode draad doorheen het opvangbeleid.

Beleidsdoelstelling

Samen met alle partners een kwaliteitsvol en behoeftedekkend aanbod aan kinderopvang voor baby's, peuters en schoolgaande kinderen uitbouwen.

Actieplannen

- **Actieplan 155. De regierol van het stadsbestuur inzake kinderopvang versterken.**
Eén van de opdrachten van het nieuw decreet inzake kinderopvang is om een neutraal lokaal loket kinderopvang uit te bouwen op het grondgebied. Het lijkt ons logisch dat het stadsbestuur dit doet. Het bestuur voorziet een toegankelijk info- en inschrijvingspunt voor ouders die op zoek zijn naar kinderopvang of hierbij vragen hebben. Alle initiatieven zijn verplicht om aan te sluiten en hun vrije plaatsen bekend te maken. Ouders kunnen (anoniem) een vraag stellen en de initiatieven van hun voorkeur aanduiden.
De stad moet de behoefte naar kinderopvang steeds monitoren, ook naar de toekomst toe, zodat hiermee kan rekening gehouden worden bij het voorzien van opvangplaatsen.

Kleinschalige kinderopvang in de buurt is om vele redenen een goede keuze.

Bij (grotere) nieuwbouwprojecten voorzien we ruimte voor kinderopvang en zoeken we de best mogelijke 'uitbater'. Uitbreiding voorzien voor kinderopvang zal een zaak zijn van velen. De stad kan zelf initiatief nemen of voorwaardenscheppend zijn voor andere ondernemers.

Verder wil de stad blijven inzetten op de kwaliteit van de stedelijke opvang, onder meer door de medewerkers geregeld vorming te laten volgen.

▪ **Actieplan 156. De dagopvang voor baby's en peuters uitbouwen volgens behoefte.**

De stad kan de zelfstandige sector stimuleren, maar heeft ook een eigen opdracht om voor bijkomende kinderopvang te zorgen. De stad moet actief op zoek gaan naar middelen om de realisatie van een vierde kinderdagverblijf mogelijk te maken, met subsidiëring door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA).

Vooraf voor mensen die flexibele opvang het meest nodig hebben (bv. in het kader van activering) is het niet eenvoudig om snel betaalbare opvang te vinden. We onderzoeken de mogelijkheid om samen met het OCMW (in het kader van de sociale tewerkstellingsinitiatieven van het OCMW) en andere partners een kinderopvanginitiatief uit te bouwen.

Onthaalouders zijn een belangrijke speler in het opvanglandschap: zij vangen nog steeds de meeste kinderen op. Het stadsbestuur moet onthaalouders verder ondersteunen en opstartende onthaalouders stimuleren.

▪ **Actieplan 157. De verdere uitbouw van buitenschoolse opvang stimuleren.**

Het stadsbestuur wil de buitenschoolse opvang verder ontwikkelen. Hiertoe kunnen volgende initiatieven genomen worden:

- Er is een nieuw decreet buitenschoolse opvang in de maak, dat de verantwoordelijkheden voor de invulling van de vrije tijd van kinderen uit het basisonderwijs verdeelt tussen onderwijs, sport, cultuur en kinderopvang. Hier moet de stad alle kansen benutten.
- De stedelijke dienst voor buitenschoolse opvang 'De Sprinkhaan' zal zich in de toekomst vooral op de jongste kinderen (- 6 jaar) en op de langere opvang moeten richten. Scholen zullen zelf voor kortere opvang moeten instaan en oudere kinderen zullen vanuit de opvang naar andere activiteiten vertrekken. Opvang wordt zo mogelijk centraal georganiseerd en is later dan 18 uur open. Ter voorbereiding hiervan willen we elke mogelijkheid tot centralisatie grondig onderzoeken en zo mogelijk benutten, temeer daar de scholen steeds meer zelf de huidige opvanglokalen nodig hebben. Daarnaast moet de stad initiatieven ondersteunen om te zorgen dat de school de korte opvang zelf doet (bv. duivenhokklas).

Om die verdere ontwikkeling van buitenschoolse opvang mogelijk te maken, is het nodig om te investeren in goede infrastructuur:

- Het project om een multifunctioneel gebouw op de VP-site te zetten als een plaats voor de bestaande jeugdbeweging, speelpleinwerking en buitenschoolse opvang (herlokalisatie van het Mispeltje) is reeds in voorbereiding en moet een doorstart kennen.
- Specifiek in Belsele dringt zich een herhuisvesting van de buitenschoolse opvang op.
- Er wordt nagegaan of er stadspatrimonium beschikbaar is voor opvang.

▪ **Actieplan 158. Een aantrekkelijk aanbod voor vakantieopvang voorzien.**

Tijdens de schoolvakanties is er een aantrekkelijk aanbod aan mogelijkheden, gaande van vakantieopvang in 'De Sprinkhaan' over sportkampen en lessen aan de Vrije Ateliers tot een brede waaier aan activiteiten die aangeboden worden door particuliere initiatiefnemers, zoals 'Open Stadion' op Puyenbeke en de speelpleinwerkingen. Het stadsbestuur moet deze organisaties blijvend ondersteunen en met hen jaarlijks een uitgebreide, gevarieerde en kwaliteitsvolle vakantieopvang uitwerken. Binnen de vakantieopvang vinden zowel kleuters, lagere schoolkinderen als +12-jarigen, evenals kinderen met een beperking, activiteiten op maat terug.

5.2. Opvoedingsondersteuning

Visie

Sinds het decreet van 2007 worden de opvoedingswinkels erkend en vloeien daar een aantal verplichte opdrachten uit voort. Het decreet van 2007 wordt vermoedelijk vanaf 2014 opgeheven door het decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning, waarbij de Huizen van het Kind (een nieuw concept binnen Kind en Gezin) een centrale rol zullen spelen. Preventieve gezinsondersteuning bestaat uit drie pijlers: preventieve gezondheidszorg, opvoedingsondersteuning en het bevorderen van sociale cohesie. Wat het luik opvoedingsondersteuning betreft zal de opvoedingswinkel één van de partners zijn in een Huis van het Kind.

Het decreet ambiëert de volgende doelstellingen:

- het samenbrengen van actoren en aanbod;
- het stimuleren van samenwerking door concrete doelstellingen die ingaan op de lokale noden te integreren in de dienstverlening;
- een kader voorzien voor kwaliteitsborging voor deze netwerken en de mogelijkheden creëren om aan zorgafstemming te doen.

Sinds 12 december 2012 is Het Huis van het Kind Sint-Niklaas voorlopig gelabeld als goede praktijk en mag het officiële Kind en Gezin label 'Huis van het Kind' gebruikt worden. Om dit label te behouden zal in de toekomst voldaan moeten worden aan de opdrachten die door het decreet preventieve gezinsondersteuning opgelegd worden. Daarnaast zal de opvoedingswinkel ook moeten voldoen aan de nieuwe opdrachten, die een wettelijke basis zullen krijgen in de nog uit te schrijven uitvoeringsbesluiten. De lokale besturen zullen hoedanook aangesproken worden om een rol te spelen in dit nieuwe decretale kader.

Alleszins moeten ouders, grootouders en scholen blijvend ondersteund worden bij hun opvoedingstaak, waarbij er de nodige aandacht moet zijn voor de diverse doelgroepen. Het Huis van het Kind en de opvoedingswinkel moeten daarom verder uitgebouwd worden tot een plek waar verschillende initiatieven (van de stad of van anderen) rond opvoedingsondersteuning hun stek vinden. Het is een belangrijke taak van het Huis van het Kind en de opvoedingswinkel om zoveel mogelijk preventief op te treden, om ernstige opvoedingsproblemen te vermijden.

Beleidsdoelstelling

Ouders, grootouders en scholen verder ondersteunen in hun opvoedingstaak.

Actieplannen

- **Actieplan 159. Een regierol opnemen inzake opvoedingsondersteuning.**
De opvoedingswinkel en het Huis van het Kind spelen in op nieuwe tendensen en behoeften in functie van de doelgroep en vervullen ten minste de opdrachten omschreven in het decreet preventieve gezinsondersteuning. Een divers aanbod aanbieden en hierover duidelijk communiceren is belangrijk. Er moeten acties ondernomen worden om alle doelgroepen te bereiken.

▪ **Actieplan 160. Projecten uitvoeren ter preventie van schooluitval en gedragsproblemen bij kinderen.**

Hierbij wordt gedacht aan volgende acties:

- bekijken of een uitbreiding van het aanbod aangepast aan de vraag mogelijk is. Een regelmatige evaluatie en een eventuele bijsturing van de huidige projecten inzake sociale vaardigheden (bv. Lift, Stop 4-7, Traject op School, Traject 8-12) moet ervoor zorgen dat ze nog beter aan de noden beantwoorden;
- het Time-outproject evalueren en bijsturen;
- alle groepen die huiswerkbegeleiding organiseren blijven ondersteunen, met bijzondere aandacht voor de ondersteuning van alle kansarme gezinnen.

▪ **Actieplan 161. De speel-o-theek ondersteunen.**

Nu de drie speel-o-theeken geïntegreerd zijn, moet erover gewaakt worden dat de samenwerking vlot verloopt en kan de speel-o-theek uitgebouwd worden.

5.3. Preventie en gezondheid

Visie

Een essentiële factor in het welzijn van de burger is een goede gezondheid. Sensibilisering over gezondheidsinitiatieven, afgestemd op de verschillende doelgroepen, is dan ook belangrijk. Uit onderzoek is immers gebleken dat mensen met een beperkt inkomen gezondheidsuitgaven uitstellen en in het algemeen minder gezond leven. Zij vormen dan ook een specifieke doelgroep in het gezondheids- en preventiebeleid.

Beleidsdoelstelling

Inzetten op preventie als de beste garantie om gezond te blijven.

Actieplannen

- **Actieplan 162. Een lokaal gezondheidsbeleid uitwerken in overleg met externe partners.**

De stad en het OCMW werken nauw samen met het lokaal gezondheidsoverleg (LOGO) en andere partners om de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen te realiseren. Deze doelstellingen zijn geformuleerd rond 6 thema's: voeding en beweging; tabak, alcohol en drugs; borstkankeropsporing; suicidepreventie; ongevallen in de privésfeer; infectieziekten en vaccinatie. Een gezondheidsoverleg met alle partners blijkt onmogelijk, gezien de grootte van het werkveld. Thematisch overleg met een bepaalde sector daarentegen is wel mogelijk en belangrijk voor de uitwisseling van ideeën, projectwerking, het detecteren van lacunes en beleidsbijsturing. Het stadsbestuur wil alleszins de huisartsen meer ondersteunen. Er moet bekeken worden of de oprichting van een huisartsenwachtpost opportuun zou zijn. Zorgverleners hebben vaak te kampen met parkeerproblemen. Hiervoor moeten creatieve oplossingen gezocht worden. Tenslotte moet er ook aandacht zijn voor veiligheid bij huisbezoeken 's nachts. Via de vertegenwoordigers van de stad wordt gewaakt over de klantvriendelijkheid, kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van AZ Nikolaas.
- **Actieplan 163. De toegankelijkheid van de gezondheidszorg verhogen.**

De stad en het OCMW willen de toegankelijkheid voor kansengroepen in de reguliere gezondheidszorg verhogen:

 - door het gebruik van de derdebetalersregeling te stimuleren bij artsen en het OMNIO-statuut te promoten bij kansengroepen;
 - door aan te dringen op doorzichtige tarieven en supplementen bij AZ Nikolaas;
 - door de nodige ondersteuningsmaatregelen te nemen voor een toegankelijke preventieve en curatieve tandheelkunde;
 - door nieuwe of jonge huisartsen aan te trekken in Sint-Niklaas.
- **Actieplan 164. Een specifiek gezondheidsaanbod voorzien voor bepaalde doelgroepen.**

De stad en het OCMW ondersteunen initiatieven rond een toegankelijke ambulante geestelijke gezondheidszorg en trachten het taboe rond geestelijke gezondheidszorg te doorbreken. De stad ondersteunt specifieke projecten met kansarme doelgroepen van het wijkgezondheidscentrum De Vlier. In het algemeen kan gesteld worden dat De Vlier een belangrijke rol speelt in het werk rond gezondheid en armoede. De stad erkent deze rol en probeert De Vlier hierin zo veel mogelijk te steunen.

De stad voert de regie over een lokaal drugbeleidsplan in samenwerking met diverse partners. Een lokaal drugbeleid bestaat uit 3 belangrijke pijlers: preventie; vroeginterventie/hulpverlening; politie/justitie. De stad heeft, samen met andere partners, een specifiek aanbod in de drughulpverlening: het methadonproject (MSOC-project).

5.4. Inburgering als stap naar integratie

Visie

Onze samenleving is divers en gekleurd. Net als in de rest van Vlaanderen wonen in Sint-Niklaas tal van mensen van vreemde herkomst, mensen met een verschillende etnische, culturele en levensbeschouwelijke achtergrond. Die bonte mix aan inwoners zorgt zowel voor opportuniteiten als soms complexe samenlevingsproblemen. We mogen voor geen van beide blind blijven. Met die verscheidenheid moeten wij omgaan, met respect voor ieders eigenheid en op basis van regels en omgangsvormen die eigen zijn aan onze Vlaamse samenleving. Vanuit dezelfde basiswaarden kunnen we met een *'verdeeld verleden'* aan een *'gedeelde toekomst'* bouwen.

In 2011 woonden in Sint-Niklaas 12.142 inwoners van vreemde origine (16,8% van de bevolking). De herkomst van deze mensen situeert zich voornamelijk in Marokko (3.468), Turkije (2.265), Nederland (1.244), ex-Joegoslavië (1.073) en ex-USSR (547). De Vlaamse overheid monitort sinds enkele jaren per stad hoe hun integratie in onze stad verloopt.

Ons inburgeringsbeleid heeft tot doel de zelfredzaamheid van mensen te verhogen en hen te stimuleren om aan alle aspecten van onze samenleving deel te nemen. Voor nieuwkomers is dit een proces dat bij uitstek begint in de eigen straat, in de eigen buurt. Vooral op het vlak van onderwijs, tewerkstelling, huisvesting, welzijn en armoede moet onze stad extra aandacht hebben voor de kansen van nieuwkomers en inwoners van vreemde origine. Daarom worden waar mogelijk initiatieven genomen en/of ondersteund die de integratie van nieuwkomers in onze stad bevorderen.

De uitdagingen om constructief om te gaan met de gevolgen van migratie zijn groot. Maar in Sint-Niklaas mag geen plaats zijn voor racisme en discriminatie. Nieuwkomers verdienen alle kansen om deel uit te maken van onze samenleving. De betrokkenheid van de bewoners van de stad is cruciaal voor een geslaagde integratie en is bovendien voor iedereen verrijkend.

Een geslaagde inburgering vraagt echter tweerichtingsverkeer. Inburgering is een zaak van rechten én plichten, van kansen krijgen én ze effectief grijpen. Daarom zullen wij van alle nieuwkomers – elk naar eigen vermogen – de nodige inspanningen vragen om Nederlands te leren, zich in te burgeren en op zoek te gaan naar een passende job.

Beleidsdoelstelling

Een beleid voeren dat erop gericht is om de zelfredzaamheid van nieuwkomers en anderstaligen te verhogen en hen te stimuleren om aan alle aspecten van onze samenleving deel te nemen.

Actieplannen

- **Actieplan 165. Inzetten op de verhoging van de kennis van het Nederlands.**
Wie actief deel wil uitmaken van onze stad, moet zich uit de slag kunnen trekken in het Nederlands. De stad onderzoekt hoe ze, aanvullend op het bestaande aanbod, alternatieve methodieken kan ontwikkelen om nieuwkomers en oudkomers Nederlands te laten leren en vraag en aanbod vervolgens op elkaar af te stemmen, door bijvoorbeeld het initiatief 'Oefen hier je Nederlands', het 'Taalmixcafé' of het voorzien van kleinschalige (vormings)momenten waar Nederlands oefenen gekoppeld wordt aan een andere activiteit (bv. over gezond koken).

- **Actieplan 166. Bijzondere aandacht besteden aan anderstalige kinderen.**
 Niet in het minst voor anderstalige kinderen en jongeren is de kennis van het Nederlands de sleutel om zich ten volle te kunnen ontplooiën, eerst in het onderwijs en later op de arbeidsmarkt. Daarom heeft de stad daar bijzondere aandacht voor. De stad wil op een creatieve manier en in samenwerking met de partners die actief zijn binnen jeugd, sport, cultuur, onderwijs... kansen creëren om de taalachterstand waar deze kinderen vaak mee kampen, snel weg te werken:

 - Binnen het stedelijk basisonderwijs werd ruime expertise opgebouwd in het begeleiden van leerlingen uit de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN). Er wordt nagegaan of en hoe deze expertise over de verschillende netten heen ter beschikking kan worden gesteld van de (basis)scholen in de stad.
 - De stad gaat na hoe de groep OKAN-leerlingen die verspreid over de verschillende scholen in de stad school loopt, efficiënter kan begeleid worden en regisseert de nodige initiatieven.
 - De stad gaat na hoe de groep anderstalige kinderen die niet in aanmerking komt voor OKAN-lessen, bereikt kan worden (bv. via taallessen in de buitenschoolse opvang of via huiswerkbegeleiding).
 - De stad behoudt het engagement om OKAN te ondersteunen in het secundair onderwijs.
 - De stad gaat na hoe ze de ouders van deze kinderen kan bereiken en motiveren om (bijkomende) lessen Nederlands te volgen en ziet erop toe dat er voldoende aanbod is.
 - De stad werkt aan een uitbreiding van het taalbad voor anderstalige kinderen uit de derde kleuterklas.
 - De stad promoot formules waarmee anderstalige kinderen tijdens de zomermaanden hun opgebouwde kennis van het Nederlands kunnen blijven oefenen (bv. door deelname aan sportkampen).

- **Actieplan 167. Nieuwe inwoners kennis laten maken met de vrijetijdsector.**
 Sint-Niklaas heeft een bloeiend verenigingsleven en een uitgebreid vrijetijdsaanbod, maar nieuwkomers blijken niet altijd gemakkelijk de weg daar naartoe te vinden. Samen met de verenigingen uit de sport-, jeugd- en sociaal-culturele sector wordt nagedacht over formules om die doorstroming te verbeteren. De stad zal daarvoor samenwerken met de bestaande zelforganisaties, die versterkt kunnen worden in hun rol als brugfiguren.

- **Actieplan 168. Aan de mobiliteit van nieuwkomers werken.**
 Wie ten volle deel wil nemen aan het sociale leven in onze stad of op zoek wil gaan naar een job, moet zich daarvoor kunnen verplaatsen. Dat blijkt geregeld geen evidentie. Met (het uitbreiden van bestaande) initiatieven als het doelgroepgericht aanbieden van fietscursussen kunnen we de mobiliteit en zelfredzaamheid van veel nieuwkomers aanzienlijk verhogen.

- **Actieplan 169. Samenlevingsproblemen detecteren, ze bespreekbaar maken, oplossingen formuleren en aan probleempreventie doen.**
 Waar mensen samenleven, durven problemen ontstaan, niet in het minst waar mensen met een verschillende sociaal-culturele achtergrond samenleven. Deze problemen moeten zonder taboes bespreekbaar kunnen zijn. Waar nodig wordt gezocht naar oplossingen en waar mogelijk wordt gewerkt aan probleempreventie. Een doelgroep die bijzondere aandacht vraagt, is de Romabevolking. Het project rond Roma-buurtstewards is net van start gegaan en moet verder uitgebouwd worden.

- **Actieplan 170. Inspelen op de Vlaamse campagnes rond huwelijksmigratie.**
 De stad zal vanaf 2013 inspelen op de door de Vlaamse overheid gecoördineerde sensibiliserings- en ontradingscampagne rond huwelijksmigratie.

- **Actieplan 171. Een sociaal beleid voeren dat gericht is op inburgering en activering.**
De stad, het OCMW en de Sint-Niklase Maatschappij voor de Huisvesting (SNMH) voeren een stimulerend sociaal beleid dat ook gericht is op inburgering en activering. De kennis van het Nederlands is hierbij een belangrijke voorwaarde:

- Nieuwkomers volgen, zoals het decreet inburgering het voorschrijft, Nederlandse les, maatschappelijke oriëntatie en/of loopbaanoriëntatie.
- Bij de toewijzing van huurwoningen zal de SNMH, conform de 'Vlaamse Wooncode' en het 'Sociaal Huurbesluit', correct toezien op de bepalingen inzake taal- en inburgeringsbereidheid.
- Het OCMW zal anderstaligen die kunnen geactiveerd worden, zo veel mogelijk stimuleren om taalcursussen Nederlands te volgen. Zo maakt onder meer het volgen van Nederlands een onderdeel uit van de arbeidstrajecten die door het OCMW uitgewerkt worden voor anderstalige cliënten die het Nederlands onvoldoende beheersen. Indien dit traject is opgenomen in een integratiecontract en/of bij toezicht op de werkbereidheid, kan het OCMW de wettelijk voorziene sancties toepassen bij niet-naleving.

- **Actieplan 172. Inzetten op beleidsparticipatie.**

Nieuwkomers en oudkomers worden gestimuleerd om actief deel te nemen aan de mogelijkheden tot beleidsparticipatie die vanuit de stad worden voorzien (zie ook hoofdstuk participatie), zodat ook hun stem wordt gehoord in de beleidsplanning en –uitvoering. De stad werkt de drempels weg die effectieve inspraak, bijvoorbeeld via de bestaande adviesraden, belemmeren.

5.5. Senioren

Visie

Het aantal ouderen (65+) neemt in Sint-Niklaas sneller toe dan in het Vlaamse gewest, de regio en de provincie. Hetzelfde geldt voor de verzilvering (80+). De nood aan ondersteuning en zorg voor deze bevolkingsgroep wordt dus groter. De senioren vormen een heel diverse, waardevolle groep voor de samenleving. Ze spelen een belangrijke rol in het verenigingsleven, de familie en het hele maatschappelijke leven. De stad en het OCMW moeten dan ook voorzien in een gedifferentieerd zorg- en ontspanningsaanbod voor senioren, rekening houdend met de diversiteit van deze doelgroep.

Beleidsdoelstelling

Van Sint-Niklaas een leeftijdsvriendelijke stad maken.

Actieplannen

- **Actieplan 173. Ouderenvriendelijke checklist van de Wereldgezondheidsorganisatie implementeren.**

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) publiceerde een gids over 'age-friendly cities'. Een 'ouderenfriendly' leefomgeving kan immers in belangrijke mate bijdragen aan de gezondheid en het welzijn, niet alleen van ouderen, maar van iedereen. De stad wil de principes van de checklist van de Wereldgezondheidsorganisatie in het beleid implementeren, door permanent aandacht te besteden aan ouderenfriendly als onderdeel van het transversaal thema diversiteit. De checklist heeft aandacht voor de publieke ruimte en gebouwen, vervoer, wonen, maatschappelijke participatie, respect en sociale inclusie (sociaal erbij horen), burgerparticipatie en tewerkstelling, communicatie en informatie en welzijns- en gezondheidsdiensten.
- **Actieplan 174. Specifieke acties opzetten om van leeftijdsvriendelijkheid een beleidsthema te maken.**

Om van Sint-Niklaas een leeftijdsvriendelijke stad te maken worden volgende specifieke initiatieven genomen:

 - samen met de seniorenadviesraad en andere geïnteresseerde senioren een nieuw ouderenbeleidsplan maken;
 - seniorenverenigingen en seniorenvrijwilligers ondersteunen;
 - zorgen voor voldoende vrijetijdsactiviteiten op maat van senioren (bv. matinees);
 - acties ondernemen om mensen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen, met aandacht voor vernieuwende projecten;
 - vereenzaming en sociale isolatie bij senioren tegengaan;
 - tegemoetkomingen, sociale voordelen én socio-culturele activiteiten evalueren en hierover meer communiceren (bv. door ruimere verspreiding van de seniorengids);
 - een seniorendienst uitbouwen;
 - methodes zoeken om niet-georganiseerde senioren te betrekken bij het beleid;
 - senioren voldoende aan bod laten komen in de beeldvorming van de stad;
 - de participatie van senioren verhogen door de werking van het aanspreekpunt voor senioren te optimaliseren;
 - harmonisering van de leeftijdsgrenzen bij bepaling van premies en subsidies.

- **Actieplan 175. De rol van de stad als Dementievriendelijke Gemeente opnemen.**
De stad zal haar rol als Dementievriendelijke Gemeente (sinds 19 september 2012) opnemen door een positieve beeldvorming met betrekking tot personen met dementie te stimuleren en door personen met dementie in eerste instantie mens te laten zijn. Er zal hierbij bijzondere aandacht zijn voor jongdementerenden (inclusief personen met een niet aangeboren hersenafwijking).

- **Actieplan 176. Voorzieningen voor ouderen monitoren.**
Samen met het OCMW zal de stad het zorgstrategisch plan evalueren en actualiseren, waarbij ook de situatie in de deelgemeenten mee onderzocht dient te worden. Het streefdoel hierbij is antennes van lokale dienstencentra te ontwikkelen in elke deelgemeente.

5.6. Welzijn en armoedebestrijding

Visie

De economische crisis heeft nare gevolgen voor de samenleving in haar geheel. De zwaksten in de samenleving dreigen het grootste slachtoffer te worden. De kloof tussen wie mee kan en wie niet, lijkt groter te worden en de groep armen groeit. De noden op het gebied van armoedebestrijding nemen dus toe. Naast de economische crisis en de verarming die daarmee gepaard gaat, moeten we met nog vier maatschappelijke uitdagingen rekening houden in het sociaal beleid: de vergroening, de vergrijzing, de verkleuring en de vereenzaming:

- Vergroening. Er wordt tussen 2013 en 2019 een stijging van 10,3% verwacht van de 5-10-jarigen, het aandeel van de 5-6-jarigen stijgt zelfs dubbel zo hard. Naast het aantal kinderen neemt ook het aantal ouderen toe.
- Vergrijzing. Het aandeel 60-plussers zal volgens prognoses 26,7% uitmaken van de totale Sint-Niklase bevolking in 2020 (nu: 24,9%).
- Verkleuring. Het aandeel niet-Belgen bedraagt 5,8% in 2011, het aandeel personen van een vreemde herkomst 16,8%. Er wordt verwacht dat de immigratiestroom naar Vlaanderen nog enkele jaren zal toenemen, zij het aan een lager groeiritme.
- Vereenzaming. In onze prestatiegerichte, individualistische en steeds sneller wordende maatschappij kunnen meer en meer mensen niet meer mee, ze leven naast elkaar en gaan gebukt onder stress en zorgen. Ook in onze stad heeft dit een belangrijke invloed op het algemeen welzijn en het welzijnsgevoel.

Tegenover voornoemde 4 maatschappelijke uitdagingen, staan de 3 v's van uitgangspunten: verbinden, versterken en verduidelijken.

- Verbinden. Diversiteit is belangrijk. De stad moet een mix van jong en oud, rijk en arm, gekleurd en niet gekleurd blijven aantrekken. Waar mogelijk moet, tegen de toenemende vereenzaming in, gewerkt worden aan een gevoel van verbondenheid en aan een positieve en vriendelijke gemeenschap. Binnen het welzijnslandschap zijn tal van actoren actief. De stad regisseert het aanbod, spoort leemtes op en tracht ze te (laten) invullen in overleg met alle actoren. De stad en het OCMW moeten sterk samenwerken aan een gemeenschappelijk welzijnsbeleid.
- Versterken. Het armoedebeleid moet erop gericht zijn om mensen sterker te maken en hen uit de armoede te helpen, rekening houdend met ieders individuele mogelijkheden. Een goede woning en toeleiding naar werk zijn hierin belangrijke hefboomen. Waar nodig moet het armoedebeleid in een opvangnet voorzien. Sociaal beleid is meer dan armoedebestrijding alleen. Het lokaal bestuur moet zich met zijn welzijnsbeleid richten op alle doelgroepen, maar steeds bijzondere aandacht hebben voor de ondersteuning van de meest kwetsbare inwoners.
- Verduidelijken. De sociale dienstverlening is vaak ondoorzichtig voor de burger en in het bijzonder dikwijls moeilijk toegankelijk voor de meest kwetsbaren. Heldere en eenvoudige communicatie en een klantgerichte dienstverlening zijn essentieel. Helaas is het evenwicht tussen rechten en plichten, tussen individuele verantwoordelijkheid en maatschappelijke solidariteit in sommige gevallen zoekgeraakt. Een geloofwaardig en gedragen sociaal beleid is er een van goede zorgen, maar staat of valt ook met heldere afspraken.

Beleidsdoelstelling

Een klimaat voor een sociale en solidaire stad verder realiseren.

Actieplannen

▪ **Actieplan 177. Samenwerken voor een sociaal woonbeleid.**

De stad wil in optimale samenwerking met het OCMW volgende initiatieven nemen om een sociaal woonbeleid te realiseren:

- Het aantal sociale woningen verhogen.
- De woonwinkel versterken: als de burger vragen heeft rond huren, verhuren, wonen en energie moet hij bij de woonwinkel terecht kunnen. Er moet hierbij een bijkomende focus zijn op energiearmoede, preventie rond uithuiszetting en advies voor private kleine verhuurders. De energiesnoeiers kunnen hierin een belangrijke rol spelen. We willen ook de energiescans voortzetten en bekijken hoe de uitvoering van energiezuinige maatregelen kan worden ondersteund.
- De mogelijkheid onderzoeken om, ter aanvulling op de Vlaamse Huurpremie voor wie vijf jaar op een wachtlijst staat van een sociale huisvesting, onder bepaalde voorwaarden een premie toe te kennen aan Sint-Niklazenaars die vier jaar op de wachtlijst staan van de Sint-Niklase Maatschappij voor de Huisvesting (SNMH).
- In samenwerking met het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) voorzien in een aantal nood- en transitwoningen.
- Het oprichten van een huurwaarborgfonds als alternatief voor de OCMW-huurgarantie onderzoeken en samen bekijken met de initiatieven van de Vlaamse overheid terzake.
- Initiatieven nemen om dak- en thuisloosheid te voorkomen.
- Specifieke woonprojecten voor personen met een beperking ondersteunen.
- Experimenten van alternatieve woon- en eigendomsvormen onderzoeken en ondersteunen.
- Zich actief inzetten om discriminatie op de huisvestingsmarkt te bestrijden door de naleving van het afgesloten protocol actief op te volgen.

In het hoofdstuk wonen wordt ook aandacht besteed aan het sociaal woonbeleid.

▪ **Actieplan 178. De sociale dienstverlening verbeteren.**

Er wordt bekeken hoe aan de synergie inzake sociale dienstverlening van de stad en het OCMW het best vorm kan worden gegeven.

In onze dienstverlening moet ook rekening gehouden worden met nieuw samengestelde gezinnen en co-ouders. Er kan dan niet meer gesproken worden van één traditioneel gezin, waardoor het nodig kan zijn om bepaalde dienstverlening te ontdebellen.

▪ **Actieplan 179. Een coherent armoedebeleid voeren.**

De stad en het OCMW willen een *armoedeplan* opmaken, met kinderarmoede en activering als specifieke aandachtspunten. Bij de opmaak van dit armoedeplan moeten de diverse spelers die werken rond armoede (zowel vanuit overheid en middenveld) betrokken worden. De stad probeert deze partners samen te brengen voor regelmatig armoede-overleg, teneinde een coherent beleid te voeren. Eerst moeten de interne partners samengebracht worden, nadien kan dit verder extern uitgebouwd worden. Het is hierbij de bedoeling om verenigingen en voorzieningen die werken rond armoede te blijven ondersteunen.

Het armoedeplan zal opgevolgd en waar nodig bijgestuurd worden. Een instrument hierbij is de armoedebaarometer.

Een primair aandachtspunt in het armoedebeleid is dat de hulp- en dienstverlening van stad en OCMW *beter kenbaar* worden gemaakt. Er zijn immers nog steeds mensen die hun rechten niet kennen. Vooral het aanbod van financiële steunverlening van het OCMW wordt beter (doelgroepgericht) bekend gemaakt. Er wordt hierbij gestreefd naar eenvoudiger taalgebruik. Daarnaast moet het armoedebeleid gericht zijn op volwaardig burgerschap voor iedereen die in de stad leeft. Het stadsbestuur en het OCMW nemen hiervoor initiatieven waarbij de meest kwetsbaren in de stad 'geïntegreerd' worden, en doen concrete acties om (financieel) kwetsbaren te stimuleren om vrijwilligerswerk te doen, deel te nemen aan de lokale LETS-groep ('local exchange trading system'), aan sociaal-culturele/artistische projecten...

Via de methodiek van *straathoekwerk* tracht de stad de meest kwetsbare personen in onze samenleving te bereiken, door actief op zoek te gaan naar deze mensen en te proberen, door hun vertrouwen te winnen, een emancipatorisch proces op gang te brengen. De

straathoekwerker werkt integraal: dit betekent dat er gewerkt wordt op verschillende levensdomeinen. De thema's waarrond gewerkt wordt, zijn onder meer (geestelijke) gezondheid, eenzaamheid, huisvesting, financiën, tewerkstelling en veiligheid. Er moet vermeden worden dat *kwetsbare groepen jongvolwassenen* in een armoedespiraal terechtkomen. Het stadsbestuur en het OCMW organiseren daarom een overleg met de betrokken partners uit het deeltijds onderwijs en de bijzondere jeugdzorg om de specifieke noden van deze doelgroep te inventariseren en om samen maatregelen te nemen die voorkomen dat deze jongeren reeds vroeg in een armoedesituatie terechtkomen. De acties uit dit actieplan moeten integraal gedragen worden door stad en OCMW.

▪ **Actieplan 180. De vrijwilligerswerking ondersteunen.**

De vrijwilligerswerking in de welzijnssector is van onschatbare waarde. De honderden – al dan niet georganiseerde – vrijwilligers die mee zorgen voor hun stadsgenoten, zijn onvervangbaar. Zij werken dagdagelijks aan het sociale weefsel van onze stad. De stad waardeert dit vrijwilligerswerk en blijft inzetten op de ondersteuning ervan.

▪ **Actieplan 181. De sociale cohesie bevorderen.**

Om de sociale cohesie te bevorderen kunnen de volgende initiatieven genomen worden:

- De buurtwerkers ontwikkelen mee wijkprojecten/formats die in verschillende wijken kunnen toegepast worden.
- Intensievere buurtwerking in aandachtsbuurten moet geëvalueerd worden en bijgestuurd waar nodig. Zo moeten buurtwerkers flexibel ingezet worden in kansarme buurten, afgebakend in tijd en ruimte. De bedoeling hierbij is dat duurzame projecten opgezet worden, die blijvend effect hebben, ook als de buurtwerkers er vertrokken zijn.
- De stad stimuleert uitwisseling en ontmoeting tussen inwoners.
- De stad ontwikkelt een visie en procedure voor de oplossing van burens- of buurtconflicten en bepaalt wie daarin welke rol heeft (bv. jeugdwerkers, buurtwerkers, Roma-buurtstewards en wijkinspecteurs). Als blijkt dat de reguliere eerstelijnsmedewerkers bepaalde conflicten niet afdoende kunnen oplossen, moet nagegaan worden of het nuttig is om een buurtbemiddelaar aan te stellen.

▪ **Actieplan 182. Een gericht en sociaal premie- en ondersteuningsbeleid voeren.**

Het kansenpassysteem, dat tot doel heeft de participatie van kwetsbare groepen aan het socio-cultureel en vrijetijdsaanbod in de stad te verhogen, wordt verfijnd en verder gepromoot. Stad en OCMW stemmen de stedelijke kansenpas en de Vlaamse en federale middelen voor socio-culturele participatie beter op elkaar af.

De stedelijke verzorgingstoelage voor ouders van een kind met een beperking of aandoening blijft behouden, net als de mantelzorgpremie voor personen die thuis een zorgbehoevende oudere boven de 65 jaar verzorgen. De geboortepremie vanaf het tweede kind wordt afgeschaft.

Het stadsbestuur wil pleegouders verder ondersteunen. De pleegzorgpremie blijft behouden. Daarnaast wordt een rechtenbrochure opgemaakt en wordt voldoende budget voorzien, zodat pleegouders verder een beroep kunnen doen op de materialenbank van de stad.

▪ **Actieplan 183. Optreden tegen sociale fraude.**

Wie in nood zit, moet kunnen rekenen op de nodige ondersteuning van de stad en het OCMW. Daarover bestaat geen enkele twijfel. Maar de groep mensen die hulp vraagt is groot en zal wellicht nog groeien de komende jaren. Het is dus van het grootste belang dat de stad en het OCMW hun steun zoveel mogelijk richten naar hen die er écht nood aan hebben. De stad en het OCMW moeten daarom streng maar rechtvaardig handelen en resoluut optreden tegen alle mogelijke vormen van sociale fraude.

5.7. Samenwerking met OCMW

Visie

Het OCMW Sint-Niklaas garandeert voor iedereen die gewoonlijk op haar grondgebied verblijft, en dit met eerbiediging van de bestaande regelgeving, op duurzame wijze de sociale grondrechten. Deze grondrechten vormen, via een beleid van kansen en verantwoordelijkheden op maat van de klant, een opstap naar een volwaardige deelname aan het maatschappelijk leven, die zowel voor het individu als de samenleving noodzakelijk en zinvol is.

Tot de kernopdrachten van het OCMW behoren:

- Sociale dienstverlening: informatie verstrekken, financiële hulpverlening, recht op activering, woon- en energiebegeleiding, sociale, culturele en sportieve ondersteuning, recht op onderwijs, recht op gezondheid.
- Seniorencare: thuiszorg (poetsdienst, gezinszorg, klusjesdienst, warme maaltijden, dienstencentra, dagverzorgingscentra), huisvesting voor senioren aangepast aan hun zorgbehoefte (serviceflats, kortverblijf, aangepaste woonvormen, rust- en verzorgingstehuizen).

Een eigentijds bestuur van het OCMW, met aandacht voor duurzaamheid, heldere communicatie en participatie van alle betrokken actoren die inzake sociaal beleid actief zijn op ons grondgebied, overkoepelt dit geheel.

Een beleidsplan 2013-2018 zal in de schoot van de OCMW-raad en in overleg met het stadsbestuur worden opgesteld tegen de lente van 2013.

Beleidsdoelstelling

Het beleid van stad en OCMW op elkaar afstemmen.

Actieplannen

- **Actieplan 184. Financiële meerjarenplanning OCMW kaderen binnen stadsfinanciën.**
Het stadsbestuur engageert zich om de sociale doelstellingen van het OCMW verder financieel te ondersteunen, enerzijds door de inzet van het stedelijk Zilverfonds voor de investeringen van het OCMW in het kader van het Zorgstrategisch Plan (8,2 miljoen EUR), anderzijds door een jaarlijkse stijging te voorzien van de dotatie. Deze stijging bedraagt 5% in 2013, 4% in 2014 en 3% vanaf 2015. Aan het OCMW wordt gevraagd haar takenpakket en dienstverlening binnen dit kader in te vullen.
Binnen het bestaande personeelsbestand verwacht het stadsbestuur van het OCMW een vergelijkbare inspanning als die van de stad inzake arbeidsvoorwaarden en efficiëntie. In de seniorencare wordt de efficiëntie-inspanning afgestemd op het zorgstrategisch plan.
- **Actieplan 185. Synergie opzetten tussen stad en OCMW als hefboom voor meer efficiëntie en rationalisering.**
Synergie tussen stad en OCMW is nuttig indien het leidt tot meer efficiëntie (gekoppeld aan kostenbeheersing) en indien het voor de klant en burger tot een betere of minstens gelijkwaardige dienstverlening leidt. De reeds gerealiseerde synergie met betrekking tot de dienst ICT, de woonwinkel, het drukwerk en de ombudsdienst was een eerste stap. Synergie inzake personeelsbeleid, sociale dienstverlening, logistiek en technische diensten wordt prioritair nagestreefd.

- **Actieplan 186. Gestructureerd overleg stad-OCMW organiseren.**

Het stadsbestuur is voorstander van een blijvend gestructureerd overleg tussen stad en OCMW, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau, zodat een optimale afstemming van beleid (bv. wat de nagestreefde synergie betreft, de toekomst van de OCMW-site in Sinaai, de invulling van de OCMW-site in Nieuwkerken) en uitwisseling van informatie gegarandeerd kan worden.

Bijlage 1: financieel kader

1. Nieuwe decretale verplichtingen

De gezondheid van de stadsfinanciën zal moeten beoordeeld worden op basis van de nieuwe decretale verplichtingen die in het kader van de beleids- en beheerscyclus (BBC) opgelegd worden. Concreet zal bij de opmaak van de meerjarenplanning 2014-2019 moeten voldaan zijn aan twee vormen van financieel evenwicht (het toestandsevenwicht en het structureel evenwicht), gekoppeld aan de voorwaarde dat er geen andere elementen mogen zijn waaruit blijkt dat het financiële evenwicht fictief is:

- Toestandsevenwicht: de stad moet kunnen aantonen dat de uitgaven van een bepaald jaar gedekt worden door de inkomsten van dat jaar, rekening houdend met kasoverschotten van vorige jaren. Die overschotten bestaan enerzijds uit het resultaat van het vorige jaar en het saldo van het reservefonds; middelen uit het buitengewoon reservefonds mogen niet meegerekend worden omdat dit bestemde gelden betreft.
- Structureel evenwicht: in het laatste jaar waarop de meerjarenplanning betrekking heeft, moet de zogenaamde autofinancieringsmarge van de stad groter zijn dan of gelijk aan nul. Dit wil zeggen dat de stad op dat ogenblik in staat moet zijn om de periodieke leningsuitgaven (intresten en aflossingen) te dekken met het verschil tussen de exploitatie-uitgaven en de exploitatie-inkomsten van dat jaar. Overschotten van vorige jaren worden hier dus niet meegerekend.
- Er mogen geen andere elementen zijn waaruit blijkt dat het financiële evenwicht fictief is. Deze sinds november 2012 toegevoegde voorwaarde maakt het voor de toezichthoudende overheid mogelijk om een financieel evenwicht te eisen, los van de twee bovenstaande formele evenwichtsvereisten.

Uit de meerjarenplanning 2013-2015, zoals goedgekeurd door de gemeenteraad van 20 december 2012, blijkt dat beide evenwichtscriteria niet worden gehaald bij ongewijzigd beleid. Het structurele probleem is het oplopend tekort tussen de gewone inkomsten en uitgaven. Voor 2013 wordt dit tekort geraamd op ca. 6,7 miljoen EUR, om tegen 2015 op te lopen tot ca. 10,1 miljoen EUR. Het oplopende karakter van het tekort wordt verklaard door het feit dat de uitgaven een sterker stijgingspercentage vertonen dan de inkomsten. Vorig jaar werden reeds ernstige inspanningen geleverd om de stadsfinanciën op het goede spoor te houden, met het besparingsplan dat werd goedgekeurd door de gemeenteraad van 23 maart 2012, maar ook toen werd reeds gesteld dat bijkomende structurele maatregelen nodig zouden zijn om de stadsfinanciën op langere termijn gezond te houden. Vandaag is de tijd aangebroken om op dit vlak daadwerkelijk keuzes te maken en beslissingen te nemen.

De doelstelling van het stadsbestuur is dan ook duidelijk: enerzijds moeten bestaande tekorten worden weggewerkt, anderzijds moet ervoor gezorgd worden dat het verschil in stijgingspercentage tussen inkomsten en uitgaven zo dicht mogelijk naar nul wordt herleid om te vermijden dat nieuwe structurele tekorten worden opgebouwd.

In het witboek staan heel wat voorstellen en maatregelen die deze doelstelling mee moeten helpen realiseren. De onmiddellijk becijferbare voorstellen worden in deze bijlage gebundeld en verwerkt in een nieuwe meerjarenplanning 2013-2017, opdat het effect van hun implementatie financieel vertaald zou worden.

2. Voorstellen met becijferbare financiële impact

Hieronder worden uittreksels uit het witboek die een te becijferen impact hebben op de financiële meerjarenplanning, gebundeld weergegeven. Eerst volgen de uittreksels met betrekking tot de uitgaven, waarbij we de structuur van de uitgaven op de gewone dienst hanteren: personeelskosten, werkingskosten, overdrachten, investeringen. Daarna volgen de uittreksels met betrekking tot de inkomsten.

2.1. Personeelskosten

[2.1 Personeel en interne organisatie, Actieplan 11, p. 13-14]

Het stadsbestuur engageert zich om de stijging van de personeelskost in de periode 2013-2018 ten opzichte van de gekende prognoses met minstens 1,35 % te verminderen in 2013, 2,5 % in 2014, 2015 en 2016 en 2 % in 2017 en 2018, en desgevallend jaarlijks verder te verminderen opdat de resulterende stijging van de personeelskost ingevolge de baremieke verhogingen, de index, de stijging van de patronale bijdragen en de verplichte maatregelen uit de Vlaamse sectorale akkoorden niet hoger wordt dan de stijging van de gewone inkomsten.

Dit wordt gerealiseerd door een graduele en natuurlijke afbouw van het personeelsbestand (niet-vervanging bij pensionering, niet-verlenging van contractuelen, afbouw naar aanleiding van specifieke beleidsbeslissingen, minder seizoensarbeid...), en door besparingen binnen het huidige personeelsbestand (minder verlofdagen, vermindering van de zaterdagvergoeding en aantal zondagsprestaties, invoering 38-urenweek in plaats van 40-urenweek met afschaffing recupdag, afschaffen van verlofdagen voor het geven van bloed, afschaffen van maaltijdcheque voor toeslag op bijzondere prestaties). Deze totale inspanning is te vergelijken met een vermindering van het personeelsbestand van naar schatting 100 voltijds equivalenten (VTE's). We willen deze inspanning realiseren zonder naakte ontslagen.

2.2. Werkingskosten

[1.1 Gezonde stadsfinanciën, Actieplan 1, p. 10]

Het stadsbestuur engageert zich om van de werkingskosten een kritische doorlichting te maken, mede in het kader van de nieuwe budgetopmaak volgens de BBC-methodiek en op basis van de bestaande werking. De doelstelling daarbij is om in de periode 2014-2016 jaarlijks voor minstens 250.000 EUR minder uitgaven te hebben en in de periode 2017-2018 jaarlijks voor minstens 500.000 EUR.

[3.6 Groen en stadsreiniging, Actieplan 83, p. 44]

Voor de huisvuilophaling zal een verregaande samenwerking met het intergemeentelijk samenwerkingsverband MIWA onderzocht worden. De structurele besparing van deze maatregel wordt door de administratie potentieel ingeschat op 800.000 EUR bij volledige overheveling. In de prognoses wordt gerekend op een besparing van 200.000 EUR in 2014, 400.000 EUR in 2015, 600.000 EUR in 2016 en 800.000 EUR vanaf 2017.

[3.6 Groen en stadsreiniging, Actieplan 83, p. 44]

De stad zal vanaf 2014 zorgen voor een raamcontract voor beerruimingen, waarop inwoners desgewenst kunnen inschrijven. De structurele besparing van deze maatregel door het niet meer gratis aanbieden van de beerruimingen wordt door de administratie geraamd op 200.000 EUR vanaf 2014.

2.3. Overdrachten

a. Dotaties

[2.8 Kerkfabrieken en erediensten, Actieplan 42, p. 26]

Het stadsbestuur engageert zich om de werking van de kerkfabrieken te blijven ondersteunen. Het bedrag van de dotatie in 2012 (575.000 EUR) wordt de volgende jaren gehandhaafd. Via bilateraal overleg met elke kerkfabriek zal gestreefd worden naar een transparant en efficiënt budgettair beleid.

[2.9 Veiligheid, Actieplan 45, p. 28]

Het stadsbestuur engageert zich tot blijvende investeringen in zijn politiekorps om de veiligheid van de inwoners te blijven vrijwaren, en voorziet een jaarlijkse stijging van 2,5% voor de dotatie (in de overgangsfase: 3,5% in 2013 en 3% in 2014). [...] Gelet op de substantiële reserve (1,5 miljoen EUR) zal 1 miljoen EUR hiervan worden aangewend voor (stedelijke) investeringen met eigen middelen.

[5.7 Samenwerking met OCMW, Actieplan 184, p. 86]

Het stadsbestuur engageert zich om de sociale doelstellingen van het OCMW verder te ondersteunen, enerzijds door de inzet van het stedelijk Zilverfonds voor de investeringen van het OCMW in het kader van het Zorgstrategisch Plan (8,2 miljoen EUR), anderzijds door een jaarlijkse stijging van 3% te voorzien voor de dotatie. Deze stijging bedraagt 5% in 2013, 4% in 2014 en 3% vanaf 2015. Aan het OCMW wordt gevraagd haar takenpakket en dienstverlening binnen dit kader in te vullen.

b. Subsidies aan instellingen, gemeentelijke vzw's en dergelijke

[3.3 Mobiliteit, Actieplan 68, p. 38]

Het stadsbestuur engageert zich om een dynamisch ondersteuningsbeleid te voeren met betrekking tot het openbaar vervoer, en voorziet daarvoor jaarlijks een enveloppe van 350.000 EUR. Binnen de enveloppe wordt bekeken hoe en of de stad het openbaar vervoer zal ondersteunen, afhankelijk van de opportuniteiten die zich aandienen.

[4.5 Sport en recreatie, Actieplan 125, p. 63]

De nieuwe bestuursploeg onderzoekt zo snel mogelijk of de exploitatie van het recreatiepark De Ster kan worden ondergebracht in een autonoom provinciebedrijf. Zowel de tussenkomst van de stad in de jaarlijkse exploitatiekost (700.000 EUR) als de investeringsmiddelen verschuiven in dat geval naar de provincie.

c. Facultatieve premies en subsidies

[1.1 Gezonde stadsfinanciën, Actieplan 2, p. 10]

Het stadsbestuur engageert zich om de organisaties en verenigingen die sociaal-maatschappelijk actief zijn op haar grondgebied te blijven ondersteunen via subsidiëring, en om door middel van een premiebeleid specifieke beleidsdoelstellingen te realiseren. Hiertoe wordt een jaarlijkse niet-indexeerbare 'facultatieve premie- en subsidie-enveloppe' van 2,7 miljoen EUR vrijgemaakt, te verdelen over diverse sectoren. De bestaande premies en subsidies worden op hun effectiviteit onderzocht en indien nodig hervormd, waarbij gestreefd wordt naar maximaal behoud van de financiële ondersteuning van het middenveld.

Reeds genomen opties binnen dit kader:

- *[3.2 Wonen, Actieplan 60, p. 34]*
De stad voorziet met ingang van 2014 een bedrag van 500.000 EUR voor premies met betrekking tot huisvesting en duurzaam bouwen. We maken werk van de actualisering van de huisvestingspremies, waarbij het wenselijk is om alle premies rond renovatie en duurzaam bouwen te vatten in één gemeentelijk reglement en waarbij gekeken wordt naar de complementariteit van premies of overheidssteun.
- *[3.8 Lokale economie, KMO en horeca, Actieplan 86, p. 47]*
De ondersteuning van de vzw Startende Ondernemingen wordt, gelet op de andere reeds bestaande initiatieven, stopgezet. Dit betekent een structurele jaarlijkse besparing van 20.000 EUR.
- *[5.6 Welzijn en armoedebestrijding, Actieplan 182, p. 85]*
De geboortepremie vanaf het tweede kind wordt afgeschaft. Dit betekent een structurele jaarlijkse besparing van 32.500 EUR.

2.4. Investeringsen

[1.1 Gezonde stadsfinanciën, Actieplan 3, p. 11]

Het stadsbestuur ambieert een globaal investeringsvolume van 45 miljoen EUR in de meerjarenplanning. Het stadsbestuur engageert zich om hiervoor jaarlijks 1,5 miljoen EUR vrij te maken voor investeringen met eigen middelen. Grotere investeringen worden gefinancierd met leningen, die worden opgenomen binnen de financiële draagkracht van de stad. In de periode 2016-2019 kan dit bedrag verder verminderd worden tot 1 miljoen EUR, door per jaar 500.000 EUR aan te wenden die de verkoop van stadsgebouwen met zich meebrengt.

Dit laatste wordt hernomen in [2.1 Personeel en interne organisatie, Actieplan 12, p. 14]:

Het stadsbestuur engageert zich tot de verkoop van stadsgebouwen, waarbij de verkoopopbrengst wordt ondergebracht in een 'gebouwenfonds' ter financiering van investeringen in andere stadsgebouwen. Op basis van de beschikbare gegevens rekent de stad hiervoor op een opbrengst van 2 miljoen EUR in de loop van de bestuursperiode.

2.5. Inkomsten

[1.1 Gezonde stadsfinanciën, Actieplan 5, p. 11]

Het stadsbestuur streeft ernaar om de aanvullende belasting op de personenbelasting (8,5%) en de opcentiemen op de onroerende voorheffing (1.235) niet te verhogen.

Het stadsbestuur ziet de start van de nieuwe bestuursperiode als een uitgelezen moment om de opportuniteit (actualiteit van de belasting, beleidsdoel van de belasting, duurzaamheidstoets...) en hoogte (benchmark ten opzichte van Vlaamse gemiddelden...) van alle andere gemeentelijke belastingen te evalueren en te onderzoeken welke wijzigingen of verschuivingen nuttig kunnen zijn. Het uitgangspunt bij de hervorming is een voor de burger en bedrijfswereld zo transparant en eenvoudig mogelijk systeem.

Dergelijke hervorming houdt in dat van de algemene indexering van de contantbelastingen, kohierbelastingen en retributies – die in het eerste jaar van de bestuursperiode wordt vastgelegd en 18 % zal bedragen – kan afgeweken worden, mits het globaal effect van die indexering behouden blijft.

Voor retributies is er, los van de aanpassing aan de index, zowel nood aan een meer realistische prijszetting (zodat de uitvoering ervan minstens budgetneutraal is), als aan een duidelijke reglementering die vastlegt in welk geval men welke tarieven toepast.

Tevens onderzoeken we via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) hoe we tot meer sociale fiscale rechtvaardigheid kunnen komen inzake de eenmansvennootschappen.

[3.4 Openbare werken en waterbeheersing, Actieplan 70, p. 39]

De gemeentelijke saneringsbijdrage op het water wordt vanaf 2014 vastgelegd op 1,40 maal de bovengemeentelijke bijdrage.

3. Aangepaste prognoses 2013-2017

Bij **ongewijzigd beleid** zouden de nieuwe decretale verplichtingen niet gehaald worden, zoals blijkt uit de prognoses uit de meerjarenplanning 2013-2015, die in onderstaande tabel werden opgenomen en die door de gemeenteraad werden vastgesteld op 20 december 2012. Het structurele probleem is het oplopend tekort tussen de gewone inkomsten en uitgaven (zie lijn 3: resultaat dienstjaar). Voor 2013 wordt dit tekort geraamd op ca. 6,7 miljoen EUR, om tegen 2015 op te lopen tot ca. 10,1 miljoen EUR.

Rubrieken	Prognose 2013	Prognose 2014	Prognose 2015
1.Ontvangsten	117.883.300	119.300.769	121.748.570
2.Uitgaven	124.581.900	128.850.670	131.843.647
3.Resultaat dienstjaar	-6.698.600	-9.549.901	-10.095.077
4.Saldo artikel 02	1.100.000		
5.Saldo overboekingen	2.053.083	1.673.033	10.095.077
6.Resultaat v/h jaar	-3.545.517	-7.876.868	0
7.Algemeen resultaat vorig jaar	11.422.384	7.876.867	-0
8.Algemeen resultaat	7.876.867	-0	-0
9.Saldo reservefonds	15.669.355	12.396.322	701.245
10.Financiële toestand	23.546.222	12.396.322	701.245

Implementatie van bovenstaande voorstellen geeft echter aanleiding tot de volgende nieuwe prognoses voor de meerjarenplanning 2013-2017.

Rubrieken	Prognose 2013	Prognose 2014	Prognose 2015	Prognose 2016	Prognose 2017
1.Ontvangsten	118.340.350	122.260.288	124.775.410	127.357.698	130.007.428
2.Uitgaven	123.301.784	124.629.514	125.765.461	127.913.316	130.259.907
3.Resultaat dienstjaar	-4.961.434	-2.369.226	-990.051	-555.618	-252.479
4.Saldo artikel 02	1.100.000				
5.Saldo overboekingen	2.653.083	-2.255.794	-1.840.410	-925.719	-511.733
6.Resultaat v/h jaar	-1.208.351	-4.625.020	-2.830.461	-1.481.337	-764.212
7.Algemeen resultaat vorig jaar	11.422.384	10.214.033	5.589.013	2.758.552	1.277.216
8.Algemeen resultaat	10.214.033	5.589.013	2.758.552	1.277.216	513.004
9.Saldo reservefonds	14.669.355	15.425.149	15.765.559	15.691.278	15.203.011
10.Financiële toestand	24.883.388	21.014.162	18.524.111	16.968.494	15.716.015

Hieruit blijkt dat de ambitie om het oplopende tekort op structurele wijze terug te dringen gehaald kan worden.

Bijlage 2: afkortingenlijst

Accsi	Activiteiten Cultuurcentrum Sint-Niklaas (programmatie-vzw)
Acha	Actiecomité voor Handel en Ambachten
app	applicatie (op ICT-toestellen)
AZ Nikolaas	Algemeen Ziekenhuis Nikolaas
BBC	beleids- en beheerscyclus
BEN	bijna energieneutraal
CAW	centrum voor algemeen welzijnswerk
CO ₂	koolstofdioxide
CRM	citizen relationship management
diftar	gedifferentieerde tarieven (waarbij per huishouden geregistreerd wordt hoeveel afval aangeboden wordt)
e-gov	e-government
EUR	euro
EVA	extern verzelfstandigd agentschap
EVC	elders verworven competenties
Ex-USSR	voormalige unie van socialistische sovjetrepublieken
FMIS	facilitair managementinformatiesysteem
GAS	gemeentelijke administratieve sancties
GIS	geografisch informatiesysteem
GPS	global positioning systeem
GRS	gemeentelijk ruimtelijk structuurplan
HAG	herbevestigd agrarisch gebied
holebi	samentrekking van de termen homoseksueel, lesbisch en biseksueel
HR	human resources
ICT	informatie- en communicatietechnologie
KaHo Sint-Lieven	Katholieke Hogeschool Sint-Lieven
KMO	kleine en middelgrote ondernemingen
LETS	local exchange trading system
Lift	Linking the Interests of Families and Teachers
LOGO	lokaal gezondheidsoverleg
LOP	lokaal overlegplatform
MIWA	Intergemeentelijk samenwerkingsverband Midden-Waasland
MSOC	medisch-sociaal opvangcentrum
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
OCMW	openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
OKAN	onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers
OMNIO-statuu	beschermingsmaatregel die het recht op het voorkeurtarief voor geneeskundige verzorging uitbreidt naar de verzekerden uit gezinnen met een laag inkomen
POM	provinciale ontwikkelingsmaatschappij
PWA	plaatselijk werkgelegenheidsagentschap
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
SAMWD	Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans
SASK	Stedelijke Academie voor Schone Kunsten
SAVE-charter	Samen Actief voor Veilig Verkeer, het charter van de vzw Ouders van Verongelukte Kinderen
SNMH	Sint-Niklase Maatschappij voor de Huisvesting
SNOR	Sint-Niklase Onderwijsraad
Soveka	Sociaal Verhuur Kantoor
STeM	Stedelijk Museum
Stop	Steunpunt en Trainingscentrum Opvoeding

STOP-principe	mobiliteitsprincipe: zoveel mogelijk stappen (S), trappen (fiets) (T), het openbaar en collectief vervoer gebruiken (O) en dan de personenwagen of gemotoriseerd vervoer inzetten (P)
Stramin	stedelijke adviesraad voor milieu en natuur
UNICEF	United Nations Children's Fund
Unizo	Unie van Zelfstandige Ondernemers
USP	unique selling proposition (onderscheidend kenmerk)
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
V-ICT-OR	Vlaamse ICT Organisatie
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VP-site	site in Industriepark-Noord waar vakantiepleinwerking plaatsvindt
VTE	Voltijds equivalenten
VTS-site	voormalige site van de Vrije Technische Scholen op het binnengebied tussen het Onze-Lieve-Vrouwplein en de schouwburg
VVJ	Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WES	Studiebureau in vzw-vorm, staat voor West-Vlaamse Economische Studies
WHO	World Health Organisation (Wereldgezondheidsorganisatie)